EN BUDGET I BALANS

FÖR ATT SÄKRA VÅRD OCH KOLLEKTIVTRAFIK

Moderaterna i Region Stockholm

Innehållsförteckning

1. Inriktning **4**
1.1 Satsa på vård och kollektivtrafik 4
1.2 Långsiktig ekonomisk uthållighet 7
1.3 En köfri hälso- och sjukvård för hela Stockholms befolkning 10
1.4 Attraktiv kollektivtrafik som löser livspusslet 30
1.5 Regional utveckling för en attraktiv tillväxtregion 44
1.6 En friare kultur 48
1.7 En hållbar utveckling för Region Stockholm 50
1.8 Satsningar för en starkare region 51
1.9 Strukturerad styrning av Region Stockholm 57
1.10 En hållbar arbetsgivare 58

2. Ekonomiska förutsättningar **60**
2.1 Makroekonomisk utblick 60
2.2 Befolkningsförändringar 63
2. 3 Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag 65
2.4 Riktade statsbidrag och överenskommelser 67
2.5 Pensioner 68

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar **71**
3.1 Finansiering av Region Stockholms verksamhet 71
3.2 Resultaträkning 71
3.3 Balansräkning 74
3.4 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning 75
3.5 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget 75
3.6 Anslag till nämnder 77
3.7 Ersättning för tillfälliga pensionskostnader 78
3.8 Resultatkrav för nämnder och bolag 79
3.9 Koncernfinansiering 81
3.10 Skadekontot 82

4. Investeringar **82**
4.1 Budgeterade investeringsförutsättningar 82

4.2 Tillkommande investeringsönskemål 84

5. Nämnder **86**
5.1 Regionstyrelsen 86
5.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden 90
5.3 Primärvårdsnämnden 94
5.4 Patientnämnden 95
5.5.Stockholms läns sjukvårdsområde 96
5.6 Karolinska Universitetssjukhuset 97
5.7 Trafiknämnden 100
5.8 Klimat- och regionutvecklingsnämnden 104
5.9 Kulturnämnden 106
5.10 Fastighets- och servicenämnden 107
5.11 Revisorskollegiet 111

6. Bolag
6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag **113**
113

Bilagor 155
Bilaga 1Justeringar mot vänsterminoriteten
Bilaga 2 Mål och indikatorer
Bilaga 3 Investeringsplan
Bilaga 4 Taxor och avgifter

1. Inriktning

1.1 Satsa på vård och kollektivtrafik

Den nya oppositionen värnar viktiga satsningar på vård och kollektivtrafik

Alliansen och den efterföljande blågröna koalitionen har sedan 2006 värnat korta väntetider i vården, en trygg och pålitlig kollektivtrafik med en stabil budget samt en ekonomi i balans. Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna lämnar efter 16 år vid makten över en region med Sveriges kortaste vårdköer, en kollektivtrafik i världsklass och en ekonomi som har sparade reserver för de tuffa tider som väntar framöver.

Vården och kollektivtrafiken står inför stora utmaningar. Omvärlden gör sig påmind med högre elpriser, allmän inflation och ekonomisk osäkerhet. Samtidigt stiger pensionskostnaderna brant, och för stockholmarna väntar en drastisk höjning av den socialdemokratiska utjämningsskatten, som enbart drabbar Stockholm av Sveriges 21 regioner.

Regionen har haft obrutet överskott i ekonomin, som enda region i Sverige, sedan 2007. Fortsatt har regionen toppbetyg av det oberoende kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's och är den enda region i Sverige som sedan 2006 inte har höjt skatten en enda gång. Samtidigt är exempelvis biljettpriserna i kollektivtrafiken lägst bland de nordiska huvudstadsregionerna och näst lägst i Sverige. Under de gångna fyra mandatperioderna har allianspartierna fördubblat sjukvårdsbudgeten och säkrat stora investeringar i en pålitlig och trygg kollektivtrafik. Dessa prioriteringar ligger fast också framåt, liksom att kostnaderna för administration fortsatt ska pressas nedåt i alla regionens verksamheter.

Ekonomisk osäkerhet och fördubblad skatteutjämning

De positiva resultaten för åren 2007–2021 med ett samlat resultatöverskott på 19,7 miljarder har gjort att Region Stockholms låneskuld har kunnat hållas nere, vilket gör regionen mindre sårbar för räntehöjningar. En buffert (resultatutjämningsreserv) på över tre miljarder skapades i bokslut 2020 för att rusta regionen för sämre tider. Enligt tertialrapport två (RS2021-0609) för 2022 kan den reserven ökas med en dryg miljard ytterligare i bokslut 2022.

Det behövs, då den tidigare socialdemokratiska regeringens genomdrivna skatteutjämning under nästa år kommer att uppgå till över fem miljarder kronor, vilket nästan är jämförbart med driften av hela Danderyds sjukhus. Det är en fördubbling av skatteutjämningen på ett enda år, och är 1,4 miljarder mer för 2023 än tidigare prognoser. Samtidigt är inflationen skyhög, pensionskostnaderna bedöms öka med mångmiljardbelopp kommande år och såväl el- som drivmedelspriser är höga. Dessa faktorer kommer att innebära tuffa ekonomiska prioriteringar i regionen. Tack vare buffert i såväl resultatutjämningsreserv som för pensioner ges regionen bättre förutsättningar än många andra regioner att hantera kommande års ekonomiska problem.

Fortsatta reformbehov inom vården och personalbrist

Budgeten för vården har fördubblats mellan 2006 och 2022. Från cirka 35 till 70 miljarder kronor. Det har möjliggjort stora satsningar på primärvård, psykiatri, öppen specialistvård och akutvård som bidragit till Sveriges kortaste väntetider till vård. En stor utbyggnad av geriatriken för god specialistvård för äldre har genomförts, tusentals platser i avancerad hemsjukvård har skapats, som första region har Stockholm investerat i psykiatriambulanser som gör att akut psykiskt sjuka inte behöver bli hämtade i polisbil. Vårdplatserna har börjat öka (de är nu 180 fler än före pandemin) och ligger på rikssnittet. Regionens akutsjukhus utför vård i världsklass, med toppresultat inom bland annat cancervård och hjärtsjukvård. Karolinska universitetssjukhuset rankas år efter år som ett av världens bästa sjukhus.

Tillgängligheten är den absolut bästa i landet, stockholmarna får vänta kortast tid på vård av alla i Sverige. 95 procent av patienterna får en medicinsk bedömning inom tre dagar på vårdcentral och två av tre patienter är listade hos en namngiven läkare. Tiden till att patienten får träffa en läkare på akutmottagning, som kan påbörja diagnostisering och behandling, är bland de lägre, en timme. Och de flesta med lättare akuta sjukdomar och skador tas om hand på en helt annan vårdnivå; i fjol gjordes över 350 000 besök på någon av de elva närakuter för barn och vuxna, som har öppnats runt om i länet.

Samtidigt är rekryteringen av främst sjuksköterskor en utmaning. För att kunna öppna fler vårdplatser på akutsjukhusen behöver fler sjuksköterskor stanna kvar i yrket, långtidssjukfrånvaron minska och fler lockas till yrket. Region Stockholm har bland Sveriges högsta vårdlöner, men det räcker inte. Den senaste satsningen på förlossningsvården, där medarbetarnas inflytande över sin arbetsplats ökat och teamarbete över professionsgränser lyfts fram, är ett exempel på insatser som krävs för att fler ska stanna och trivas i vården.

Andra satsningar som genomförts är möjligheten för 400 sjuksköterskor per år att vidareutbilda sig med bibehållen lön. Vården behöver mer av sin viktigaste resurs, medarbetarna, och då är en välskött regional ekonomi en förutsättning för att fortsatt kunna erbjuda Sveriges högsta löner, kompetensutveckling på betald arbetstid och fortsatt ha resurser för att förbättra arbetsmiljön.

Utbyggd kollektivtrafik och Östlig förbindelse

Stockholmsregionen har ett av världens bästa och mest attraktiva kollektivtrafiksystem, som inte bara får vardagen att fungera för hundratusentals resenärer varje dag, utan också utgör en stor klimat- och miljöinsats. Redan 2018 fasades den sista fossildrivan bussen ut ur SL-trafiken. Stockholm blev därmed den första huvudstadsregion i världen som kör 100 procent förnybara drivmedel i sin landtrafik. Vårt mål är att varje buss ska vara eldriven senast 2035. Redan nu har beslut om att elektrifiera över 500 bussar fattats.

Vi är stolta över att ha det ledarskap och den långsiktighet som krävs för att bygga för framtiden. Initiativ har tagits både genom Stockholmsöverenskommelsen och Sverigeförhandlingen om en historisk utbyggnad av kollektivtrafiken. Det är avgörande för Stockholmsregionens utveckling att dessa överenskommelser värnas och hedras. Infrastruktursatsningar i Stockholmsregionen innebär betydande investeringar i framtidens kollektivtrafik med 46 nya spårstationer och sex mil nya spår. Framtidsbygget som är beslutat saknar motstycke i modern tid och måste säkras. Samtidigt som det fortsatt finns behov av stora investeringar i kollektivtrafik måste huvudstadens övriga infrastruktur förbättras. En fullbordad ringled runt Stockholm genom en Östlig förbindelse skulle ge både kortare bilköer och bättre miljö i innerstaden, men har i åtta år blockerats av den socialdemokratiska regeringen. Med en ny regering finns nu en unik möjlighet att landa bygget av en fullbordad ringled runt Stockholm. Det kräver dock att regionen är villig att visa det ledarskap som krävs.

För Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna är det nu dags att ställa om perspektivet. Vi lämnar efter oss en välskött region med Sveriges kortaste vårdköer och nu ska vi påbörja arbetet med att samla en stark opposition för att bereda vägen för ett nytt styre i regionen senast till valet 2026. Vår opposition ska vara konstruktiv, seriös och alltid redo att styra. Vi ska stå upp för människors rätt till vård i tid, valfrihet att välja vårdgivare, utbyggd och väl fungerande kollektivtrafik samt infrastruktur och respekt för varje skattekrona.

1.2 Långsiktig ekonomisk uthållighet

God ekonomisk hushållning krävs för ekonomisk uthållighet

God ekonomisk hushållning innebär att Region Stockholm ska ha en uthållig ekonomi över tid där resultatöverskott och måluppfyllelse möjliggör att länets invånare erbjuds hälso- och sjukvård av god kvalitet, en attraktiv kollektivtrafik och en välfungerande regional utvecklingsplanering. En ekonomi i balans är en förutsättning för att Region Stockholm ska kunna bedriva sin verksamhet med god kvalitet utan att skjuta kostnader på kommande generationer. Det innebär att alla beslut ska vara finansierade och att långsiktiga ekonomiska effekter tas i beaktande. God hushållning är en förutsättning för ändamålsenlig verksamhet och en effektiv användning av resurserna. Resultatöverskott skapar utrymme för utveckling och för att Region Stockholm långsiktigt ska kunna hantera åtaganden kopplade till investeringar och pensioner.

Region Stockholm befinner sig i en osäker omvärld, därför är det viktigt och ansvarstagande att det finns ekonomiska reserver för att hantera oförutsedda händelser. Regionstyrelsen ska därför ha en ekonomisk reserv som den förfogar över för att kunna ha handlingsfrihet för att möta förändringar.

Tackla inflationen och lågkonjunkturen

Förtida nedstängningar av svensk kärnkraft och Rysslands olagliga och orättfärdiga anfallskrig i Ukraina i kombination med ökad efterfrågan efter pandemin har bidragit till att inflationen har ökat i rekordfart. Inflationen har nu nått den högsta nivån på över 30 år samtidigt som Sverige är på väg in i en lågkonjunktur.

Den försämrade ekonomiska situationen kommer att få negativa effekter på Stockholmsregionens tillväxt. Hushåll och företag kommer att drabbas när ekonomin bromsar in samtidigt som priserna stiger.

Regionen har ett ansvar att på flera sätt tackla såväl inflationen som lågkonjunkturen genom att föra en ansvarsfull ekonomisk politik som inte äventyrar kärnverksamheterna, samtidigt som ytterligare bördor inte får läggas på hushåll eller företag. Varje tanke på att höja regionskatten måste således uteslutas och regionen måste aktivt påverka regering och myndigheter i frågor som är viktiga för länsbornas ekonomi, så som bränsleskatter, amorteringskrav och inkomstskatter.

Därtill ska regionen aktivt ta ställning för att avskaffa den regionala utjämningsskatten som enbart drabbar Stockholm. Denna skatt urholkar Region Stockholms ekonomi

och äventyrar möjligheterna att bedriva god vård och kollektivtrafik framöver när skatteunderlaget kan minska till följd av lågkonjunkturen.

Utjämningsskatten bidrar även till att utsätta stockholmarna för ett orimligt högt skattetryck eftersom den försvårar för möjligheterna att sänka regionskatten som i dag är högst i hela landet.

En god position för Region Stockholm

Även om kostnadseffekten av inflationen inte kommer fullt ut under 2022 eller 2023, kommer den att kraftigt påverka efterföljande år. De positiva resultaten år 2007–2021 med ett samlat resultatöverskott på 19,7 miljarder och en prognos i delårsrapporten 2022 på ett överskott om drygt 2 miljarder 2022 har gett starka kassaflöden som medfört att Region Stockholms låneskuld har kunnat hållas nere, trots stora investeringar i sjukhusen och kollektivtrafiken, vilket i sin tur gör att Region Stockholm står starkare inför tuffa tider och är mindre sårbar för räntehöjningar.

De kostnadsutmaningar som Region Stockholm och övriga regioner står inför beror till stor del på externa faktorer, som den orättfärdiga utjämningsskatten, ökade pensioner och en inflation till del framdriven av politiskt betingade beslut att stänga kärnkraftverk.

Som det konstaterats av det oberoende ratinginstitutet Standard & Poor's, har Region Stockholm en god position. Regionen får nästan det högsta betyget när ekonomin bedöms. Region Stockholm har sedan år 2007 haft AA+, vilket är det näst högsta kreditbetyget på lång sikt. Det kortsiktiga kreditbetyget är det högsta A-1+.

Regionen har haft obrutet överskott i ekonomin, som enda region i Sverige, sedan 2007. Det är den enda region i Sverige som heller under denna tid inte har höjt skatten en enda gång.

Fortsatta behov av effektiviseringar

Det arbete som framgångsrikt pågått med att minska ned på kostnader för administration, lokaler och konsulter ska fortsätta. Samtidigt behöver nya arbetssätt och metoder implementeras. Att hela tiden effektivisera och utveckla arbetssätten där det är möjligt frigör resurser för kärnverksamhet.

I det svåra ekonomiska läget är prioriteringar avgörande. Det är av vikt att prioritera kärnverksamheten här och nu. Därför ska tillkommande politiskt beslutade utredningar ske med befintliga medarbetare och ett konsultstopp ska gälla för nya

politiskt beslutade utredningar. Detta gäller inte för redan beslutade investeringsobjekt.

Alla nämnder och bolag ska minska administration och kostnader för lokaler med tio procent, syftet är att frigöra resurser till kärnverksamhet.

Genom att renodla bidragsgivningen och tydligare fokusera på regionens viktigaste kärnuppdrag, sjukvård och kollektivtrafik, frigörs resurser. I arbetet ska även en översyn göras av organisationer och samarbeten Region Stockholm betalar medlemsavgift till i syfte att minska kostnader.

Det är av stor vikt att det enbart är oberoende organisationer som är demokratiska och inte drivs av dolda agendor som erhåller Region Stockholms bidrag. Därför ska det finnas en stor transparens och alla som ansöker och erhåller bidrag ska öppet redovisa varifrån de får annan finansiering. Vi vill därför se en oberoende granskning och revision av såväl befintliga som nya föreslagna bidrag, samarbeten och medlemskap från regionens sida. Det får aldrig finnas en tvekan om att det är för det breda allmännas bästa som bidrag ges eller samarbeten och medlemskap initieras eller ingås.

Fastigheter som inte används optimalt, eller står outhyrda innebär ökade driftskostnader samtidigt som skattebetalarna inte får avkastning för investeringen. Därför ska en effektivisering av lokalanvändningen genomföras samtidigt som antalet vakanser i regionens fastigheter ska halveras.

1.3 En köfri hälso- och sjukvård för hela Stockholms befolkning

Patienten i centrum

All vård ska bedrivas utifrån ett patientperspektiv med patienten i centrum, oberoende av om patienten lider av psykisk eller fysisk ohälsa. Den ska vara patientsäker, vilket innebär vård i rätt tid och på rätt plats. Vi vet att invånarna i Region Stockholm värnar sin rätt att välja och vården måste därför präglas av stor valfrihet och hög tillgänglighet i länets alla delar. Köerna på akutmottagningarna måste kortas, ytterligare närakuter öppnas och fler ska kunna få snabb hjälp på sin vårdcentral och av en fast namngiven läkare. Ingen ska behöva bollas runt i sjukvårdssystemet och sjukvården ska finnas så nära invånarna som det är möjligt inom respektive vårdnivå. Det är därför av stor vikt att den beslutade Framtidsplan för Hälso- och Sjukvården fram till 2025 implementeras fullt ut.

I den nya nämndstrukturen skapas en primärvårdsnämnd. Det är av stor vikt att samverkan mellan Hälso- och sjukvårdsnämnden och den nya nämnden sker sömlöst för att inte vårdkedjor ska brytas vid beställningar och kravställande. Det är av stor vikt att båda nämnderna har ett tydligt patientperspektiv och att ingen patient hamnar mellan stolarna.

Minst 200 ytterligare vårdplatser

Efter de senaste årens ökade tryck på sjukvården, under och efter pandemin, har vissa patienter behövt vänta för länge. Nu behöver vi nå kortare vistelsetider på akutmottagningarna, kortare köer till första besök och operation och en bättre arbetsmiljö för vårdens medarbetare. Region Stockholm ska öppna fler vårdplatser för att nå det långsiktiga målet om ytterligare 200 vårdplatser, för att förbättra flödena på akutmottagningarna och därmed såväl minska patienternas väntetid som medarbetarnas arbetsmiljö. Stockholm går redan emot trenden i riket och bygger sedan flera år successivt ut fler vårdplatser såväl på akutsjukhusen och i geriatriken som inom avancerad sjukvård i hemmet, men det kommer att behövas ännu fler framöver i takt med att antalet invånare i länet ökar och de äldre med större vårdbehov blir allt fler. Vi vill fortsatt öka möjligheten till Avancerad Sjukvård i Hemmet ASIH. Vårdformen innebär att en trygg vård med hög kompetens följer med hem till bostaden, så att en sjuk person får högre livskvalitet genom att kunna vara hemma med familjen, och samtidigt känna tryggheten av att få avancerad vård i bostaden.

En tydligare beställarstyrning av hälso- och sjukvård

Beställarstyrningen behöver bli bättre för att både värna de valfrihetssystem som finns idag, och se till att de fungerar optimalt så att maximal nytta garanteras för varje skattekrona. Hälso- och sjukvårdsnämnden samt Primärvårdsnämnden ska därför ta en mer aktiv roll i beställaruppdraget. Detta innebär en ökad tydlighet i styrningen som syftar till höga kvalitetskrav i förfrågningsunderlag, avtal, prestationsersättning, uppföljning och dialog. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden får i uppdrag att arbeta fram nya riktlinjer för detta i nämndernas kommande verksamhetsplaner.

En stärkt primärvård för framtiden

Under den gångna mandatperioden har Region Stockholm kunnat genomföra historiska satsningar på primärvården. Från 2019 till 2022 har budgeten för husläkarverksamheten höjts med över 1160 miljoner kronor. Inför 2023 ska ersättningen höjas med ytterligare sex procent, motsvarande 402 miljoner kronor. Den positiva trenden med öppnande av fler nya vårdcentraler ska fortsätta att stimuleras, regionen behöver fler vårdcentraler och gärna helt nya vårdföretag sprungna ur professionen.

Med den kommande mandatperiodens år som utgångspunkt krävs det dock ytterligare förstärkning samt tydlig prioritering av hälso- och sjukvårdens samlade resurser till primärvården för att kunna ställa om till en god och nära vård. Alla invånare ska ges möjlighet att få en fast patientansvarig läkare, ha god tillgänglighet till sin vårdcentral och utgångspunkten ska vara att fler patienter ska kunna slutbehandlas på sin vårdcentral. Vårdcentraler tar också ett stort ansvar för den lättare till måttliga psykiska ohälsan. Det är viktigt att vårdcentraler har kompetens att ta emot patienter som lider av psykisk ohälsa.

Husläkarmottagning, både som begrepp och i utförande, är idag snävt och tvetydigt. Terminologin i sig härstammar från mer eller mindre två decennier sedan. Därför infördes Vårdval Stockholm inom primärvården, där en eller ett par enskilda allmänläkare kunde öppna en husläkarmottagning. Systemet utökade antal mottagningar kraftigt och den stora vårdkö som fanns minskade. Idag ser vi annorlunda på primärvården där denna ska ges en större roll för helheten i omhändertagandet av patientens sjukvård. Terminologin kring husläkarverksamhet, bör därför överges till förmån för vårdcentral som navet i sjukvården.

Vårdval Vårdcentral ska ersätta husläkarmottagning

Den fortsatta utvecklingen av primärvården kräver ett långsiktigt och metodiskt arbete. Hälso- och sjukvårdsnämndens beslutade primärvårdsstrategi (HSN 2019–2025) och dess genomförandeplan (HSN 2019–0945, VKN 2019-0221-2) uppdaterades i början av 2022 och sträcker sig till 2025. Strategin tar dock fortfarande avstamp i utveckling av befintligt vårdval för husläkarverksamhet med basal hemsjukvård. För att stärka vårdcentralernas roll som navet i invånarnas vård, där fler skall kunna slutbehandlas, behöver husläkarmottagningarna under mandatperioden utvecklas mot att bli vårdcentraler med ett större helhetsomhändertagande av sina patienter.

Primärvårdsnämnden får i uppdrag att påbörja ett långsiktigt arbete med att ta fram ett nytt förfrågningsunderlag för Vårdval Vårdcentral under mandatperioden, med start vid årsskiftet 2026/2027. Syftet är inte att omkullkasta tidigare gjorda satsningar och förändringar för att tynga primärvården med nya reformer, utan tvärtom stärka deras möjligheter genom såväl utökade resurser som minskad administration och större frihet att utforma verksamheten utefter sina patienters behov. Antalet utbildningsplatser till allmänmedicin måste därtill öka ytterligare för att kunna sträva mot Socialstyrelsens nya mål om 1100 listade patienter per läkare.

Målsättningen för Region Stockholms primärvård ska vara hög upplevd och faktisk tillgänglighet, medicinsk kvalitet, kontinuitet och förtroende som kontinuerligt förbättras utifrån invånarnas behov. Enligt Uppdrag Granskning ligger Stockholm på plats 10 av Sveriges 21 regioner vad gäller andelen patienter som är positiva till tillgängligheten inom primärvården efter ett besök på en mottagning i regionen.

Region Stockholm behöver öka tillgängligheten på vårdcentralerna genom att öka resurserna till primärvården och ställa högre krav på att träffa patienter. Nästan alla stockholmare som söker sig till vården får en snabb första medicinsk bedömning hos en vårdcentral, vilket särskiljer Stockholm positivt i en nationell jämförelse.

Dock måste det bli ännu lättare att få tag på sin läkare när man behöver det. Listning på namngivna fasta husläkare är centralt för kvaliteten och kontinuiteten och stärker förtroendet för vården bland invånarna. Det är viktigt att den som har behov av att träffa sin fasta läkarkontakt ska få ett besök hos denne inom skälig tid. Arbetet med att utveckla incitament för att öka andelen patienter som får träffa sin fasta läkarkontakt ska prioriteras under 2023 och vara väl inarbetat inom ramen för det nya förfrågningsunderlaget för Vårdval Vårdcentral. Framtidens vårdcentraler behöver knyta till sig fler kompetenser och verksamheter som ska utgöra ett nätverk kring patientens sjukvårdskedja, men där också fler kompetenser inom primär- och specialistvård ges möjlighet att fysiskt eller digitalt verka på en vårdcentral i hela eller delar av sitt uppdrag. Häri ligger stor vikt kring samverkan med aktörer både inom

primär- och specialistvård och men också med de kommunala omsorgsverksamheterna.

Ett Stockholm utan vårdköer

För att skapa förutsättningar för vårdgivarna i regionen att arbeta av den uppskjutna vården och omhänderta nya vårdbehov tillförde Region Stockholm Hälso- och sjukvårdsnämnden ett extra anslag på 500 miljoner kronor för 2022. Det finns fortsatt ett uppdämt vårdbehov till följd av uppskjuten planerad vård kopplat till covid-19 som är nödvändig att prioritera. De uppskjutna vårdbehoven ska omhändertas skyndsamt utifrån medicinska prioriteringar så att den som har störst behov av vård får företräde i enlighet med hälso- och sjukvårdslagen. Regionen behöver ta fram ett regionalt mål för när vårdköerna ska vara helt borta i Stockholm. För att det ska vara möjligt behöver de framgångsrika kökapningsåtgärder som vidtagits den gångna mandatperioden fortsätta och goda exempel spridas till fler enheter, exempelvis med att genomföra operationer på kvällar och helger.

Det skiljer sig kraftigt åt mellan regionerna hur långa vårdköerna är. Region Stockholm har de senaste mandatperioderna haft Sveriges kortaste vårdköer, men arbetet med att ge invånarna vård i tid får inte avstanna. Region Stockholm behöver mer vård genom fler aktörer, inte färre, som aktivt kan avlasta akutsjukhusen så att den som verkligen behöver akutsjukhusens resurser snabbt kan få det.

Med den nya regeringen och dess prioriteringar har landet åter att se fram emot en politik som verkar för att aktivt kapa sjukvårdsköer i hela Sverige, i stället för att köställa fler invånare. Människors postnummer ska inte avgöra huruvida man får vård och behandling inom vårdgarantins gräns eller ej. Patienter ska kunna välja vårdgivare i både den öppna och slutna specialistvården i hela landet och om en region inte lyckas erbjuda vård i tid ska en annan region eller privat vårdgivare kunna ta över.

Region Stockholm ska vara en föregångsregion för att påvisa betydelsen av korta vårdtider. Därför ska den regionala vårdgarantin om första besök till specialistvård inom 30 dagar bevaras och en ny regional vårdgaranti om 60 dagar från den dag man blivit bedömd i specialistvården tills man får en behandling/åtgärd införas 2023. Det korrelerar väl med den statliga intentionen om att skärpa också den nationella vårdgarantin. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att tillse att alla som riskerar att vänta för länge i Stockholm ska kontaktas och erbjudas plats hos en vårdgivare, oavsett om det är inom eller utom regionen, som kan erbjuda vård snabbare genom ett utökat vårdgarantikansli.

För att på riktigt kunna utöva sin valfrihet måste patienten kunna jämföra mellan olika alternativ och göra ett medvetet val. Det måste bli enklare att jämföra vårdtjänster, både i regionen och i hela landet. Sverige behöver införa en nationell patientportal för att hitta och jämföra vårdgivare, väntetider och kvalitet. Region Stockholm ska vara

delaktig i det nationella arbetet med att ta fram en jämförelsetjänst, en patientportal som möjliggör för invånare att jämföra olika vårdgivare. Detta ska gälla såväl upphandlade aktörer som egenregi.

Vårdval och valfrihet för patientens skull

Med fritt vårdval menas att patienten själv kan välja vilken vårdcentral eller vårdmottagning du vill gå till. Det kan man inte i många andra regioner. Vårdvalen behöver utvecklas, inte avvecklas, för att regionen fortsatt ska ha Sveriges kortaste vårdköer. Ett exempel på där valfrihetssystemet har kortat köerna är fritt val av hörselhjälpmedel i vårdvalet primär hörselrehabilitering, som numera är köfritt, men som tidigare hade väntetider på flera år.

Samtidigt gäller det att patienter vårdas på rätt vårdnivå och att inte överkapacitet leder till omotiverade volym- och kostnadsökningar. Kostnadskontroll och ordning och reda i finanserna är viktigt för att kunna fortsätta satsa på vården genom att utveckla kvalitét, bedriva forskning som räddar liv och skapa utrymme för fler aktörer och mottagningar. Patientens rätt att välja vårdgivare ska utvecklas genom det fria vårdvalet, där vårdgivarna också ges ett större ansvar i utbildning och forskning. Befintliga vårdval ska vårdas och möjligheten att styra mot större mottagningar med ett samlat uppdrag ska ses över, där det är möjligt och lämpligt. Kostnads- och volymdämpande åtgärder ska rutinmässigt beaktas.

Skattebetalarnas medel ska värnas

Skattebetalarnas pengar ska gå till att ge stockholmarna den vård de behöver, när de behöver den. Det svenska språket är en av de absolut viktigaste nycklarna för att vända den negativa spiral av kriminalitet, utanförskap och segregation som vi ser i Sverige idag. Att då kostnadsfritt erbjuda tolkhjälp för människor som bör kunna svenska är inte rimligt, det skickar fel signaler och är ett illustrativt exempel på den kravlöshet som alldeles för länge har präglat svensk integrationspolitik. Dock ska aldrig patientsäkerheten äventyras.

Svenska språket är en viktig del av vägen in i det svenska samhället. Omfattande forskning visar att språket är en förutsättning för lyckad integration. Det är en stor brist i Sverige att det inte har funnits krav på svenska för att få permanent uppehållstillstånd. Ej heller har det funnits krav på svenska för att bli medborgare. För svenska medborgare och personer som har permanent uppehållstillstånd ska tolk erbjudas till självkostnadspris. Det är den patientansvarige läkaren som avgör vid varje enskilt tillfälle om tolk behövs, för att garantera patientsäkerheten. Finns det exempelvis en funktionsnedsättning som hindrar en person från att lära sig svenska

eller vid en akut situation ska det självfallet finnas undantag från självkostnadspriset. Det finns exempel på när tolkar bokats som inte behövts eller då patienten inte dykt upp och då skattebetalarna har varit tvungna att stå för kostnaden. Region Stockholms kostnad för tolkar ska halveras.

Nolltolerans mot aktörer i vården som fuskar

Flera samhällsfunktioner är i dag utsatta för organiserad brottslighet, varför det är viktigt att även Region Stockholms verksamheter är vaksamma på dessa risker. Det ska råda nolltolerans mot oseriösa aktörer, och vårdgivare eller vårdaktörer som medvetet bryter mot regelverk ska utestängas från alla andra vårdavtal. Alla vårdgivare inom LOV, inklusive regionens egendrivna mottagningar, lyder under samma regler och verkar på samma förfrågningsunderlag. För att stärka Region Stockholms avtalsuppföljning och granskning av vårdgivare som har avtal med regionen ska Hälso- och sjukvårdsnämndens och Primärvårdsnämndens arbete med att stävja fusk och motverka brott intensifieras.

Stärkta förutsättningar för Stockholms fysioterapi

Fysioterapeuter utgör en viktig del i vårdkedjan för många patienter. Primärvårdsrehabiliteringens ersättning är idag helt produktionsbaserad, vilket har skapat en hög arbetsbelastning och stora volymökningar på senare år inom vårdvalet. Primärvårdsnämnden ges i uppdrag att ta fram en ny ersättningsmodell för vårdval primärvårdsrehabilitering, till en tredelad modell med både en fast, prestationsrelaterad och målrelaterad ersättningsdel. En ny ersättningsmodell likt denna syftar till att öka kostnadskontrollen, minska administrationen vid varje besök, öka tillgängligheten för nya patienter och öka tillgängligheten för prioriterade behovsgrupper.

Sociala utfallskontrakt för att förbättra hälsan

Sociala utfallskontrakt kan användas för att på ett brett sätt motverka och förebygga ohälsa i befolkningen. En grundpelare i sociala utfallskontrakt är att förbättrade sociala och hälsomässiga utfall ska leda till en ersättning till involverade parter och besparing av offentliga resurser. Detta regleras genom ett kontrakt mellan utfallsansvarig och investerare. Ett så kallat utfallskontrakt.

Region Stockholm ska bredda och utveckla arbetet med sociala utfallskontrakt. I ett nästa steg ska en riktad satsning genomföras för att minska ohälsan, som i många fall leder till behov av hjärtsjukvård, i Södertälje. De riskfaktorer som förknippas med

hjärtinfarkt handlar om högt blodtryck, fetma men också levnadsvanor så som dålig kost, låg fysisk aktivitet och rökning.

Via ett socialt utfallskontrakt binder sig den utfallsansvarige gentemot en investerare att leverera specifika insatser och sträva efter definierade mål för målgruppen. Ersättningen är rörlig och baserar sig på resultatet, som följs upp och analyseras noga, vilket ska öka incitamenten för vårdgivare delaktiga i utfallskontraktet att få och hålla människor friska. Det innebär att fler patienter som vårdgivaren lyckas hålla friska också avspeglar sig i ersättningen. Moderaternas förslag innebär att hälso- och sjukvårdsnämnden initierar ett utfallskontrakt för kardiovaskulär prevention riktat specifikt mot att förbättra hälsan hos Södertäljeborna. Målbilden är att minska andelen hjärtinfarkter och andra hjärtrelaterade sjukdomar.

Mer vård i Stockholms skärgård

Stockholms län har en vidsträckt skärgård med såväl fastboende som en hög andel deltidsboende på öarna, som behöver en trygg vård. Det skapar särskilda utmaningar för vården, bland annat då antalet människor som vistas där skiljer sig kraftigt mellan sommar och vinter. Vårdkapaciteten i Stockholms skärgård kan utökas genom att det inrättas ytterligare en husläkarbåt. Den mobila vården måste stärkas i länets norra och mer perifera delar under sommarmånaderna då befolkningen exempelvis i Norrtälje nästintill tredubblas. Ersättning för att utföra avancerad sjukvård i hemmet i skärgården behöver också ses över, då kostnaderna skiljer sig åt mellan tätt- och glesbefolkade delar av länet.

Det är viktigt att tillgången till akut vård finns året om i skärgården. Under de senaste åren har antalet ambulanshelikoptrar utökats till två som är i gång årets alla dagar. Vid unika situationer kan Karolinska Universitetssjukhusets intensivvårdshelikopter nyttjas även i skärgården, då den klarar flygtransporter även vid sämre väder. Arbetet med att etablera den nya helikopterbasen för ambulanshelikoptertjänsten i Österåker ska fortsätta, för att garantera en snabb och tillgänglig prehospital helikoptertjänst för länets samtliga delar. Sjöräddningen fyller en viktig funktion och Region Stockholm ska fördjupa samarbetet för att stötta just den unika funktionen

En tillgänglig akutsjukvård för hela länets behov

För den som är i behov av akutsjukvård ska ett snabbt och tryggt omhändertagande finnas tillgängligt så nära patienten som möjligt. Därför erbjuds det akuta omhändertagandet på flera olika nivåer. Genom att skapa fler vårdplatser kan flödena förbättras och väntetiderna på akutmottagningarna kortas. Med en riktad satsning på fler vårdplatser och väsentlig höjning av sjukhusavtalen ska målet om att fyra av fem ska få vård inom fyra timmar på ett akutsjukhus nås.

Kostnadsökningstakten inom hälso- och sjukvården, inte minst på akutsjukhusen, är fortsatt hög. Prioriteringar av vårdens resurser krävs liksom att säkerställa effektiva vårdkedjor och att vård ges på lägsta effektiva nivå för varje patient. Vidare måste den administrativa belastningen i vården minska. Hälso- och sjukvårdsnämnden samt Primärvårdsnämnden behöver säkerställa att kraven i beställning och på uppföljning är rimliga på samtliga vårdgivare, och fokuserar på vad som ska uppnås, mer än detaljstyra hur uppdrag utförs.

Det är av avgörande betydelse att det sker utveckling av akut dagvård, poliklinisering, förbättrade vårdkedjor och samarbeten med de geriatriska mottagningarna och avdelningarna samt äldreomsorgen i länets kommuner för att minska undvikbara återinläggningar på sjukhusen. Vidare ska arbetet med den positiva utvecklingen av Avancerad sjukvård i hemmet fortsätta, för att i högre grad kunna frigöra resurser på akutsjukhusen och ge patienter möjlighet till avancerad vård i hemmet när så är möjligt. Vänte- och vistelsetider på akutmottagningarna måste kortas, till exempel genom ett förbättrat flöde från akuten till vårdavdelningar och vård utanför sjukhusen, utveckling och öppnande av nya närakuter samt förbättrade utskrivningsprocesser. De patienter som inte behöver akutsjukhusets resurser ska erbjudas vård hos andra vårdgivare.

För att patienter ska vårdas på rätt nivå ska 1177 Vårdguiden få en tydligare roll avseende guidning av vården i Region Stockholm. Hänvisningsstödet utvärderas och utvecklas för att öka patientsäkerheten och kvaliteten och för att optimera patientflödet i sjukvårdsystemet. 1177 rådgivning på telefon har sedan 20 år varit upphandlad i Stockholm. Genom det har Sveriges kortaste svarstider kunnat erhållas, och de regioner som valt att ta tillbaka driften i egen regi, har fått se svarstiderna både två- och tredubblas till högre kostnader.

Hälso- och sjukvårdsnämnden tillsammans med Primärvårdsnämnden ska utreda möjligheten för hur primärvården, med vårdcentralerna, kan utgöra en större del av sjukvårdsrådgivningen, exempelvis genom att den vårdcentral som en patient valt att lista sig på, dagtid ges ansvar för sjukvårdsrådgivning. Övriga tider såsom kvällar, helger och för olistade bör sjukvårdsrådgivningen fortsatt upphandlas. Regioner som

övertagit 1177 telefonrådgivning i egenregi har fått uppleva kraftigt ökade svarstider på uppemot 30 minuter, samtidigt som kostnaderna per samtal är i vissa fall dubbelt så höga samtidigt som var tredje patient inte kommer fram.

En översyn av tillgängligheten på akutsjukhusen för personer med funktionsnedsättning, särskilt synskadade, ska genomföras i samråd med företrädare för personer med funktionsnedsättning. Översynen ska mynna ut i förslag som kan förbättra tillgängligheten, där ledsagning på sjukhusen bör övervägas.

Prehospital vård

Regionens prehospitala vård har varit en nyckelaktör i att lösa hälso- och sjukvårdens utmaningar under pandemin. Utifrån erfarenheterna av pandemin kommer behov och dimensionering för perioden 2026–2034 att behöva ses över och ska beaktas i inriktning för kommande prehospitala upphandlingar.

Viktig patientinformation som aktuella diagnoser, läkemedel och varningar måste bli tillgänglig för ambulanssjukvården redan i hemmet hos patienten. Automatisk överföring av patientdata från regionens journalsystem Take care, och eventuellt framtida journalsystem, ska göras tillgängliga för ambulanssjukvården.

Ambulanspersonalen utsätts oftare för hot och våld än andra medarbetare i Region Stockholm. Det kan uppstå mycket farliga situationer under pågående larm. Det är prioriterat att ambulanspersonal får tillgång till de verktyg de behöver för en säker tjänsteutövning.

Fler akutsjukhus med toppkvalitet som S:t Görans sjukhus

Region Stockholm har avtal med Capio S:t Görans sjukhus om att bedriva akutsjukvård som sträcker sig till och med 2026. Mångfald och valfrihet bidrar till utvecklingen av vården i form av nya arbetssätt och effektivt resursutnyttjande. Mellan 2016 – 2021 ökade antalet medarbetare på Södersjukhuset, Danderyds sjukhus och Södertälje sjukhus, och sjukhusen intäkter ökade kraftigt, men mängden utförd vård har stått stilla eller i vissa fall även sjunkit. Capio S:t Göran uppvisar dock en helt annan kurva, vilket illustreras av att kostnadsutvecklingen på de egendrivna sjukhusen varit ungefär tre gånger högre än på S:t Göran sedan 2014. Capio S:t Göran har utsetts till ett av landets bästa sjukhus, bland annat av Dagens Medicin. Det pågående arbetet med att upphandla driften av specialiserad akutsjukvård vid S:t Görans sjukhus inför att avtalet löper ut i början av 2026, ska fortsätta som planerat under 2023. Regionens egenregisjukhus bör studera det framgångsrika arbetet vid Capio S:t Görans sjukhus för att kunna dra lärdomar i sitt eget förbättrings- och utvecklingsarbete.

Sjukhusavtalen 2024–2027

Hälso- och sjukvårdsnämnden har avtal med Region Stockholms egenägda akutsjukhus som sträcker sig till och med utgången av året 2023. Avtalen har dock i praktiken inte tillämpats på grund av krissituationen under pandemin, som har krävt omfattande omställning och kapacitetsuppbyggnad. Under 2022 har inriktningen varit att sjukhusavtalen ska tillämpas fullt ut. En årlig uppföljning ingår i avtalsmodellen och det är angeläget att hälso- och sjukvårdsnämnden kontinuerligt för dialog med akutsjukhusens styrelser och regionens ägarfunktion om hur avtalen kan utvecklas för att anpassas till uppdragen, nå en bättre samordning och ökad effektivitet inom den regiondrivna vården, stimulera effektiva och patientcentrerade vårdkedjor samt ger incitament till korta väntetider till vård.

Under det kommande verksamhetsåret 2023 ska nya sjukhusavtal utarbetas för att kunna träda i kraft 2024. För att uppnå en bättre tillgänglighet och ta höjd för skärpt vårdgaranti behöver de kommande avtalen innehålla en kombinerad modell av prestation och anslag. Forskning på hälsoekonomi bör utgöra en del av ersättningsmodellen, exempelvis i form av procentuell målrelaterad ersättning. Hälsoekonomiska utvärderingar stärker professionens möjligheter att kunna prioritera mellan såväl behandlingar som förebyggande insatser, som ger mesta möjliga hälsa till befolkningen, givet tillgängliga resurser.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att pröva om det kan finnas fördelar att tillåta de regionägda sjukhusen att verka inom vissa delar av de specialiserade somatiska vårdvalen. En förutsättning för detta är att det kan ske i konkurrens på lika villkor med övriga vårdgivare.

Fler ska få ta del av Stockholms vård

Vården i Region Stockholm är bland den bästa både i Sverige och i världen. I Stockholm finns världsledande forskning och mycket skickliga medarbetare. Vårdköerna är kortast i landet. Fler människor ska få möjlighet att ta del av vården i Stockholm. Därför ska akutsjukhusen tydligt öka försäljningen av såväl utomläns- som utlandsvård. Det innebär också att sjukhusen såväl som Region Stockholm får bästa möjliga effektiv av de investeringar som gjorts, samtidigt som sjukhusens ekonomi blir starkare av ökade försäljningsintäkter. Under 2023 ska ökning ske med 20 procent och kontinuerligt öka över planperioden.

Utveckla närakuterna för barn och vuxna

Regionens närakuter för barn och vuxna har bidragit till att omhänderta stora patientvolymer från de stora akutmottagningarna och den utvecklingen måste fortsätta, genom att etablera ytterligare närakuter i de områden där de kan verka avlastande gentemot de stora akutsjukhusens mottagningar. Hittills har elva närakuter öppnats i Region Stockholm och ytterligare två har beslutats i hälso- och sjukvårdsnämnden ska öppna i Järfälla och Skärholmen. Det är viktigt att dessa två närakuter skyndsamt öppnar för att öka tillgängligheten till akut vård. Det skulle innebära stora fördelar för de närboende samtidigt som länets akutmottagningar avlastas, vilket leder till kortare väntetider för många patienter.

Det stora flertalet patienter som har akuta, icke livshotande sjukvårdsbehov ska dock i första hand få det omhändertaget hos sin vårdcentral. Men för de patienter som inte kan få hjälp på vårdcentral, men ej heller fodrar akutsjukhusens högspecialiserade resurser, är närakuten en viktig vårdform och målet är att patienten i så hög grad som möjligt ska kunna bli slutbehandlad. Närakuterna bemannas med allmänläkare eller akutläkare. För att nå nästa steg i avlastningen av de stora akutmottagningarna och underlätta kompetensförsörjningen av allmänspecialister på vårdcentralerna, behöver hälso- och sjukvårdsnämnden tillåta en differentierad kompetens på närakuterna. Detta genom att öppna upp för fler specialister men också underläkare, vilka idag ofta tjänstgör på de stora akutmottagningarna.

Samarbete för en bättre seniorvård

För äldre medborgare som drabbats av åldrandets sjukdomar eller kroniska åkommor blir kontinuitet och sammanhållning mellan vård- och omsorgsinstanserna än mer viktigt. Ingen ska behöva åka till en akutmottagning om läget inte är akut och behöver lösas med akutsjukhusets kompetens och resurser. Såväl den äldre som bor hemma som för den som bor på särskilt boende ska det finnas en fast vårdkontakt som kan göra bedömning av medicinska behov. Äldre ska känna trygghet med att vården i dess olika delar fungerar, där vårdcentral, basal och avancerad hemsjukvård, geriatrik och kommunernas omsorg verkar i ett väl sammanhållet nätverk och där tillgången till äldrepsykiatrisk kompetens är god. Äldre patienter ska erbjudas en fast och namngiven läkarkontakt hos sin vårdcentral för att säkerställa att det alltid finns en enkel väg in i vården.

För äldre som har svårt att själva ta sig till vården finns möjlighet till vårdinsatser i hemmet och vid behov av akut vård, ska vården kunna hänvisa patienter direkt till en geriatrisk klinik. Fler ska kunna vårdas i hemmet, exempelvis genom nya och mer sammanhållna uppdrag för AsiH (Avancerad sjukvård i hemmet), SÄBO (Särskilt boende), hemsjukvård och jourläkarbilar.

För att kunna ha en god täckning av ASIH behövs ersättningssystemet för ASIH uppdateras så att det tar hänsyn till längre avstånd och högre kostnader i områden som är mer glesbefolkade. Detta ska syfta till att ge alla en likvärdig vård i Stockholmsregionen.

Ett väl integrerat samarbete mellan Region Stockholm och kommunerna i fråga om omsorg och hälso- och sjukvård är central i vården av äldre. De som bor på kommunernas särskilda boenden, SÄBO, tillhör de äldsta, sjukaste och sköraste i samhället. Region Stockholm behöver som huvudman för läkarinsatserna säkerställa att de håller en kvalitet som svarar mot den enskildes behov, med bibehållen god boendemiljö. Region Stockholm behöver tillsammans med kommunerna stärka sin samverkan för att minska glappet som lätt uppstår genom huvudmannagränsen för äldres vård och omsorg. Region Stockholm ska också initiera samtal med regeringen om behov av ändrad lagstiftning kring att dela journaler mellan vården och omsorgen, för att en sammanhållen vård ska kunna fungera sömlöst i praktiken.

Valfriheten ska inte försvinna för att man blir äldre. Alla, även seniorer och dess anhöriga, ska kunna göra ett aktivt val av vårdgivare för att hitta den som matchar ens behov och önskemål bäst och på så vis kunna känna sig trygga. För många patienter är det livsviktigt att slå vakt om friheten att kunna välja utförare inom läkarinsatser i särskilt boende, avancerad sjukvård i hemmet, geriatrik men också specialiserad palliativ slutenvård.

En kvinnohälsa att lita på

Kvinnor lever i snitt längre än män och har hälsosammare levnadsvanor, ändå skattar män sin egen hälsa högre än vad kvinnor gör. Kvinnor upplever att de glöms bort i vården och har svårt att få rätt vård och diagnos för besvär med kronisk smärta, som endometrios, eller besvär kopplade till klimakteriet. Det är också bevisat att kvinnor och män kan få olika symptom och behöva olika typer av behandling vid sjukdomar som inte är könsspecifika, som hjärtinfarkt.

I Stockholm ska ingen kvinna känna sig bortglömd eller förbisedd av vården. I Region Stockholm ska det finnas tillräcklig kunskap och tillräckliga resurser för att ta hand om såväl kvinnosjukdomar som symptom som kan skilja sig åt mellan män och kvinnor. En satsning på vården för klimakteriebesvär, utmattning och långvarig smärta samt migrän ska göras för att fler ska få rätt hjälp snabbare. Mer forskning kring kvinnors sjukdomar och hälsa behöver komma till. En alltför hög andel unga kvinnor lider också av psykisk ohälsa varför Moderaterna också prioriterar att stärka Stockholms psykiatriska vård i flera led. Särskilt viktig är uppdraget att utöka vårdutbud och tillgänglighet kring ätstörningsvården, som tyvärr drabbar många unga kvinnor.

Ett betydande jämställdhetsproblem i vår samtid är alla de, framför allt kvinnor, som utsätts för sexuella övergrepp men som heller aldrig får den vård och det stöd de skulle behöva. I Region Stockholm finns idag Sveriges enda akutmottagning för våldtagna på Södersjukhuset, där brottsoffret blir omhändertaget i ett akut skede för både vård och bevissäkring. Den som blivit utsatt för ett sexuellt trauma löper långt mycket högre risk för självmord. Det är viktigt med ett snabbt och bra omhändertagande av den som blivit utsatt och att säkra bevisning. Den beslutade satsningen i budget 2022 på sexuellt våldsutsatta ska fortsätta och byggas ut, för att stärka den akuta vården.

Det behöver även finnas ett bra omhändertagande och hjälp med bearbetning för den som berättar om sitt trauma långt senare. Det icke-akuta omhändertagandet behöver därför utökas och förbättras och kompetensen vad gäller omhändertagande av patienter som lider av svår PTSD efter sexuellt övergrepp måste stärkas. Region Stockholm ska därför tillsammans med den samlade kompetens som idag finns i Stockholm, inrätta ett Centrum för sexuellt våldsutsatta. Det är viktigt att regionen vid inrättande verkar för att kunna arbeta överskridande mellan både kommunala och regionala huvudmän. Region Stockholm ska ta initiativ till en strukturerad samverkan över huvudmannagränserna för att samla olika kompetenser, som exempelvis socialtjänst, vårdpersonal, kuratorer och psykologer, runt den enskilda individen för att ta hand om trauma och posttraumatiskt stresssyndrom, PTSD.

Ett stort samhällsproblem är att för många kvinnor är hemmet en farlig plats. Region Stockholm har gjort en så kallad väntrumsenkät som besvarats av över 6000 kvinnor som besöker regionens barnmorskemottagningar. Studien visar att hela åtta procent just nu lever med våld i en nära relation och i ett livstidsperspektiv drabbas hela en av fyra kvinnor.

Våldet kan handla psykiskt, fysiskt och eller sexuellt våld. Det finns ett starkt samband mellan våldsutsatthet och fysisk och psykisk ohälsa. Den vanligaste förövaren är en före detta eller nuvarande partner. Det kan också handla om en släkting som är förövare. En övervägande majoritet av de kvinnor som fått frågor om våldsutsatthet inom hälso- och sjukvården är positiva till att få frågan. Två tredjedelar av de kvinnor som berättar om våldsutsatthet uppger att de fått hjälp och stöd, ofta genom samtalskontakt, men det räcker inte utan alla kvinnor måste få den hjälp och stöd de behöver.

Sveriges bästa graviditets- och förlossningsvård

Som första region i Sverige genomförs i Stockholm reformen en barnmorska per födande i aktiv fas. Målet nås under 2022. Det är viktigt att alla de åtta punkterna i det av fullmäktige beslutade programmet för utvecklad förlossningsvård fullföljs.

Blivande föräldrar ska uppleva vården under och efter en graviditet som trygg och erbjudas stöd för att ta ansvar för sin egenvård. Verksamheter inom mödravården ska kunna ta emot akuta besök både fysiskt och digitalt.

Region Stockholm ska erbjuda individuellt anpassad förlossningsvård med närvaro av utbildad personal för stöd under förlossning och eftervård. Det förstärkta amningsstödet med nya amningsmottagningar är en viktig del av eftervården. Kompetensförsörjningen och en god arbetsmiljö är viktig för en fortsatt hög kvalitet i förlossningsvården. Åren 2022–2024 tillförs totalt 550 miljoner kronor för att stärka förlossningsvården i länet. Satsningen har fått namnet åttapunktsprogrammet och målet med förändringen är tydligt: bättre arbetsmiljö, mindre stress för medarbetarna på förlossningsklinikerna och samtidigt ökad trygghet för de födande som ger högre kvalitet och färre förlossningsskador. Varje klinik utvecklar sin verksamhet så att den passar deras förutsättningar och behov. Under våren 2023 öppnar därtill en ny förlossningsenhet på Capio St Görans sjukhus som fullt utbyggd kommer att kunna ta emot 4000 födande per år, vilket kommer att minska trycket på övriga förlossningskliniker i Stockholm.

Kompetensförsörjningen är mycket viktig för en fortsatt hög kvalitet i förlossningsvården. Fler ska kunna utbilda sig från sjuksköterska till barnmorska med full lön under utbildningstiden och möjligheten till rotationstjänstgöring, med arbete fördelat både på förlossningsavdelning och barnmorskemottagning, ska fortsätta implementeras.

Projektet Min Barnmorska, som har riktats till förlossningsrädda kvinnor, har utvärderats och preliminära resultat visar en lägre andel kejsarsnitt och en attraktiv arbetsmodell för barnmorskor. Vårdformen innebär att samma barnmorskor följer den gravida kvinnan genom hela vårdkedjan. Min Barnmorska har under 2022 permanentats och utökats, för att fler förlossningskliniker ska kunna erbjuda vårdformen.

Hela vårdkedjan behöver fortsätta stärkas, både före, under och efter förlossningen. Särskilt fokus ska ligga på behandling och rehabilitering av förlossningsskador och tillgängliggöra psykologhjälp efter födandet för de som har behov.

Tidigare insatser och bättre tillgänglighet till psykiatrin

Den psykiska ohälsan är ett växande problem i länet och självmord är den vanligaste dödsorsaken bland unga i åldern 0–24. Region Stockholm ska arbeta både för att förebygga och upptäcka psykisk ohälsa tidigare än idag. Det ska vara lätt att komma i kontakt med psykiatrin och den som verkligen behöver specialistpsykiatrins resurser ska få det snabbt.

Genom att tidigt identifiera riskfaktorer hos individer och ge snabb hjälp och behandling minskar risken för långa och omfattande insatser hos psykiatrin. . Vårdcentralen ska vara första vägen in för alla som behöver hjälp med sitt psykiska mående. Fler digitala kontaktsätt och vårdformer ska användas för att uppmuntra och förenkla för fler människor att söka vård, inte minst barn och unga, som är i behov av samtalsterapi. Samverkan mellan vårdcentralerna och elevhälsan måste öka, för att nå tidiga och sammanhållna insatser vid ohälsa bland barn och unga. Alla högstadieskolor i Stockholmsregionen erbjuds ett program Youth Awareness of Mental Health (YAM), som är en hälsofrämjande insats som förbättrar hälsa, skolprestation och förebygger självmord.

För den som behöver specialisthjälp måste tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatrin öka, bland annat genom fler fristående aktörer och ökat genomsnittligt antal barn som psykologer inom BUP träffar per dag. Efter pandemin har behovet av vård mot ätstörningar ökat markant och om än mer resurser tillskjutit till denna vård såväl som godkänt ytterligare en vårdgivare så behöver köerna till ätstörningsvården betas av omgående. För att korta köerna till ätstörningsvården behöver fler aktörer få bedriva vård på området. De, ofta unga tjejer, som väl söker hjälp har inte råd att vänta en dag för länge på att sjukdomen ska eskalera och därför ska vårdval med LOV, införs inom ramen för den öppna ätstörningsvården.

Tidig upptäckt av neuropsykiatriska diagnoser

Socialstyrelsen har under hösten 2022 presenterat Nationella riktlinjer för vård och stöd vid ADHD och autism. Riktlinjerna fokuserar på vikten av att ge insatser efter behov så snart som möjligt till personer med svårigheter som kan bero på ADHD, autism eller andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Personerna bör inte först behöva vänta på en neuropsykiatrisk utredning, även om köerna till en sådan utredning, om individen är i behov av, givetvis ska vara korta. Nya ADHD-mottagningarna öppnar även i länet, vilket blir en viktig del av en bättre vård.

Det behövs tydliga rutiner för samverkan mellan bland annat primärvården med barnavårdscentraler, elevhälsan i skolor, men också såväl, specialistvård i psykiatrin och verksamheterna i förskolan, skolan och socialtjänsten för att fler ska få behandling och minska risken för att hamna i utanförskap och svårigheter. Hälso- och sjukvårdsnämnden och Primärvårdsnämnden får i uppdrag att implementera Socialstyrelsens nya riktlinjer utifrån vad som anförs i nationella riktlinje för vård och stöd vid ADHD och autism i Region Stockholms sjukvård, såväl primär- som specialistvård. Tidiga insatser kan även omfatta screeninginsatser i tidigt stadium, såväl inom barnhälsovård som i skolor. I enlighet med vad Socialstyrelsen redogör för, bör ett särskilt fokus till en början ligga på regionens socialt utsatta områden och för dem där svenska språket inte är förstaspråk.

Ett samlat regionsjukhus centralt för barn och ungas psykiska ohälsa

Det behövs ett samlat specialistsjukhus centralt och lätt tillgängligt i Stockholm för barn och ungas psykiska ohälsa som samlar flera kompetenser och verksamheter under ett och samma tak. Det handlar om BUP:s akutmottagning, Maria Ungdoms akutmottagning samt Stockholms centrum för ätstörningar, för att det ska vara så enkelt som möjligt för den med samsjuklighet att veta var den ska vända sig. Ingen ska behöva falla mellan stolarna eller bollas runt mellan verksamheter när den är som mest utsatt och skör. Till sjukhuset bör det även kopplas psykiatriska ambulanser (PAM), som är särskilt inriktade på barn och unga.

Förstärkt beroendevård

Idag räknar forskarna med att en miljon svenskar har problem relaterade till en för hög alkoholkonsumtion. Det finns ofta en stor samproblematik mellan hög alkoholkonsumtion och psykisk ohälsa. Hur problemen ser ut kan skilja sig åt. Det är av stor vikt att beroendevården och psykiatrin ha ett väl fungerande och nära samarbete runt personer med samsjuklighet. Personer med beroendeproblematik innebär inte bara ett lidande för den som behöver hjälp och närstående, utan hela

samhället påverkas. Exempelvis dör det varje år 75 personer i olyckor där alkohol varit inblandat. Därför ska Region Stockholm inleda ett särskilt projekt mot rattonykterhet både vad gäller droger och alkohol. Målbilden ska vara en nollvision mot rattfylleri.

Ett nytt cancerlöfte

För fyra år sedan lanserades ett forskningslöfte i syfte att göra fler sjukdomar botbara och tillgängliggöra nya behandlingar till fler patienter. I stora delar är löftet uppfyllt. Det är dags för nästa steg i arbetet för att stärka forskning, innovation och göra idag dödliga sjukdomar behandlings- och botbara. Därför ska Region Stockholm nu ta nästa kliv för att via forskning få fram nya behandlingar och läkemedel som görs tillgängliga för patienter. Med nya kunskaper kan också sjukdomar förhindras genom förebyggande insatser.

I Sverige insjuknar över 60 000 vuxna och 350 barn i cancer varje år. Samtidigt har canceröverlevnaden blivit allt bättre, år för år. Prognosen för cancerpatienter i Sverige har utvecklats i positiv riktning och i dag överlever 7 av 10 som får en cancerdiagnos, mätt i hur många som lever 10 år efter diagnostillfället. I Stockholm är canceröverlevnaden på flera områden bäst i Sverige. Samtidigt finns det cancerformer där förbättringarna tyvärr avstannat i många år i såväl Sverige som övriga världen.

All cancer ska upptäckas och behandlas i tid. Ingen patient i Stockholm ska tvingas vänta i en vårdkö på utredning eller cancerbehandling, och forskningen ska ges bättre möjligheter. Därför ska fyra följande åtgärder införas genom ett nytt cancerlöfte för att förbättra cancervården.

1. *Utveckla förebyggande åtgärder*

Minst 30 procent av all cancer kan förebyggas med hälsosamma levnadsvanor. I Sverige innebär det att nära 20 000 cancerfall per år skulle kunna förhindras. Mat- och levnadsvanor grundläggs tidigt och vi vet i dag att vad vi äter som barn har betydelse för hälsan genom hela livet.

Just nu pågår en världsunik preventiv satsning i Stockholm. Region Stockholm har skapat en hälsoobligation för att utveckla arbetet inom socialt entreprenörskap och social finansiering. Obligationen fungerar så att återbetalningen och räntan är kopplad till hur framgångsrik den preventiva insatsen blir. Den nuvarande satsningen om att förebygga diabetes och har uppvisat mycket goda resultat, där hälften av deltagarna inte längre befinner sig i riskzonen. Hälsoobligationer ska införas på flera

områden, och särskilt rikta insatser mot barn som riskerar att drabbas av ohälsa och fetma.

2. *Utvidgad screening och vaccination*

Stockholm ligger långt framme när det gäller prevention, tidig upptäckt och screening av cancer. Vi är först i landet med att pilottesta lungcancerscreening, vi samordnar hela landets införande av tjock- och ändtarmscancerscreening (som vi som första region införde redan 2008), och vi har som första region påbörjat ett utrotningsprojekt för livmoderhalscancer, där alla kvinnor mellan 23 och 26 år erbjuds kostnadsfri vaccination. I maj har även ett program för testning och tidig upptäckt av prostatacancer startat.

Region Stockholm ska därför utöka satsningarna på screening och vaccination, och öppna för att införa det på fler områden. Livmoderhalscancer ska helt utrotas bland kvinnor i Stockholm. Efter pilotstudien ska en permanentning av lungcancerscreening övervägas och bana väg för ett nytt nationellt screeningprogram.

Det förebyggande arbetet inom cancer ska fortsätta med prevention och tidig upptäckt i fokus. De screeningprogram som erbjuds ska därför vara tillgängliga och bidra till ett högt deltagande i hela länet.

Tillgången till mammografi måste vara god i regionen. Alla kvinnor i Stockholms län som är mellan 40 och 74 år kallas till screeningundersökning vartannat år. Tyvärr saknas tillgång till tillräcklig vetenskapliga studier för att hälsoekonomiskt kunna påvisa fördelarna med att screena kvinnor också över 74 år. Regionens bröstcentrum ska under 2023 prioritera att utarbeta en vetenskaplig studie för riskbaserad screening för kvinnor efter 74 år och också utreder huruvida tillgängligheten till mammografi kan förbättras.

Region Stockholm erbjuder sedan våren 2022, prostatascreening. Det är prioriterat att erbjudandet om screening når ut till alla relevanta män.

3. *Främja forskning*

I Stockholm bedrivs i dag världsledande forskning där Karolinska Universitetssjukhuset och de övriga Stockholmssjukhusen med stor marginal har flest pågående kliniska cancerstudier i landet. Utvecklingen av precisionsmedicin, med skräddarsydd behandling till varje enskild patient, innebär ett paradigmskifte inom hälso- och sjukvården. Precisionsmedicinskt centrum Karolinska (PMCK) banar i dag väg för ett sömlöst samarbete mellan akademi och hälso- och sjukvård avseende diagnostik, behandling, utveckling och forskning. Genom helgenomsekvensering kan

man kartlägga en individs hela genuppsättning och hitta nycklarna till att bota sällsynta sjukdomar.

Region Stockholm ska därför tillhandahålla den utrustning och infrastruktur som krävs för att dessa metoder kan införas i cancervården. Region Stockholm ska inrätta en Precisionsmedicinsk Cancer-Science fond för att utveckla samarbete mellan vård, forskning och industri och säkra regionens position som ledande inom Life-Science området.

4. *Jämlik vård och inga vårdköer*

Genom framgångsrika kökapningsdagar lyckades Karolinska universitetssjukhuset under det gånga året helt utradera sin kö till canceroperationer, och liknande satsningar pågår över hela regionen. Fortsatta insatser krävs, bland annat behöver väntetiderna till mammografi minska.

Ingen ska behöva stå i kö för att få en utredning eller behandling för cancer, eller för någon annan sjukdom. De kvarvarande köerna i Stockholm helt ska utraderas. Därtill behöver vi göra cancervården mer jämlik i regionen. Att utöka cancervården i Huddinge och Norrtälje ska undersökas, bland annat för att nå en mer geografiskt jämlik tillgänglighet för läkemedelsbehandlingar. Specialistutbildningen för sjuksköterskor inom cancervården ska utökas för att säkerställa att vi har tillräckligt med medarbetare med rätt kompetens.

Högspecialiserad vård räddar liv och ger konkurrenskraft

Region Stockholm är en stark aktör inom nationell högspecialiserad vård och erbjuder vård till patienter från andra län och länder, vilket ger en volym i verksamheten som bidrar till hög kvalitet i denna vård även för invånarna i Stockholms län. På världsledande Karolinska Universitetssjukhuset bedrivs den mest högspecialiserade vården som är till nytta för patienter och anhöriga i hela Sverige.

Vidare bidrar Karolinska Universitetssjukhuset till Stockholms läns och landets konkurrenskraft. Karolinska Universitetssjukhuset, tillsammans med Karolinska institutet, utgör navet i ett unikt Life Science-kluster som främjar samverkan mellan forskning, näringsliv, utbildning och vård. Ett exempel på detta är inrättandet av Precisionsmedicinskt centrum Karolinska, PMCK, som kan skapa unika möjligheter att omsätta spetsforskning och snabb teknikutveckling till konkret patientnytta. Genom samverkan mellan utförare och vårdgrenar nås mesta möjliga effekt för patienterna. De stora mängder data som samlas kan skapa nya möjligheter till forsknings-insatser och därmed fortsatt utveckling av behandlingsmöjligheter och

högspecialiserad vård. Under 2023 bör Hälso- och sjukvårdsnämnden prioritera att ta fram en strukturerad handlingsplan för ansökan av Nationell högspecialiserad vård tillsammans med Karolinska universitetssjukhuset samt vara en aktiv part nationellt för att förbättra utformningen av den nationella högspecialiserade vården.

Förenklad processhantering för introducering av nya behandlingsmetoder och läkemedel

Utvecklingen inom hälso- och sjukvården såväl som inom läkemedelsvärlden går mycket snabbt framåt. Region Stockholm har, med Karolinska universitetssjukhuset såväl som flera stora akutsjukhus en särskild roll i detta arbete som en av Sveriges största och ledande regioner på området. Stockholm bör ständigt ligga i framkant för främjandet av nya kliniska prövningar, läkemedel och behandlingsmetoder, givetvis förutsatt med hög patientsäkerhet och god kostnadskontroll. Idag åvilar ett alldeles för stort ansvar på enskilda sjukhuskliniker vad gäller test av nya metoder och läkemedel, som också kan vara budgetbelastande. Regionen uppfattas därav inte sällan som svårtillgänglig för aktörer som vill bidra med nya behandlingar och/eller läkemedel. Region Stockholm behöver därför tillsätta en särskild kommitté som har till uppgift att under mandatperioden utreda och ge förslag på hur introduktion av nya läkemedel och behandlingsmetoder kan effektiviseras och struktureras upp på de egenägda akutsjukhusen och på vilken nivå som beslut bör tas, givetvis med kostnadseffektivitetsprincipen i beaktande.

Digitalisering och ny teknik bidrar till kvalitet och tillgänglighet inom vården

Digitala vårdtjänster utgör nu en naturlig del av vårdutbudet och bidrar till Region Stockholms mål om en god och nära vård för alla invånare. Region Stockholm ska verka för en sammanhållen digital och fysisk vård genom att exempelvis kräva fysisk etablering för digitala vårdgivare eller “nätläkare”. På det sättet verkar de på samma avtal som övriga vårdgivare och särbehandlas inte.

Vårdavtal, ersättningssystem och uppföljningskrav måste vara väl anpas-sade för en digifysisk och platsoberoende sjukvård. I det fortsatta arbetet behöver digitala distansvårdslösningar i större utsträckning prövas och införas. Många patientgrupper gynnas av att kunna använda distanslösningar i större utsträckning, samtidigt som det får positiva effekter i en tid där allt fler behöver vårdens resurser.

Vidare ska Region Stockholm fortsätta att bidra till arbetet för att modernisera och anpassa det nationella tjänsteutbudet inom Inera AB till regionernas behov. Region Stockholm ska också vara delaktig i det nationella arbetet med att ta fram en jämförelsetjänst på 1177.se som möjliggör för invånare att jämföra olika vårdgivare.

Region Stockholm behöver fortsatt garantera de kortaste svarstiderna i Sverige när någon ringer 1177 sjukvårdsupplysningen.

Idag ser läkemedelsförskrivningen och förskrivningen av medicintekniska hjälpmedel för kroniskt sjuka väldigt olika ut beroende på mottagning och utförare. Fler kroniskt sjuka i exempelvis diabetes eller kardiovaskulära sjukdomar bör kunna använda egenmonitorering i hemmet för att mäta vissa värden, för att själva bli aktiva medskapare av sin vård och för att undvika många, korta besök i vården. När egenmonitorering testats som pilot i andra regioner har det visat på hög trygghet och nöjdhet hos patienterna. Region Stockholm ska ta fram en plan för ökad egenmonitorering för de patienter som kan hantera tekniken.

1.4 Attraktiv kollektivtrafik som löser livspusslet

Hel, ren, snygg, Trygg och punktlig

Stockholmsregionen ska ha en kollektivtrafik i världsklass. En kollektivtrafik som möjliggör för människors rörlighet, resande och möten. Som ger grund för hållbar tillväxt och utveckling samtidigt som den med förtroende förmår hantera också de små bitarna i enskilda människors vardagspussel. I dag rankas kollektivtrafiken i regionen som den näst bästa i världen enligt den internationella kollektivtrafikorganisationen UITP. Det är en position att vårda och slå vakt om. Samtidigt vill vi sikta ännu högre när vi blickar mot framtiden. Vägen dit handlar om fortsatt ordning och reda i ekonomin. Därigenom läggs den grund som skapar möjlighet att såväl ta hand om det vi har, kraftsamla för att utveckla och bygga nytt samt att ta en ny och mer aktiv roll i samhällsbygget för kollektivtrafiken.

Urbaniseringen och globaliseringen är här för att stanna. Tillsammans med en tilltagande elektrifiering, digitalisering och automatisering av stora delar av samhället skapar detta både utmaningar och möjligheter. Kollektivtrafiken måste våga och vilja ta en ledande huvudroll i denna utveckling. Detta för att utvecklas i sig självt, bli något mer och bättre – men även för att effektiviseras och kunna nå bättre produktivitet samt nyttjande av resurserna. Det är genom öppenhet som framtiden byggs. Tiden för gamla offentliga monopol och socialiseringar är för länge sedan förbi. Morgondagen byggs i samverkan med operatörer, innovatörer och entreprenörer.

Denna öppenhet handlar om att våga förändringen och tåla en jämförelse. Att med konkurrens och allt smartare upphandlingar lägga grund för utveckling och nå en bättre utväxling för de resurser som skattebetalare och resenärer betalar till kollektivtrafiken. Därtill handlar det om att riva gränser mellan kollektivtrafiken och

nya utmanande mobilitetslösningar. Öppna data, digitala biljettombud och ökad samverkan heter några av de nya nycklar som kan öppna dörrarna till en ännu bättre möjlighet för människor att kunna skräddarsy sitt resande med kollektivtrafiken som mobilitetens ryggrad.

I denna resa mot framtiden står också en sak klar.. De som i pandemins namn dömde ut människors vilja till resande har redan fått fel. De som på politisk väg vill begränsa människors möjlighet till rörlighet i samhället kommer alltid att förlora. Att resa är en del av att vara människa. Det gäller i det stora och det lilla. I idén om ett fritt och öppet samhälle är resan både medlet och målet. Och i det samhället spelar kollektivtrafiken sedan länge en central roll. Den kollektivtrafik som på ett sätt, vilket saknar historisk motsvarighet, gett människor i antal och i omfattning en möjlighet som tidigare generationer enbart kunnat drömma om. Den kollektivtrafik som inte minst i Stockholmsregionen gör jag till vi.

Kollektivtrafiken har bidragit till att mildra pandemins effekter

Under covid-19-pandemin halverades resandet. För att minimera risken för smittspridning körde Region Stockholm med mer än fullt trafikutbud från pandemins början, trots kraftigt vikande resenärsunderlag. Extra avgångar sattes in och fler långa tåg än vanligt kördes för att möjliggöra säkra resor. Kollektivtrafiken har därigenom bidragit till att minska risken för smittspridning och möjliggjort upprätthållandet av den ekonomiska aktiviteten i länet och landet under krisen. Samtidigt var stödet för ansvarstagandet otillräckligt från den socialdemokratiska regeringens sida. Regionen tog med detta det ansvar för att upprätthålla kollektivtrafiken i, under och efter pandemin som Socialdemokraterna nationellt inte mäktade med.

Pandemin har också haft betydande påverkan på färdtjänstverksamheten då fyra av fem färdtjänstresenärer är äldre än 70 år och många ingår i riskgrupper. Resandeminskningen har varit påtaglig och även om en normalisering väntas, beräknas resandet även under 2023 ske i mindre omfattning än under 2019. Antalet sjukresor har snabbare återgått till normala nivåer. Färdtjänstverksamheten har aktivt jobbat med att stödja taxinäringen genom diverse verksamhetsstöd. Verksamheten har även spelat en viktig roll i att förverkliga projektet om PCR-hemtester via färdtjänsttaxi. Syftet med detta har varit att skydda branschen i mån om att färdtjänsten står redo att möta framtidens resenärer till full kapacitet.

Kollektivtrafiken framöver

Pandemin kan, tillsammans med samhällsförändringar som ökad digitalisering, bidra till förändrade resvanor även på längre sikt. Det kan ske genom ett ökat distansarbete och utglesning av resande över dygnets alla timmar. Under 2022 har en imponerande utveckling skett i återhämtning efter pandemin. Resandet har ökat med över 34 procent, biljettintäkterna är tillbaka på 2019 års nivåer och kundnöjdheten har uppmätts till historiskt höga nivåer. Det är samtidigt en utveckling som står känslig inför såväl inre som yttre påverkansfaktorer vi ser. Fortsatt uthållighet och vilja till förnyelse kommer att bli avgörande för om den positiva utvecklingen ska fortsätta och förstärkas eller riskera att mattas av eller brytas.

Inför 2023 bedöms att ungefär en resenär av tio fortsatt riskerar att välja bort kollektivtrafiken, det vill säga att resandet 2022 kan vara tio procent lägre än 2019, även om målsättning måste vara att komma upp i motsvarande nivåer som 2019. Från 2023 bedöms resandet öka i linje med den historiska årliga tillväxten om cirka 1,6 procent per år. Osäkerhet råder dock, bland annat då takten i länets befolkningsökning inte längre ligger på den höga nivå som den har legat på under senare år; den bedöms nu uppgå till 0,7 procent per år.

Likväl som uthållighet och förnyelse krävs även en strategi för att med ett starkt trafikutbud ge ökad efterfrågan. Vi säkrar därför i budgeten upp resurser för att kollektivtrafiken fortsatt ska kunna köras med full kraft, även om resandet ännu inte fullt ut är tillbaka på de nivåer som är målet. Med vår budget säkrar vi också en buffert för att kunna stoppa de nedskärningar i trafiken som annars riskerar att bli resultatet av underbudgeteringar och kortsiktiga sparkrav. För att möta ökade behov ska pendeltåget även trafikeras med nattrafik på natt mot lördag, söndag och helgdag som ett första steg för att kunna ha en än mer levande Stockholmsregion hela dygnet även längre ut i systemet.

En smartare kollektivtrafik är en kollektivtrafik som med kraft förnyas och nyttjar elektrifieringens, digitaliseringens och automatiseringens alla fördelar. Tillsammans med nya arbetssätt kan detta utveckla trafiken och servicen för resenärerna samtidigt som resurser kan sparas in. Ett politiskt försöka stoppa eller hindra teknisk utveckling är inte svaret på framtidens utmaningar. Tvärtom riskerar det skapa behov av besparingar, nedskärningar och smärtsamma omställningar framöver. Den väl utredda och inledda automatiseringen av avgångssignaleringen på pendeltågen fullföljs som planerat. Resursutrymmet detta skapar återförs till resenärerna i form av säkrad och utökad trafik samt en riktad satsning på ökad trygghet och service. Utvecklingen och försöken med automatisering av delar av busstrafiken fortsätter

med förstärkt kraft. Ny teknik i form av exempelvis kameror och sensorer ska även implementeras i syfte att förbättra servicen på stationerna samt skapa bättre resursutnyttjande gällande exempelvis stationsvärdar och trygghetsresurser bland resenärerna. Ett mål ska sättas upp, vilket i likhet med målen för exempelvis elektrifiering och utsläpp, ska ange när och vilken omfattning som kollektivtrafiken kan och ska digitaliseras och automatiseras.

Samarbeten med innovatörer och entreprenörer ska även underlätta införande av ny resenärsnära teknik. Det ska exempelvis bli möjligt att ladda mobilen på alla pendeltåg med hjälp av särskilda powerbanks. En mer offensiv digitalisering av reklamytorna i kollektivtrafiken har bedömts kunna ge betydande intäktsförstärkningar redan på kort sikt och ska genomföras. Tillsammans med en utveckling av de kommersiella ytorna i och runt kollektivtrafiken skapar detta ökade intäkter, ljusare och tryggare miljöer samt förbättrad möjlighet till service och information.

Pandemin har också påverkat investeringsverksamheten, bland annat på grund av försenade leveranser, begränsade möjligheter för entreprenörer att resa internationellt och åtgärder för ökade avstånd på byggarbetsplatser. Bedömningen är dock att pandemins påverkan på hela projektportföljen är tämligen måttlig, mycket tack vare projektens proaktiva agerande och initiativ från leverantörerna. Framtidsbygget ligger fast och ska fullföljas. Tillgången till cement är avgörande för planeringen av utbyggd kollektivtrafik och avgörande för dess utveckling.

Resenärerna ska känna förtroende för att resa kollektivt

God kostnadskontroll och tuffa prioriteringar ska säkra upprätthållandet av kollektivtrafiken, trots färre resenärer. Biljettintäkter ska tryggas långsiktigt samtidigt som investeringar görs i såväl befintlig som utbyggd infrastruktur. I stället för att riva de ekonomiska skyddsvallar som byggts runt trafiken och framtvinga nedskärningar och chockhöjda biljettpriser om bara något år föreslås en fortsatt måttlig uppräkning av taxorna i likhet med tidigare blocköverskridande överenskommelser. Nu är det pensionärernas tur. Därför föreslås en riktad satsning i form av en seniorbiljett en så kallad frihetsbiljett för avgiftsfri eller kraftigt prissänkt resande för pensionärer i sommar. Satsningen genomförs som en prova-på-kampanj och del i återstarten av kollektivtrafiken. Detta i likhet med förra årets riktade satsning mot ungdomar.

Vi vill se långsiktighet och uthållighet i kollektivtrafikens möte med framtiden. Trots att intäkterna understiger kostnaderna ska Region Stockholm planera för att upprätthålla full trafik även under 2023 och att få tillbaka som vinna nya resenärer till kollektivtrafiken.

Mot bakgrund av att även konjunkturläget och med nuvarande bedömning av skatteunderlagets utveckling kan resultatutjämningsreserven användas i det fall intäkterna i kollektivtrafiken understiger budget och ett underskott därmed uppstår under 2023.

Åtta av tio resenärer är nöjda med kollektivtrafiken och under 2022 uppnåddes en rekordhög kundnöjdhet bland SL-resenärerna. Hela 86 procent av resenärerna angav att de var nöjda med kollektivtrafiken. Kollektivtrafiken i Stockholms län hör också till världens bästa och ambitionen är att kollektivtrafiken även framöver ska vara ryggraden för persontransporterna i Stockholms län och att invånare och besökare ska känna förtroende för att resa kollektivt. Det handlar även om att lägga grund för framtida tillväxt och utveckling genom att erbjuda en attraktiv kollektivtrafik. Det viktigaste för många resenärer är att kollektivtrafiken är väl utbyggd, punktlig, med många avgångar samt hel ren, trygg och snygg.

Framtidsbygget fortsätter

Den omfattande och långsiktiga satsningen för att utöka kollektivtrafikens kapacitet fortsätter. Tunnelbanan med sin stjärnstruktur utgör navet i länets kollektivtrafik och byggs ut mot Barkarby, Nacka och Arenastaden enligt 2013 års Stockholmsöverenskommelse.

Parallellt fortsätter arbetet med objekten inom Sverigeförhandlingen, enligt ingångna överenskommelser om tidigareläggning och förskottering av tunnelbana Fridhemsplan-Älvsjö, Spårväg syd och Roslagsbanan till City. Totalt i länet pågår bygget av 46 nya spårstationer och 6 mil nya spår.

Roslagsbanan bör också förlängas vidare nordväst till Arlanda. Det skulle både innebära en tvärförbindelse mellan nordostsektorn och Arlanda, men även ökad redundans genom att erbjuda ytterligare en möjlighet till direktresa till Arlanda från centrala Stockholm. Kopplingen möjliggör dessutom vidare resor med tåg till exempelvis Knivsta och Uppsala.

Följdinvesteringar görs också vid bytespunkter och för anpassning av trafikstyrningssystem. Utredningen av kollektivtrafikförsörjning av Norra Djurgårdsstaden, där ibland en förlängning av Spårväg City till Ropsten ingår, ska återupptas och utgöra grund för en fortsatt dialog om finansiering med berörda intressenter. Projekteringen av Spårväg city ska återupptas.

Regionen ska med detta som grund initiera samtal om ett bygge av Östlig förbindelse samt utveckling av den nya förbindelsen för även kollektivtrafik på spår.

Detta med sikte på att få till en utbyggnad av spårvägen mellan Djurgårdsbron och Ropsten via Loudden för att därigenom binda samman Spårväg City med Lidingöbanan. En sammanlänkning av dessa tillsammans med spårtrafik i en Östlig förbindelse, som regeringen måste återuppta arbetet med, skulle innebära en ny spårvagnslinje hela vägen mellan Solna och Lidingö.

Dessa tillsammans med andra investeringar, såsom tvärbanans utbyggnad till Kista och Helenelund tillsammans med de nya fordonen i bland annat tunnelbanan, på Roslagsbanan och Tvärbanan, bidrar till att nå kollektivtrafikens mål genom att tillgängligheten, turtätheten, och tryggheten ökar och trängseln minskar.

Framtidbygget får dock inte skymma sikten här och nu. Ett ökande trafiksystem behöver stärka vidmakthållandet och avsätta mer resurser till underhåll. Det är av stor vikt att trafiksystemet tas om hand för att värna det vi har idag. För att säkra driftsäkerhet och motverka störningar avsätts därför särskilt resurser till vidmakthållande.

Infrastruktur för ökad tillväxt och utveckling

Stockholm är i behov en ringled. I takt med att Stockholmsregionen växer måste infrastrukturen byggas ut för att klara av fler människor och ett ökat resande. Här behöver alla trafikslag räknas in. Även om mätningar visar att kollektivtrafiken varit uppe på 55 procent av de motoriserade resorna kommer bilen fortsatt spela en avgörande roll för stockholmarnas transportmöjligheter. Särskilt i kommuner utanför innerstaden är bilen viktig, inte minst för barn- och tonårsfamiljer som behöver bilen för att få ihop livspusslet.

När den nationella planen fastställdes i våras av den dåvarande socialdemokratiska regeringen nämndes dock inte Östlig förbindelse överhuvudtaget.

Att färdigställa ringleden runt Stockholm genom en Östlig förbindelse är inte bara en fråga för bilisterna. All vägtrafik kommer att ha nytta av den. Samtidigt kan vägarna i Stockholm stad avlastas så att bara de som har för avsikt att ta sig in till city behöver göra det. Det kommer att öka framkomligheten för alla, inte minst för busstrafiken, som också skulle få en given plats på en färdigställd ringled med nya snabba bussförbindelser. Men skulle den också planeras med spår skulle det också kunna innebära en i princip ny ringled runt Stockholm även för spårtrafik.

En Östlig förbindelse behöver ge utrymme för en väl utbyggd kollektivtrafik för att minska sårbarheten i transportsystemet, öka framkomligheten, minska trängseln och köerna samt avlasta flera av tunnelbanans centrala delar. En Östlig förbindelse skulle minska restiderna och göra kollektivtrafiken mer effektiv och snabb samtidigt som sårbarheten i hela transportsystemet skulle minska.

En annan prioriterad infrastrukturfråga är Tvärförbindelse Södertörn, vilket planeras som en två mil lång ny mötesfri förbindelse söder om Stockholm med separat gång och cykelväg. Sträckan Haninge-Huddinge är enligt statliga Trafikverket den sämst infrastrukturförsedda sträckan med motsvarande befolkningsunderlag i hela landet. Därför saknas även förutsättningar för effektiv kollektivtrafik mellan de två stadskärnorna.

Tvärförbindelsen blir även en viktig förbindelse för den stora mängd godstrafik som redan idag trafikerar området. Belastningen väntas öka när den nya godshamnen i Norvik i Nynäshamn är klar, med potential att hantera fem till åtta gånger så mycket gods som gamla Frihamnen. Det nya trafikstråket kommer att avlasta det regionala vägnätet, exempelvis den närliggande Södra Länken.

Tvärförbindelsen ger möjligheter till bättre kollektivtrafik genom anpassade trafiklösningar för att busstrafiken lättare ska kunna ta sig fram, och trafikering av framtida Spårväg Syd. Förbindelsen leder ur ett globalt perspektiv till minskade lastbilstransporter. Förbindelsen möjliggör dessutom att mer gods kommer att kunna gå med sjöfart via Norviks hamn istället för med lastbil från kontinenten upp genom hela södra Sverige.

Ökad internationell och nationell tillgänglighet

Arlanda behöver växa i framtiden. Stora resenärsflöden ställer krav på en effektiv användning av befintlig infrastruktur samt höga krav på hållbara och effektiva transporter för både flygresenärer, arbetspendlare och övriga besökare. De höga biljettpriserna för att färdas kollektivt på Arlandabanan till följd av kostnaden att trafikera banan och angöra Arlanda minskar dess attraktivitet och konkurrenskraft gentemot andra färdslag. Stat och regeringen måste komma till en lösning för att minska eller avveckla stationsavgiften så det inte fortsatt blir ett hinder för att fler kan åka kollektivt till och från Arlanda, särskilt på järnvägen.

En förhandling behöver därför inledas skyndsamt för att avveckla stationsavgiften. Detta är avgörande för att nå målet om 60 procent kollektivtrafikandel till år 2030 och för att skapa förutsättningar för att trafikera Arlanda med likartade villkor som övriga järnvägssträckor i Sverige.

Breddning och kapacitetsförstärkning av E4:an är en annan fråga som möjliggör bättre förbindelse till Arlanda och Uppsala. Det är viktigt såväl för att möjliggöra utökad kollektivtrafik på väg, som för den internationella tillgängligheten samt utveckling av bostäder och arbetsplatser i hela norra Stockholm. E4:an är också enda vägförbindelsen till Arlanda. Vid olycka eller om vägen av annan anledning måste spärras av, stryps vägförbindelserna till flygplatsen. Vägförbindelsen till Arlanda är alltså sårbar och måste utvecklas.

Omsorg om det befintliga systemet är ryggraden i en fungerande kollektivtrafik

Framtidsbygget blir ingenting värt för resenärerna om den kollektivtrafik som finns i dag inte tas om hand på rätt sätt. Det befintliga kollektivtrafiksystemet i Stockholms län är omfattande och delvis äldre, det gäller inte minst tunnelbanan vars äldsta delar är över 70 år. För att bevara funktion och säkerhet krävs uppgraderingar och ersättningsinvesteringar av såväl fordon, stationer och bytespunkter som depåer, spåranläggningar, energisystem och trafikstyrningssystem. Utan dessa investeringar riskerar systemets robusthet och återställningsförmåga att försämras, samtidigt som ny infrastruktur riskerar att inte kunna användas fullt ut. Parallellt krävs fortsatt fokus på underhåll.

Det får inte finnas något tvivel om att resurserna finna för att säkra en robust, säker och välfungerande trafik. Att ta hand om det vi har blir ett viktigt fokusområde kommande år och redan nästa år säkras därför upp förstärkta resurser till underhåll.

Det är även av yttersta vikt att regionen fortsatt för dialog med Trafikverket och andra nationella aktörer om ett utvecklat och förstärkt arbete för drift och underhåll av såväl järnvägen som vägsystemet i regionen. Den tidigare socialdemokratiska regeringen har här lämnat efter sig en stor och betydande underhållsskuld som uppgår till mångmiljardbelopp. Skulden innebär att tågtrafiken i och runt Stockholm återkommande drabbas av omfattande problem och störningar. För vägnätet innebär skulden alltifrån hastighetsnedsättningar till bristande framkomlighet.

Människor måste kunna lita på den nationella infrastrukturen och ska det bli möjligt krävs ett fortsatt arbete för att identifiera brister, allokera resurser och arbete med såväl förebyggande som felavhjälpande insatser. Regionen behöver här fortsatt avsätta resurser för att vara en konstruktiv part i detta arbete. Detta i likhet med de politiska och förvaltningsmässiga insatser kring växelfel som resulterade i att antalet förseningsminuter till följd av detta kunde minskas med närmare 85 procent.

Prioriteringar och måttliga biljettprisjusteringar – inte nedskärningar och chockhöjda biljettpriser

Kollektivtrafiken står inför stora ekonomiska utmaningar på kort och medellång sikt där de största riskerna är en lägre resandeutveckling, samt en högre ränte-, index och prisutveckling än vad som budgeteras. Samtidigt ska effektiviseringar i verksamheten göras där det kan ske med liten resenärsinverkan.

För att stärka resandet utanför rusningstrafik ska ett särskilt seniorkort införas motsvarande kostanden för sommarlovskortet.

Färdigställandet av nyinvesteringar innebär att kollektivtrafikens drift- och kapitalkostnader vid driftsättningen av dessa ökar väsentligt och kommer att kräva både underhåll och ersättningsinvesteringar. Det är angeläget med ansvarsfulla beslut om prioriteringar för att ge goda förutsättningar för planering och ett hållbart resursutnyttjande över tid. Det innebär att Region Stockholm tar hand om det befintliga och kraftsamlar för att bygga ut och säkra helheten i ett robust och pålitligt system.

SL-taxan har de senaste åren höjts med mindre belopp årligen, vilket har varit nödvändigt för att finansiera den fortsatta utbyggnaden av kollektivtrafiken och ett ökat utbud av kollektivtrafik inom länet. SL-taxan för ett månadskort höjs från till 990 kronor för vuxna och till 665 kronor för pensionär, ungdom och student. Parallellt anpassas utbud, biljettsystem och service för att så långt som möjligt få tillbaka resenärerna efter pandemin. Exempelvis studeras ett flertal biljettjusteringar inom ramen för den parlamentariska biljettutredningen, däribland flexibel månadsbiljett, capping och en gruppbiljett.

Principen att kollektivtrafiken ska vara finansierad till 50 procent genom biljettintäkter och till 50 procent genom skattefinansierade anslag ligger fast. Skattefinansieringsgraden uppgick 2019 till 46 procent och 2020 ökade den till 55 procent. För 2022 beräknas skattefinansieringsgraden uppgå till 52 procent, oaktat pandemins effekter.

Kollektivtrafiken utvecklas med sin omvärld

Kollektivtrafiken utgör en stor del av Stockholmsregionens transporter och bidrar till att minska trafikens klimatpåverkan. För att bidra till ökat mänskligt liv och rörelse, en storstadsregion i absolut världsklass och att nå de högt uppsatta nationella och regionala klimatmålen arbetar trafiknämnden för att kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna ska fortsätta att öka. Det är dock viktigt att det sker på ett

ansvarsfullt sätt där rätt värderade insatser görs och varje krona används där den ger störst resenärsnytta. Redan i dag uppskattas kollektivtrafiken stå för över hälften av de motoriserade resorna i regionen. Det är ett styrkebesked efter pandemin.

Det är fortsatt centralt att trafiknämnden anpassar sitt utbud, biljettsystem och sin service för att så långt som möjligt få tillbaka resenärerna efter pandemin. Ny och bättre service, högre intäkter från reklam, utökad service och fler mobilitetstjänster tillsammans med ett utvecklat trygghetserbjudande ska bidra till att skapa en hel, ren, snygg och trygg kollektivtrafik som välkomnar såväl gamla som nya resenärer tillbaka efter pandemin.

En parlamentarisk biljettutredning är tillsatt och kommer under 2023 ha sikte på att börja introducera nya biljetter i kollektivtrafiken i syfte att säkra intäkter för kollektivtrafiken och skapa en attraktiv produkt för stockholmarna.

Kollektivtrafikens biljettsystem ska även ersättas med ett nytt då avtalen för det befintliga systemet går ut 2023 och systemet har begränsningar. Biljettförsäljning ska kunna erbjudas i flera kanaler, både via Region Stockholm och via andra aktörer. För att skapa bättre möjligheter till resande mellan regionens olika delar genomförs ett försök med SL-biljettgiltighet på Mälartågen.

Redan i dag bedrivs all kollektivtrafik på land i Stockholmsregionen – som första huvudstadsregion i världen – helt och hållet av förnyelsebara bränslen. Den grunden bygger Region Stockholm vidare på bland annat genom energieffektivisering och genom att elektrifieringen av busstrafiken breddas. Målbilden är att varenda buss i hela Stockholmsregionen ska vara eldriven senast 2035.

För att öka takten för en långsiktig hållbar sjötrafik ska trafiknämnden ta fram en kartläggning av dagens infrastruktur för emissionsfria drivmedel och behov av framtida utbyggnad i Stockholmsregionen samt utreda vilka linjer för sjötrafiken som skulle vara lämpliga att köra på el och vätgas. Djurgårdsfärjans utveckling ska ges prioritet i detta arbete. Redan nästa år ska beslut fattas om en färdplan för Djurgårdsfärjornas elektrifiering. Ett pilotprojekt för att testa eldriven bärplansbåt i sjötrafiken förbereds inför test 2023.

Region Stockholm är regional kollektivtrafikmyndighet i Stockholms län, med uppgift att i dialog med andra aktörer ta fram ett regionalt trafikförsörjningsprogram. På grund av pandemin planeras det nuvarande trafikförsörjningsprogrammets giltighet att förlängas. Arbetet med ett nytt program har påbörjats och det väntas kunna antas vid årsskiftet 2023–2024.

Vi ska ha världens modernaste kollektivtrafik, i världens modernaste huvudstadsregion och att framtidens stad och framtidens kollektivtrafik ska växa fram hand i hand. Därför ska överenskommelser mellan Region Stockholm, berörda kommuner och trafikoperatörer på tema modern mobilitet med bland annat självlärande fordon, BRT-lösningar, elektrifiering och AI-teknik fortsätta att breddas till fler delar av länet.

Tillgänglig kollektivtrafik med god information för alla länets resenärer

Resan ska vara enkel, smidig, trygg och bekväm oavsett transportmedel. Informationen om trafik och störningar ska vara lättillgänglig och tydlig både vid planerade och oplanerade händelser och genom digitaliseringens utveckling möjliggörs skräddarsydd trafikinformation. Servicen och tillgängligheten för resenärerna ska förbättra genom att utveckla fler digitala lösningar både i kollektivtrafiken och för integreringen av de hållbara trafikslagen.

För att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla ställs höga krav på fungerande hissar och rulltrappor samt på städning och kollektivtrafikens fysiska utformning. Användningen av artificiell intelligens på rulltrappor och hissar ska fortsätta utvecklas och systematiseras för att förebygga driftstopp. Hinder som utestänger exempelvis äldre och personer med funktionsvariationer från kollektivt resande ska undanröjas.

För att höja resenärsupplevelsen och förbättra tillgängligheten behövs ett samlat grepp över bryggor som regionen trafikerar och dessa få en likartad hantering som för landtrafikens hållplatser. Trafiknämnden ska därför stärka arbetet med att få väderskydd på plats vid fler bryggor. Vidare ska trafiknämnden verka för att alla replipunkter har tillgänglighetsanpassad toalett, möjlighet till cykelparkering, en tydligare resenärsinformation och väderskydd.

Kombinationsresor är av vikt för ett ökat hela-resan-perspektiv

Som en del av arbetet med smidiga och framkomliga resor ska blandpendling främjas. Det ska vara enkelt att betala för och byta mellan trafikslag, till exempel mellan tunnelbana och bil eller cykel.

Även cykelparkeringar i anslutning till kollektivtrafiken ska främjas i samarbete med länets kommuner. Genom att underlätta samplanering och byte mellan kollektivtrafikresor, cykelresor och lånecykelsystem möjliggörs fler kombinationsresor.

I pandemins spår ses ett skifte i flyttmönster där allt fler flyttar från centrala och tätbebyggda områden till glesbefolkade delar av länet med begränsat underlag för

kollektivtrafik. För att möjliggöra kombinationsresor även för invånare i glesbebyggda områden ska trafiknämnden utveckla samverkan med länets kommuner för fler parkeringar samt utveckla lösningar för mer anropsstyrd – och därmed kundanpassad och resurseffektivare – kollektivtrafik.

En trygg kollektivtrafik

Otrygghet och kriminalitet är en av Sveriges mest akuta samhällsproblem. Gängkriminalitet och skjutningar breder ut sig i en rasande utveckling. Känslan av otrygghet växer, inte minst i Stockholmsregionen. Det gäller i det stora och det lilla. Då gängbaserad kriminalitet utgör ett uttryck för otryggheten utgörs en annan oroväckande utveckling av en tilltagande otrygghet till följd av så kallad livskvalitetsbrottslighet. Den handlar om exempelvis ordningsstörningar, skadegörelse, klotter och tjuvåkning i kollektivtrafiken. Otryggheten har blivit vår andra pandemi och vår tids stora frihetsfråga.

Dock har kollektivtrafiken stått emot den negativa utvecklingen i samhället i övrigt. Faktum är att drygt tre av fyra som åker ensamma på kvällar och helger känner sig trygga. Därmed är SL-trafiken inte bara tillbaka till höga trygghetsnivåer efter att ha sjunkit kraftigt med anledning av rädsla för smitta under pandemin, men dessutom över målet för 2022 och till och med nått ett all time high i SL-trafiken. Samtidigt måste mer till. Otryggheten i omvärlden knackar även på kollektivtrafikens dörr där kvinnor också är särskilt utsatta. En särskild riktad satsning på trygghet mot företrädelsevis kvinnor i kollektivtrafiken ska därför genomföras.

Trygghetsarbetet har varit högt prioriterat i kollektivtrafiken i många år. Fortsatta trygghetsinsatser är dock också viktiga för att få tillbaka resenärerna efter pandemin. Regeringen har aviserat ett nationellt tiggeriförbud. Detta ska såklart även gälla i kollektivtrafiken och SL – implementeringen ska genomföras på ett effektivt sätt. Ordningsreglerna i kollektivtrafiken uppdateras med denna inriktning och regeringen tillskrivs i syfte att låta kollektivtrafiken i Stockholm gå före med att tillämpa tiggeriförbudet fullt ut.

Trygghetsresan ska fortsätta och förstärkas. Bland annat ska insatser genomföras med fokus på fler ordningsvakter och ökad andel trygghetskameror införas. Därtill ska en breddning ske av livekamerorna i busstrafiken till att omfatta hela busflottan. Det behövs även en närvarande polis, patrullerande i och runt kollektivtrafiken. Utvecklingen av trygghetscentralen måste fortsätta. För att motverka skadegörelse och klotter behöver egendomsskyddet av kollektivtrafikens fordon, fastigheter och anläggningar fortsätta utvecklas. Nolltolerans mot klotter och skadegörelse ska tillämpas i hela kollektivtrafiken. Dessutom bör nya verktyg som ”stop and search” prövas.

Kampen mot fusk och tjuvåkning ska förstärkas ytterligare med fler biljettkontroller, särskilt riktade mot platser och tidpunkter där tjuvåkningen är som störst, samt med stöd av ordningsvakter och polis. Notoriska tjuvåkare bör nekas tillträde till kollektivtrafiken.

Den riktade trygghetsinsatsen i Rinkeby 2018 som gjordes tillsammans med MTR, Stockholms stad, ordningsvakter, trygghetsvärdar, fältassistenter och Polismyndigheten innebar en drastisk nedgång av brottsligheten och en utraderad narkotikascen vid tunnelbanan i Rinkeby. Den lyckade så kallade Rinkebymodellen bör utökas till fler områden.

Arbetet för att möjliggöra för att kollektivtrafikens resenärer ska känna sig trygga under hela resan från dörr till dörr som sker i samverkan med fastighetsägare, kommuner och polisen för att bland annat skapa tryggare miljöer i anslutning till stationer och perronger ska utvecklas. Pilotförsöket med flexibla nattstop som pausades under 2020 med anledning av pandemin ska återupptas och införas på minst tre busslinjer under 2023.

Färdtjänsten ska vara till för resenärerna

Pandemin har haft betydande påverkan på färdtjänstverksamheten då fyra av fem färdtjänstresenärer är äldre än 70 år och många ingår i riskgrupper. Resandeminskningen har varit påtaglig och även om en normalisering väntas beräknas resandet även under 2022 ske i mindre omfattning än under 2019. Antalet sjukresor har snabbare närmat sig normala nivåer. Region Stockholms färdtjänstverksamhet har under pandemin aktivt arbetat med att stödja taxinäringen genom diverse verksamhetsstöd. Verksamheten har även spelat en viktig roll i att förverkliga projektet om PCR-hemtester via färdtjänsttaxi.

Syftet med detta har varit att skydda branschen i mån om att färdtjänsten ska stå redo att möta framtidens resenärer med full kapacitet. Färdtjänstnämnden ska se över grundtilldelningen av resor inom färdtjänst och rullstolstaxi, detta utifrån givna ekonomiska förutsättningar med ambitionen att både slå vakt om valfriheten för färdtjänstresenärerna, men också ha ordning och reda i ekonomin. Färdtjänstnämnden fortsätter också att arbeta med att förebygga, minska och ingripa mot fel, överutnyttjande samt fusk inom färdtjänsten. Resandet är fortfarande inte på nivå från efter pandemin varför resultatkravet justeras efter detta.

En attraktiv och effektiv kollektivtrafik kräver god framkomlighet

Medelhastigheten för busstrafiken i innerstaden är låg, kolonnkörning alltför ofta förekommande och framkomligheten i hela länet ofta påtagligt begränsad. Dagens läge för flera stombussar medför negativa konsekvenser för driftsekonomin. Förbättrad framkomlighet och hög medelhastighet ger däremot förutsättningar för en god driftsekonomi.

Genom ökad regularitet, en tydlig prioritering av framkomlighet och trafikantfrämjande åtgärder ska stombussarna uppnå en högre genomsnittlig hastighet inklusive kortare hållplatsstopp. God framkomlighet ökar kollektivtrafikens attraktivitet genom kortare väntetider och minskad trängsel ombord.

Snabbare bussar på tvären och i innerstaden är prioriterat. Ett led i detta arbete är med stombuss 4 genom att lämpliga åtgärder testas samt införs och med sikte på att möjliggöra expressbuss. Även införandet av kapacitetsstarka bussfordon, superbussar (BRT) utreds som ett led i framtidens kollektivtrafik.

Skärgårds- och pendelbåtstrafik för en levande stad och skärgård

Tillsammans med det regionala skärgårdsrådet utvecklar Region Stockholm samverkansarbetet med kommuner, resenärsorganisationer, näringslivet och intresseorganisationer för att förankra och kontinuerligt förbättra kollektivtrafiken i skärgården.

I syfte att göra pendelbåts- och skärgårdstrafiken mer trivsam och samtidigt säkra ökade intäkter ska alternativa intäktskällor breddas. Det kan exempelvis handla om alkoholförsäljning i samband med pendelbåtsresor.

Sjötrafiken fortsätter att utvecklas och den så kallade sjövägen där linje 80 kör har sett kraftigt ökande resenärer. Linjen har därmed förlängts till Lidingö och i förekommande fall till Frösvik. Nu bör det också prövas om den ska förlängas till Täby. Ekerölinjen, linje 89 som permanentats och fått utökad trafik bör också kunna få bättre koppling till spår- och busstrafik. Därför bör linjen förlängas till Gamla stan och på sikt till nya Slussen när den står klar.

Dessutom bör två nya linjer prövas. En som ska binda ihop Slussen med Kungsholmstorg och Essingeöarna och en mellan Hägersten och Ulvsunda. Att koppla kollektivtrafik på vatten till Slussen/Gamla Stan i Mälaren skapar restidsvinster för resenärer på sträckan Slussen och Stora Essingen samt utvecklar bytespunkten Slussen. På Kungsholmstorg ligger tunnelbanans blå linje med station Rådhuset och

därifrån når resenärer via byte Solna och Norrort. Linjerna kompletterar och utvecklar också befintligt kollektivtrafiknät samtidigt som restiden minskar.

Utredning om framtidens sjötrafik, vilken omfattar trafikens upplägg, finansiering och tonnage, fortsätter under 2023. En viktig del i detta arbete är att säkerställa en effektivare och mer kapacitetsstark drift och bättre upphandlingar för pendelbåtstrafiken. Utredningen kommer också att ha fokus på vilket tonnage som är nödvändigt och ändamålsenligt.

För att utveckla och värna skärgården och de kustnära samhällena är det viktigt att även reformera strandskyddet och ge utökad rätt för markägare att, på ett ansvarfullt sätt, nyttja och bebygga marken i strandnära områden.

Anpassningar av trafiken görs successivt i länets alla delar

Trafiknämnden ska målmedvetet arbeta för att få nya och återerövra tidigare resenärer. Det är viktigt att utbudet av kollektivtrafik är attraktivt, annars riskerar regionen att fler väljer andra resesätt. Samtidigt behöver trafiknämnden analysera bestående förändringar av resandet mot tidigare prognoser och även beakta bostadsbyggande och befolkningsutveckling för att förbereda nödvändiga anpassningar av trafikutbudet.

Nya trafikavtal ska bidra till en ekonomi i balans

Köpt trafik står för cirka 75 procent av kollektivtrafikens kostnader exklusive kapitalkostnader. En stor mängd nya trafikavtal, som motsvarar över 80 procent av totalt köpt trafik, kommer att upphandlas de kommande åren. Det ger möjligheter till mer kostnadseffektiv trafik och därmed ett bidrag till en ekonomi i balans. Bland annat pågår upphandling av tunnelbanans drift och kringliggande verksamhet, vars kontraktsvärde bedöms göra den till en av världens största offentliga, ickemilitära, upphandlingar. Upphandlingen är beräknad att avslutas vid årsskiftet 2023-2024.

1.5 Regional utveckling för en attraktiv tillväxtregion

Stockholmsregionen är Sveriges tillväxtmotor

Att Stockholmsregionens näringsliv växer och skapar välstånd är avgörande för hela Sveriges ekonomiska utveckling. Enligt Stockholms handelskammare väntas

Stockholms län stå för ungefär 40 procent av Sveriges totala BNP-tillväxt fram till 2024, vilket är långt över regionens befolkningsmässiga andel på 23 procent.

Huvudstadsregionen utgör därmed ett viktigt ekonomiskt draglok nu när Sverige ser ut att vara på väg in i en lågkonjunktur med skenande inflation. Men länets ekonomiska tillväxt och dynamiska näringsliv kan inte tas för givet. Ska utvecklingen fortsätta i en positiv riktningen måste hoten mot friheten, företagsamheten och framtidstron tas på allvar.

Underlätta för forskare och företag att etablera sig i Sverige

Sverige brukar få höga placeringar i internationella jämförelser kring villkor för företagsamhet, innovation och att göra affärer. Men det finns också områden där Sverige inte är lika bra. Världsbanken, World Economic Forum med flera pekar ut ett antal områden som försvårar för våra svenska företag – ett högt skattetryck, skattekrångel, stelbent arbetsmarknad och brister i utbildningssystemet.

För att tillgodose efterfrågan av högutbildade krävs det att Sverige är ett attraktivt land för dessa individer att flytta till. Det hjälper därför inte att Sverige har världens högsta marginalskatter på höga inkomster. Skatterna på arbete behövs sänkas generellt, men för att kunna skapa bättre möjligheter för företag att attrahera den kompetens som behövs bör regeringen göra expertskatten mer konkurrenskraftig och mer i linje med liknande länder, exempelvis Danmark. Tiden man har rätt till skattelättnaden bör höjas från tre till fem år. Dessutom bör doktorandstudier i Sverige inte diskvalificera individer från att ha expertskatten.

Svenska företag och entreprenörer vittnar om att brist på rätt kompetens försvårar för företag att växa och ta nästa steg. För att locka mer högkvalificerad personal till Sverige måste processer för att få talangvisum och handläggningen av arbetstillstånd förenklas avsevärt. Samtidigt måste de så kallade kompetensutvisningarna, där högkompetent arbetskraft utvisas på näst intill bagatellartade grunder, upphöra omgående.

En fungerande infrastruktur är en förutsättning för att företag ska kunna verka i Sverige. Givet Sveriges läge är det av särskild vikt att säkerställa att Arlanda flygplats har kapaciteten som krävs för att göra oss mer tillgängliga till andra storstäder i Europa och världen. Detta är särskilt viktigt för Stockholmsregionen. Det är prioriterat med ett aktivt arbete för att Arlanda ska bli Nordens ledande flygplats och öka mängden passagerare som flyger till och från Stockholm. Genom att bland annat satsa på ökad kapacitet, upprustade terminaler och förbättrad kollektivtrafik till och från flygplatsen möjliggör vi detta. För att underlätta rörlighet och tillgänglighet

mellan övriga Sverige och Stockholmsregionen är det också viktigt att verka för att Bromma flygplats får fortsätta sin verksamhet.

Säkra energiförsörjningen

Sverige och Stockholmsregionen befinner sig i en energikris. Elpriserna skenar på grund av att planerbar elproduktion i form av kärnkraft systematiskt har avvecklats i södra delen av Sverige samtidigt som stigande gaspriser till följd av Rysslands krig i Ukraina smittar av sig på den svenska elmarknaden.

Att Svenska Kraftnät nu varnar för att risken för bortkoppling har ökat inför vintern gör att hushåll och företag i Stockholms län står inför ett osäkert läge.

På kort sikt kommer regeringen att behöva kompensera hushållen för de kraftigt stigande elpriserna och på lång sikt måste mer planerar kraft byggas i nära anslutning till Stockholmsregionen.

Därtill behöver överföringskapaciteten inom landet stärkas i syfte att underlätta överföring av el från norra till södra Sverige. Planerna på att göra Stockholmsregionen till ett eget elområde måste stoppas och regionen ska aktivt motarbeta alla planer som går i den riktningen då detta sannolikt skulle höja elpriset i länet.

Få ordning på bostads- och transportproblemen

Den illa fungerande bostadsmarknaden och de uteblivna satsningarna på viktiga infrastrukturprojekt i Stockholmsregionen under den föregående regeringen hämmar hela länets tillväxtpotential.

Även om tunnelbaneutbyggnaden kontinuerligt möjliggör för fler bostäder i regionen behöver fler steg tas för att öka byggandet och i detta säkra att fler småhus byggs inom länet. Alldeles för länge har byggandet av småhus i Stockholmsregionen fått stå tillbaka till förmån för flerfamiljshus.

Bristen på småhus till rimliga priset gör att unga par i familjebildande ålder lämnar länet, vilket på sikt är ett hot mot regionens tillväxt. I den nya regionala utvecklingsplanen (RUFS) som ska tas fram måste detta problem adresseras och ett tydligt mål för byggandet av fler småhus ingå. Regionen bör även verka för att hyresregleringen reformeras.

För att utveckla och värna skärgården och de kustnära samhällena är det viktigt att även reformera strandskyddet och ge utökad rätt för markägare att, på ett ansvarfullt sätt, nyttja och bebygga marken i strandnära områden.

Därtill måste nästa transportinfrastrukturplan ta större hänsyn till Stockholmsregionens verkliga transportbehov. På grund av att tilldelningen av infrastrukturmedel för Stockholms län hittills har varit alldeles för låg givet länets andel av befolkningen och betydelse för hela landets ekonomiska utveckling har transportsystemet i länet blivit lidande.

I dag är Stockholm en attraktiv region för många huvudkontor och i länet finns över häften av alla utländska huvudkontor i Norden, men om nödvändiga satsningar på Arlanda flygplats uteblir samtidigt som Bromma flygplats läggs ned kommer denna starka position att hotas.

Till detta kan adderas att väginfrastrukturen i regionen är i stort behov av förstärkningar och utbyggnad. Östlig förbindelse och en ny bättre lösning över eller under Södertälje kanal måste genomföras samtidigt som en upprustning av vägnätet i hela länet prioriteras. Personbilstrafiken i Stockholms län har kommit långt vad gäller elektrifiering och därför är det inte längre rimligt att nedprioritera väginfrastrukturen av klimat- eller miljöskäl.

Utöver dessa satsningar måste staten ta ett större ansvar för att den spårinfrastruktur som finns i länet underhålls och byggs ut i rimlig takt. Alldeles för ofta drabbas regionens pendeltågstrafik negativt när standarden på järnvägen i länet är för dålig. Att satsa på regional och inomregional pendling är viktigt och regionen ska inleda samtal med regeringen för att statens infrastrukturmedel prioriteras till detta i stället för olönsamma höghastighetsbanor utan rimlig klimat- eller miljönytta.

Förstärk Arlanda för ökad konkurrenskraft

Arlandas nuvarande kapacitet kommer inte att vara tillräcklig för en överflyttning av flygtrafiken från Bromma när flyget återhämtar sig. Såväl Transportstyrelsen som den internationella flygorganisationen IATA beräknar att det kommer ske senast i mitten av 2020-talet.

Flygets värde för landets exportindustri, näringslivsklimat och geografiska sammanhållning kan inte förblindas av ideologiska skygglappar. Flygförbindelser till och från Stockholm påverkar dessutom kommunikationerna minst lika mycket för alla de som inte bor eller är verksamma i huvudstadsregionen.

Bra avgångstider till alla flygbolag och orter är en fråga om hela Sveriges tillväxt. Regionala flygplatser är avgörande för det nära näringslivet och i förlängningen också skattekraften.

Flertalet utredningar visar att Arlanda behöver byggas med ytterligare åtminstone en till rullbana, ny bagagehantering och förbättrade förbindelser för kollektivtrafik där en viktig del. Dessutom bedöms elflyg introduceras i svenska inrikesflyget inom några år. Med elflyg skulle flygplatsens påverkan på bostäder och livsmiljö minska radikalt. Region Stockholm ska ställa sig positivt till investeringar i flygtrafik och utveckling av Stockholmsregionen.

1.6 En friare kultur

Den regionala samordningen sätts i förgrunden

Arbetet med länets kommuner och kulturlivets aktörer i enlighet med den regionala kulturstrategin (LS 2017–1514) blir fortsatt en viktig utgångspunkt för att värna länets kulturliv. Föreningslivet är en viktig aktör för delaktighet i länet och ytterligare åtgärder för att säkerställa att inga stöd eller resurser utbetalas till organisationer med odemokratiska eller kriminella kopplingar ska vidtas. Därtill ska en översyn av stöden göras för att minska kostnaderna med tio procent av bidragsgivningen.

Kulturens frihet ska värnas

Den konstnärliga friheten är en grundbult för Region Stockholms kulturpolitik och principen om armlängds avstånd för regionens stöd till kulturlivet ska vara styrande.

Under pandemin har intäkterna för länets kulturutövare kraftigt minskat. Region Stockholms återstartsarbete för kulturen syftade bland annat till att fler aktörer skulle kunna återgå till samma nivåer av privat finansiering som före pandemin. Även framdeles ska arbete för att stärka den privata finansieringen av kultur prioriteras. Det innebär att det offentliga kan bidra med ”hjälp till självhjälp” och olika sätt att bistå till kulturens egen förmåga att rikta sig till nya målgrupper. Det bygger på sikt ett mer självständigt och livskraftigt kulturliv med mindre grad av offentligt beroende. Rent kulturstöd ska inriktas på stöd till kultur för barn och unga. Film Stockholm AB i sin nuvarande inriktning bör avvecklas och inriktas på filmkommissionärverksamhet. En dialog med staten kring konserthusets fortsatta finansiering ska initieras.

Konst bidrar till kvalitet i Region Stockholms verksamheter

Region Stockholm äger och förvaltar ett konstbestånd om drygt 60 000 verk och bedriver ett framgångsrikt arbete med konstnärlig gestaltning som har intensifierats under de senaste årens omfattande investeringar. Delar av samlingarna har ett mycket lågt värde och verkshöjd, därför ska en inventering genomföras och verk som inte nyttjas gallras eller säljas.

Konstnärlig gestaltning är en viktig del av de miljöer som skapas när Region Stockholm bygger nytt och renoverar. Det är dock rimligt att avsättningen till konstnärlig gestaltning och utsmyckning varierar med typen av investeringar. Att uppnå effektmål för kärnverksamheten är viktigare än att viss del av budgeten ska gå till utsmyckning. Dock ska konstnärliga gestaltningar vara en naturlig del av länets invånares vardag i interaktionerna med regionala verksamheter.

Arbetet för folkbildning renodlas

Kulturens bildande roll är central för Region Stockholms kulturverksamhet. Kultur för barn och unga prioriteras, och Regionbibliotek Stockholms arbete med läs- och skrivfrämjande och att ge stöd till biblioteken runt om i länet förblir därför en viktig del av regionens kulturverksamhet. Bibliotekens möjlighet att upprätthålla sina läs- och utlåningsuppdrag ska stöttas av regionen, som även ska arbeta för att de fysiska biblioteken utgör trygga och säkra platser för läsning och bildning.

Region Stockholms stöd till folkhögskolor och studieförbund är i dag en stor del av regionens kulturbudget. Region Stockholms stöd till studieförbunden ska värna den kvalitativa utvecklingen av förbundens verksamhet. Den nya överenskommelsen för stöd till folkhögskolorna ska utvärderas och stödet till folkhögskolorna ska renodlas till att omfatta verksamhet som stödjer Region Stockholms kärnverksamhet. I samband med detta ska en dialog initieras med staten om den långsiktiga finansieringen och organiseringen av folkhögskolorna.

Regionarkivets lokaler kan utnyttjas mer effektivt

Kulturnämnden är Region Stockholms arkivmyndighet och ansvarar för Regionarkivet. Alla Region Stockholms nämnder, bolag och stiftelser bildar dock arkiv och svarar, till dess att arkiven överlämnas till Regionarkivet, för att hålla dem tillgängliga och kontinuerligt rensa, gallra, förteckna och paketera dem. Framöver ligger fokus på att stödja nämnder och bolag med att i högre takt ordna sina analoga

arkiv och överlämna dem till Regionarkivet så att koncernens totala arkivhantering kan effektiviseras.

1.7 En hållbar utveckling för Region Stockholm

Stärkt styrning av hållbarhetsarbetet

Analyser eller konsekvensbedömningar avseende social hållbarhet, miljö och ekonomi ska tillämpas i relevanta beslut, styrande dokument, projekt, investeringar, inköp samt avtal. Hållbarhet behöver integreras tidigt i processer för att minimera risken för kostsamma insatser i efterhand. Med syfte att förenkla, effektivisera och undanröja dubbelarbete inom koncernens redovisning av hållbarhetsarbetet ska relevanta, befintliga system och arbetssätt utvecklas och kompletteras i linje med hållbarhetsarbetets redovisningsbehov.

Policy och strategi tar hållbarhetsarbetet vidare

Arbetet med en samlad riktlinje för hållbarhet som konkretiserar genomförandet av policyn och strategin behöver tas fram. Arbete med denna måste också vara genomsyrat av funktionalitet, d.v.s. att riktlinjerna är applicerbara i verksamheterna utan att verksamheterna i onödan blir lidande. I arbetet behöver målkonflikter mot exempelvis effektivitet och ekonomi tydliggöras.

Utvecklat stöd till resurseffektivitet vid inköp

Region Stockholm verkar för en långsiktigt hållbar resursanvändning. Genom insatser för ökad kompetens gällande hållbarhet inom koncernens upphandlande enheter ska arbetet med att kravställa och främja hållbara leveranskedjor i inköpsprocessen stärkas. Prioriteringar för att säkerställa hållbara leveranskedjor ska tydliggöras i det kategoristyrda inköpsarbetet. Processer inom koncernens verksamheter med hög resursförbrukning och möjlighet till cirkulära materialflöden ska identifieras.

Regionalt klimatarbete kräver samarbete

Stockholms län ska nå netto-noll-utsläpp senast år 2045, och både de direkta och de indirekta utsläppen per invånare ska i princip halveras till 2030 jämfört med 2014, samtidigt som energianvändningen ska effektiviseras och energiproduktionen i länet ska bli helt förnybar. Dessa klimatmål är redan satta genom det nationella klimatpolitiska ramverket och RUFS 2050. Det fortsatta arbetet med genomförandet

av Klimatfärdplan 2050 bidrar i arbetet med klimatomställningen. Det finns anledning att se över målen för att ytterligare tydliggöra behovet av minskade utsläpp av växthusgaser snarare än förnybarhet som ett värde i sig. Det viktiga är att minska utsläppen, inte att öka andelen förnybara kraftslag i energimixen.

1.8 Satsningar för en starkare region

Ta tillbaka tryggheten

De senaste åren har gängvåldet blivit allt grövre och mer vanligt förekommande i Stockholmsområdet. Dödskjutningar, sprängningar och kriminella gäng som tar kontroll över hela bostadsområden är i dag tyvärr en del av vardagen i vissa av länets utsatta områden.

Eftersom polisresurserna i länet har minskat samtidigt som gängvåldet har ökat kommer det att ta tid innan utvecklingen vänder. Därtill spär segregationen och utanförskapet på den negativa utvecklingen.

Det skenande gängvåldet drabbar inte bara alla dem som bor i länets utsatta områden. Även företagsklimatet och bilden av Stockholm som en attraktiv region skadas när Sveriges huvudstadsregion kopplas ihop med gängmord, otrygghet och segregation.

Eftersom gängkriminaliteten är ett av de mest akuta hoten mot Stockholms läns framtida utveckling måste regionen ta en mer aktiv roll när det kommer till att stävja kriminaliteten och dess orsaker. Detta ska ske genom stärkt samverkan med de brottsbekämpande myndigheterna, ökade anslag till regionens trygghetsresurser samt riktade insatser för att tidigt upptäcka och behandla exempelvis psykisk ohälsa och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som annars riskerar att leda till utanförskap och kriminalitet.

Trygghetskommissionens arbete ska fortsätta under 2023, särskilt fokus ska riktas på förbyggande insatser för att minska otrygghet.

Rusta Region Stockholm för krig och kris

Under 2022 har Region Stockholm, för att ytterligare stärka förmågan att hantera extraordinära händelser, bland annat utifrån en oberoende utvärdering av Region Stockholms hantering av pandemin lagt 100 miljoner kronor i extra anslag för att stärka robustheten och civil beredskap. Denna satsning kvarstår 2023–25 med

50-100 miljoner kronor per år och syftar till att stärka den civila beredskapen. Samtliga nämnder och bolag ska genomföra årliga risk- och sårbarhetsanalyser. Regionstyrelsen ansvarar för att genomföra en årlig samlad analys av arbetet för att säkerställa att Region Stockholms förmåga att hantera oförutsedda händelser är tillräcklig, som grund för fortsatt utveckling.

Arbetet med att bidra till ett stärkt civilt försvar fortsätter utifrån tre prioriterade områden; kompetenshöjning, säkerhetsskydd samt krigsorganisation och krigsplacering, med bland annat utbildnings- och övningsverksamhet inom totalförsvaret. För att kunna upprätthålla hög säkerhet och beredskap krävs också att verksamheten övar, internt och tillsammans med andra myndigheter inom nätverket Samverkan Stockholmsregionen. I takt med teknikutvecklingen ökar även de it- och cybersäkerhetsrelaterade riskerna. Region Stockholms förmåga att upptäckta avvikelser och potentiella hot i nätverk och kritiska IT-system stärks ytterligare. För att stärka robustheten och regionens motståndskraft ska investeringsmedel prioriteras för detta ändamål. Särskilt verksamhetskritisk infrastruktur som exempelvis reservkraft ska prioriteras.

Stärk det civila försvaret

Rysslands krigsföring i Ukraina har haft påverkan på hela Stockholmsregionen. Erfarenheter från pandemi- och krishantering, att snabbt kunna bygga upp en organisation för omhändertagande, testning och vaccinering av flyktingströmmar under ett tidigt skede av krigets utbrott, har visat på att regionen har en robusthet att kunna ställa om. Lärdomar från såväl den gångna pandemin som omhändertagande av människor som flyr från krig ska tas tillvara och utvecklas inom regionens ordinarie arbete. Stärkt styrning, ledning och förmåga att snabbt kunna ställa om och prioritera resurser vid eventuella framtida kriser och hot från främmande makt är prioriterat.

En god beredskap under kort- och långvarig kris stärks bland annat av en genomtänkt samordning mellan Region Stockholms nämnder och bolag, samverkan med andra samhällsaktörer och förmåga att agera utifrån en gemensam lägesbild. Arbetet måste ske samordnat med de pågående initiativen för att stärka det civila försvaret. För att öka den individuella och gemensamma förmågan att hantera mindre störningar, större kriser och krig har Region Stockholm startat en beredskapsutbildning. En viktig del i att stärka totalförsvaret handlar om att utbilda länets invånare om beredskap, tillsammans med idéburna aktörer inom civilt försvar, kommuner och statliga myndigheter. Beredskapsutbildningen ska fortsätta att utvecklas under 2023, för att kunna komma fler invånare till del och involvera fler aktörer, exempelvis samverka med aktörerna verksamma inom sjuksköterskeutbildningen.

Forskning och innovation

Region Stockholm arbetar för att Stockholms län ska vara en internationellt ledande region för forskning, innovation, life-science och utveckling. Forskningen inom Region Stockholm ska utveckla verksamheterna till nytta för länets invånare och stärka länets attraktionskraft. Forskning möjliggör även bättre diagnostik, vård, trafik och hälsa för länets invånare. Det är viktigt med en bred och fri forskning, samtidigt som det är viktigt att forskningen möjliggör djupare kunskaper inom områden med idag otillräckliga kunskapsstöd.

Under den gånga mandatperioden har forsknings- och innovationsarbetet i Stockholm växlats upp, med målet att Stockholm ska vara en av världens fem ledande Life Science-regioner år 2025.

Därtill har ett innovationslöfte och ett forskningslöfte genomförts i Region Stockholms verksamheter, där Sveriges och länets konkurrensfördelar ska tas tillvara genom tillgången till biobanker, kvalitetsregister och patient- och hälsodata. Alla utförare av regionfinansierade verksamheter ska delta i forskning och utbildning.

Regionala strategier inom Life Science och forskning, utbildning och utveckling har tagits fram med tillhörande handlingsplaner, varav flera nu börjar närma sig slutfaserna av sitt genomförande. Fortsatta förstärkningar av Stockholms medicinska biobank har skett och sedan 2019 finns Centrum för hälsodata som hjälper forskare vid utlämning av hälsodata, i stället för att de själva ska genomgå tidsödande och komplicerade processer mot enskilda vårdgivare.

För att ytterligare få kraft bakom arbetet med forskning och Life Science i regionen inrättades under våren 2022 ett regionalt programkontor med en koordinator som stödjer arbetet med de löften och strategier som regionen fattat beslut om.

Life Science-verksamheterna inom och i närheten av stadsdelen Hagastaden i Stockholm/Solna och Flemingsberg i Huddinge bildar redan i dag ett världsledande kunskapskluster inom Life Science. Inom en radie på några kilometer återfinns Karolinska Institutet, Karolinska universitetssjukhuset, Stockholms universitet och KTH, Science for Life Laboratory, start-ups och världsledande företag, för att nämna några.

Ett nära samarbete med länets alla lärosäten är viktigt för att främja forskning inom hälso- och sjukvården och framtidens transportlösningar som kan komma dagens och framtidens invånare till del. Samarbetet mellan Region Stockholm, sjukvården,

industrin och akademin ska fördjupas för att gemensamt identifiera och avskaffa hinder som står i vägen för innovativ utveckling. Regionen samlar årligen berörda aktörer till en problemlösarkonferens för att gemensamt avskaffa sådana hinder.

Region Stockholm befinner sig nu i ett avgörande läge: med rätt förutsättningar och fortsatta satsningar finns alla möjligheter att realisera målet och säkra sin placering bland väldens ledande Life Science-regioner. I Budget 2023 satsas 10 miljoner kronor ytterligare för att främja forskningen i regionen samt 10 miljoner kronor i utökat innovationsstöd.

Stockholms biomedicinska bank säkras

Stockholms medicinska biobank innehar en nyckelfunktion för Region Stockholms vårdverksamheter och forskning. Verksamheten bidrar till bättre förutsättningar för medicinsk forskning och sjukvård genom att integritetssäkrat ställa humanbiologiskt material till förfogande. Under 2022 har ett samarbetsavtal mellan Karolinska Institutet och Region Stockholm/Karolinska Universitetssjukhuset tecknats, som banar väg för en samlad biobankinfrastruktur i Stockholm. Målet är en gemensam biobank i hela Region Stockholm vilket behövs för att göra Stockholmsregionen världsledande inom Life Science. Det är viktigt att arbetet säkras.

Strategin för forskning och life science betonar långsiktighet

Ett välfungerande forskningssystem skapar förutsättningar att hitta lösningar när nya samhällsutmaningar uppstår, samtidigt som forskningen utmanas av händelser som en pandemi. Pandemin har bland annat försenat studier och planerat forskningsarbete har prioriterats ned i relation till kliniskt arbete och forskning relaterad till covid-19. Den strategi för forskning, utveckling, utbildning inom Region Stockholm (RS 2019-0750) som beslutades i september 2021 betonar vikten av långsiktighet, detsamma gäller life science-strategin för Stockholmsregionen (RS 2019-0751).

Under pandemin har det lokala innovationsarbetet bidragit med viktig avlastning och problemlösning. Genom nytänkande lösningar har vårdgivarna exempelvis kunnat erbjuda digital vård i hemmet för covid-patienter, förbättrad kommunikation och patientflöde på akutmottagningar samt skyddsutrustning som tillverkats på sjukhusens innovationsavdelningar. Region Stockholm vill stärka innovationsförmågan hos verksamheterna ytterligare genom att bland annat förbättra metodstödet och därmed öka spridningen av nya innovationer i enlighet med de behov som identifierats i utvärderingen av innovationsfonden.

Förstärk centrum för Hälsodata

Centrum för Hälsodata (CHD) är resultatet av ett samarbete mellan regionen, flera universitet samt olika aktörer inom det privata näringslivet och syftar till att samla in och tillgängliggöra regionens hälsodata på ett mer ordnat sätt. Detta för att forskare i behov av hälsodata ska slippa ha parallella kontakter med olika vårdgivare och universitet som verkar på regional nivå. För utvecklingen av bland annat precisionsmedicin är fungerande delning av hälsodata på ett säkert sätt en förutsättning.

Centrum för hälsodata i Stockholm har på kort tid vuxit snabbt och fick senast år 2022 en ökning av sin budget med 50 procent, detta då antalet förfrågningar stadigt ökar och handläggningstiderna behöver kortas. Här finns fortsatt ett stort behov av att utveckla och effektivisera verksamheten. Men Stockholm kan inte påverka den nationella samordningen av hälsodata och patientdatalagen försvårar delningen av hälsodata mellan olika regioner. Här krävs ett ingripande på nationell nivå för att säkerställa att vi inte går miste om världsledande forskning.

Region Stockholm ska fortsätta utveckla och strömlinjeforma Centrum för Hälsodata i Stockholm med målet att minska handläggningstiderna från dagens snitt på 70 till 30 dagar, från förfrågan till utlämning av data. Detta innebär en rejäl ambitionshöjning men också att både forskare och företag snabbare kommer att kunna få besked och fortsätta göra det de är bäst på – att utveckla vården med nya innovationer.

Säkerställ ”en väg in” för forskare och företag i Stockholms innovationsmiljö

I Stockholmsregionen finns ett flertal stödstrukturer för de som forskar inom hälso- och sjukvård, life science och trafik. MedTechLabs, SciFiLab och Stockholms medicinska biobank är några exempel. KI Innovations bedriver Karolinska Institutets innovationskontor och en inkubator. Ett unikt och framgångsrikt stöd specialiserat på forskningsbaserade Life science-innovationer och bolag har under de senaste 20 åren utvecklats vid Karolinska institutet (KI). KI och Region Stockholm har sedan länge ett nära och framgångsrikt samarbete (ex. ALF-avtalet) som gett upphov till världsledande forskning och sjukvård som även utgör en grogrund för innovationer inom Life Science.

Det finns en stor potential i detta som det befintliga endast delvis, och i vissa fall inte alls, kan fånga upp idag - trots vilja och kompetens. Detta då det finns

stuprör och gränser för vilken hjälp som kan erbjudas kopplat till finansieringskälla och uppdragsgivare.

Konsekvensen blir att en alldeles för stor del av dessa unika möjligheter inte tas tillvara och att antalet patent i regionen sjunker, att flera säljs till utlandet, att start-ups inte etableras och växer i den utsträckning som vore önskvärd och att det är svårt för utländska life science bolag att ”hitta in” i Life science-Stockholm. Detta riskerar att påverka attraktivitet hos regionen för kompetens och kapital samt i förlängningen påverka innovationstakten och kvaliteten på sjukvården.

Region Stockholm, ska i samarbete med akademi, näringsliv och övriga aktörer etablera ”en väg in” för forskare och företag som är intresserade av Life Science i Stockholm. Ett exempel på ett framgångsrikt arbete är Karolinska Institutet, som bedrivit ett pilotprojekt med en funktion kallad single point of contact, SPOC, för frågor rörande forskningsinfrastruktur. Dit kan forskare inom KI och Region Stockholm höra av sig om man är osäker på vilka core-faciliteter som erbjuder de verktyg eller analysmetoder de behöver eller om du har frågor rörande regelverk och tillstånd. Målsättningen är att etablera en liknande ”väg in” som tar alla verksamheter rörande forskning och innovation i Region Stockholm i beaktning. Detta ska också hjälpa till att marknadsföra Stockholms Life Science-kluster internationellt för att säkerställa att fler får upp ögonen för vår region.

Växla upp regionens innovationsstöd

Det är dags att växla upp möjligheterna för den befintliga innovationsstrukturen i Region Stockholm för att säkerställa att fler innovationer inom Life Science får möjlighet att prövas och förverkligas i inkubatorer. Därför ges ett utvidgat mandat med öronmärkt finansiering för att säkerställa att onödiga hinder och stuprör inom innovationsmiljön luckras upp. Det kan exempelvis handla om att teckna avtal med befintliga inkubatorer för att säkerställa att inga gångbara och lovande innovationer saknar utvecklingsplats inom regionen. På sikt kommer det leda till att ännu fler life science-företag startar och växer i stockholmsregionen och utländska företag och investerare i större utsträckning attraheras hit.

Verka för bättre nationell samverkan

Den nationella Life Science-strategin tillsammans med inrättandet av en nationell samordnare för Life Science har varit viktiga steg på vägen för att stärka hela Sverige som Life Science-nation. Tyvärr har alltför lite hänt inom det nationella området under senare år. Antalet företagsinitierade kliniska läkemedelsprövningar har minskat i Sverige, och det var först år 2022 som regeringen tillsatte en utredning för att finna

lösningar. Detsamma gäller problematiken kring hälsodata. Sveriges forskare har inte tid att vänta på ytterligare en utredning om hälsodata som ska vara färdig först under kommande mandatperiod. Forskarna som befinner sig i framkant inom sina fält behöver tillgång till hälsodata nu för att inte hamna efter i en knivskarp global konkurrens.

Moderaterna driver sedan länge på nationell nivå flera viktiga frågor för att växla upp möjligheterna till forskning och innovation i Sverige och riva hinder för både forskare och företag att etablera sig och verka här. Region Stockholm ska i dialog med regeringen verka för att följande åtgärder införs under mandatperioden:

- Etablera en nationell infrastruktur för hälsodata.
- Genomföra en nationell strategi för digifysisk vård och omsorg.
- Genomföra en patientdatareform med inriktningen att patienten ska äga sin patientdata.
- Modernisera lagstiftningen och pröva möjlighet att inrätta ”regulatoriska sandlådor”, d.v.s. frizoner där försöksverksamhet kan bedrivas i syfte att utveckla teknik och regelverk parallellt.
- Förändra lagstiftningen så att den underlättar för individer att dela egeninsamlade hälsodata med sin vårdgivare.
- Förbättra förutsättningarna för den kliniska forskningen och skapa ett nationellt kliniskt utvecklingscenter.

1.9 Strukturerad styrning av Region Stockholm

Strukturerad styrning ska värna kärnverksamheten

Under senare år har ett medvetet arbete pågått för att effektivisera arbetet i alla delar av Region Stockholm, med syfte att frigöra resurser för kärnverksamheterna. Varje nämnd och bolag har som grunduppdrag att bedriva verksamheten effektivt vilket inkluderar att initiera förbättringsarbete. Parallellt arbetar regionstyrelsen, genom sin förvaltning regionledningskontoret, för att skapa alltmer ändamålsenliga och resurseffektiva koncernövergripande processer för planering, uppföljning och analys. Det är angeläget att arbetet, som bygger på ökad transparens mellan förvaltningar, fortgår såväl lokalt som centralt. Alla nämnder och bolag ska beakta koncernperspektivet i beslutsfattande för att undvika en suboptimering av resurser.

Samtliga nämnder och bolag har under 2021 och 2022 arbetat med att minska sina administrativa kostnader, bland annat genom ökad samverkan, samordning och användning av digitala verktyg, liksom genom minskad användning av lokaler.

Fortsatta effektiviseringar av administration och lokaler krävs för att ge större utrymme till kärnverksamheten, med hänsyn till att Region Stockholms verksamheter har olika förutsättningar, har arbetat olika mycket med att effektivisera sin administration och använder administrativa resurser som direkt stöd till kärnverksamheten i olika stor utsträckning.

Region Stockholms nämnder och bolag har ett stort antal styrsignaler att förhålla sig till varav huvuddelen kommer från avtal, nationella riktlinjer, lagar och förordningar. För att skapa en tydligare, mer resurseffektiv och mer ändamålsenlig målstyrning ska indikatorerna i budgetens målbilaga minska. Arbetet med att utveckla målstyrningen ska fortsätta.

Fortsatt utveckling av Region Stockholms serviceverksamhet

Fastighets- och servicenämndens serviceförvaltning har varit under uppbyggnad sedan 2019 med uppdraget att mot ersättning tillhandahålla it- och servicetjänster inom koncernen. Syftet är att effektivisera dessa processer och möjliggöra för övriga nämnder och bolag att fokusera på sina kärnverksamheter. Serviceverksamheten behöver fokusera på att sänka kostnader för övriga nämnder och bolag och realisera effekterna av effektiviseringarna. Verksamheten bör i relevanta delar konkurrensutsättas.

Serviceverksamhetens förmåga att uppnå kostnadseffektivitet som får genomslag på tjänsternas pris, kvalitet och innehåll har en direkt påverkan på övriga verksamheters förutsättningar. Det är därför angeläget att fastighets- och servicenämnden nu fokuserar på att identifiera hur tjänsterna kan effektiviseras och potentiella skalfördelar omhändertas, samt på hur prismodellerna kan utvecklas. Indexeringen för tjänsternas löne- och prisutveckling får höjas med maximalt 2,0 procent under 2023 och utgångspunkten ska vara att nämnden antingen erbjuder en jämförelsevis kostnadseffektiv tjänst, eller att tjänsten köps av en extern aktör.

1.10 En hållbar arbetsgivare

Satsa på medarbetarna i regionen

Region Stockholm är en av Sveriges största arbetsgivare; verksamheten utförs av cirka 46 000 anställda, av vilka över 90 procent arbetar inom hälso- och sjukvården. Medarbetarna och den kompetens de besitter är den viktigaste tillgången för att regionen ska kunna uppfylla sitt uppdrag.

Det har gjorts strategiska och långsiktiga satsningar på utbildning och för att vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Det är viktigt att satsningarna fortsätter för samtliga professioner samtidigt som arbetssätt utvecklas som ökar verksamheternas produktivitet och effektivitet. Varje medarbetare ska känna att det finns möjligheter att växa och vidareutvecklas inom Region Stockholms verksamheter.

Region Stockholm ska bli en attraktivare arbetsgivare. En del i det är olika typer av förmåner. Arbetet med att ta fram ett gemensamt förmånspaket för medarbetarna i Region Stockholm har försenats på grund av pandemin. När Regionledningskontorets förslag på ett gemensamt förmånspaket för medarbetarna presenteras ska detta tas i beaktande med målet att implementeras så fort som möjligt. Parkeringsavgifter för medarbetare ska hållas på en rimlig nivå och utgå från försiktiga marknadspriser. Avgiften för att parkera ett dygn ska aldrig vara högre än 40 kr.

Regionen ska fortsätta det viktiga arbetet med kompetensstegar, satsningar på arbetsmiljön för medarbetarna inom hälso- och sjukvården samt ligga högt vad gäller löneläge jämfört med andra regioner. En fortsatt satsning på arbetsmiljöåtgärder ska genomföras. Målet ska vara att minska sjukfrånvaron genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Sjukfrånvaron ska sänkas med en procentenhet.

Säkra kompetensförsörjningen

Att långsiktigt säkra kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården är en stor utmaning för alla Sveriges regioner. Trots att intresset för hälso- och sjukvårdens utbildningar och tjänster har ökat på senare tid måste kompetensförsörjningsfrågan hanteras systematiskt och långsiktigt.

Att regionen utökar antalet AT-tjänster för läkare samt tar ett proportionerligt ansvar för såväl ST- som BT-tjänster är också prioriterat. Detta gäller i såväl den egendrivna som den privata vården i regionen.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska fortsätta arbetet med att utveckla nya styr- och ersättningsmodeller för fortsatt utbildning efter läkarexamen fram till specialistkompetens. Syftet är att säkra kvalitet och framtida kompetensförsörjning av specialistläkare, möjliggöra ökad regional styrning av medel mot bristspecialiteter och öka samverkan gällande ST-tjänstgöringen mellan vårdgivare i hela hälso- och sjukvårds-systemet. För att höja ambitionsnivån ska antalet ST-platser utökas med 200 ytterligare för att säkra kompetensförsörjningen.

Kompetensen hos vårdpersonal med hälso- och sjukvårdsutbildning utanför EU/EES som motsvarar en svensk hälso- och sjukvårdsutbildning ska tas till vara genom att underlätta vägen till svensk legitimation och erbjuda möjligheter till den praktiska tjänstgöring som Socialstyrelsen beslutar om. Den statliga ersättningen behöver dock höjas för att kompensera för utbildningsverksamhetens kostnader och för uteblivna intäkter från den ordinarie verksamhet som trängs undan.

Region Stockholm ska samverka med regeringen när det kommer till frågan om att säkerställa att det finns tillräckligt många utbildningsplatser kopplade till vårdyrkena. Därtill ska regionen fortsätta erbjuda möjligheter till vidareutbildning till barnmorska, specialistsjuksköterska och specialistundersköterska med bibehållen lön. Under 2022 utökades satsningen med ytterligare 100 sjuksköterskor som erbjuds vidareutbildning med bibehållen lön. Satsningen omfattade såväl egen regi som privata vårdgivare. Regionen ska hålla i denna satsning.

2. Ekonomiska förutsättningar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholms övergripande ekonomiska förutsättningar för budgetåret 2023 och planåren 2024–2025. Utgångspunkten är en makroekonomisk bedömning och prognoser för befolkning, skatteunderlag och pensionskostnader. Dessa har använts som underlag för de budgeterade förutsättningar som anges i kapitel 3. Många av de beslut som fattas i budgeten kommer att påverka regionkoncernens ekonomi under många år, bland annat den tioåriga investeringsplanen. Därför ges också en utblick i ett längre perspektiv, med utgångspunkt bland annat i de bedömningar som har gjorts av Konjunkturinstitutet, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt regeringen.

2.1 Makroekonomisk utblick

Den ekonomiska utvecklingen i världen

Den höga inflationen i stora delar av världen dämpar den globala konjunkturen och avmattningen blir alltmer tydlig. De europeiska ekonomierna har tillfälligt haft en relativt god tillväxt men läget försämras givet den snabba prisutvecklingen på energi och insatsvaror. För att hejda inflationen förväntas penningpolitiska åtstramningar i de flesta länder, vilket i sin tur leder till en ytterligare dämpad ekonomisk utveckling till följd av det snabbt förhöjda ränteläget. De höga energipriserna förväntas bestå under flera år.

Ekonomiska nyckeltal 2021–2026

	Utfall 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Prognos 2026
BNP i världen	6,1	2,8	2,4	3,1	3,2	3,1
BNP i USA	5,7	1,7	0,8	1,8	2,1	2,1
BNP i euroområdet	5,2	3,1	0,1	1,8	1,9	1,7
Styrränta i USA**	0,30	4,30	4,30	3,80	3,30	2,80
Styrränta i euroområdet**	0,00	2,30	2,50	2,00	1,80	1,80
KPI i världen***	4,7	7,4	4,8	3,8	3,4	3,3
KPI i USA***	4,7	8,1	3,9	2,4	2,3	2,3
KPI i euroområdet***	3,5	7,9	4,6	3,0	2,5	2,2

** Fasta priser, kalenderkorrigerade världen, procentuell förändring.*
*** Procent. Vid årets slut.*
**** Genomsnittliga konsumentprisökningar i procent*
Källor: IMF, Riksbanken, SCB, Konjunkturinstitutet (2022-09-28)

Den ekonomiska utvecklingen i Sverige

Konjunkturinstitutets prognos från september pekar mot att inflationen (KPIF) i Sverige hamnar runt 7,7 procent 2022, vilket är den högsta inflationen sedan 1991. Den höga inflationen och inflationsförväntningarna har lett till en penningpolitisk omläggning med flera höjningar av styrräntan som i början av 2023 förväntas vara 2,25 procent.

Konjunkturprognoserna pekar mot att tillväxten bromsar in och att Sverige kommer att befinna sig i en lågkonjunktur 2023 med risk för att det försämrade konjunkturläget kvarstår under flera år. Investeringarna inom offentlig sektor kan förväntas mildra nedgången och efterfrågan på arbetsmarknaden bedöms fortsatt vara stor varför arbetslösheten bedöms vara oförändrad. Det finns dock betydande strukturella problem gällande långtidsarbetslöshet och bakomliggande matchningsproblematik mellan tillgången och efterfrågan på olika kompetenser. Sverige har dessutom under flera år tappat i relativt välstånd mätt som både BNP per capita och BNP per arbetad timme. Sverige ligger nu runt genomsnittet vad gäller flera konkurrensfaktorer med stor påverkan på produktivitetsutvecklingen, som tillgången till kapital och infrastruktur, och trenden pekar fortsatt åt fel håll.

Konjunkturinstitutets barometer föll kraftigt i oktober och då särskilt hushållens konfidensindikator som låg på historiskt låga 48,3. Konfidensindikatorerna för detaljhandeln och tillverkningsindustrin är svårtolkade. Nyckeltal som tidigare har indikerat att det går bra för företagen, som små varulager och höga orderstockar, kan i dagsläget i stället vara uttryck för allvarliga problem i produktions- eller leveranskedjor.

I sammanfattning råder det samsyn om att BNP-tillväxten de kommande åren faller från en hög nivå, att inflationen är hög även under 2023 men på en lägre nivå än 2022 samt att styrräntan stiger.

Prognosjämförelse för BNP, arbetslöshet, sysselsättning och KPIF. Utfall för 2021 samt prognos för 2022–2025, procentuell förändring

Nyckeltal	Prognosmakare	2021	2022	2023	2024	2025
BNP	SKR 20/10	5,1	2,6	-0,9	1,8	2,6
	Konjunkturinstitutet 28/9	5,1	2,7	-0,1	2,0	2,5
	Regeringen 18/8	5,1	2,3	0,4	2,2	2,2
Arbetslöshet (procent av arbetskraften)	SKR 20/10	8,8	7,5	8,4	8,4	8,2
	Konjunkturinstitutet 28/9	8,8	7,4	7,7	8,0	7,9
	Regeringen 22/6	8,8	7,6	7,7	7,2	7,0
Sysselsättning	SKR 20/10	0,9	2,9	-0,3	0,5	1,1
	Konjunkturinstitutet 28/9	0,9	3,0	0,1	0,4	0,8
	Regeringen 18/8	0,9	2,8	0,5	0,8	0,8
Arbetade timmar	SKR 20/10	2,2	1,8	0,3	1,4	1,3
	Konjunkturinstitutet 28/9	2,3	1,9	1,4	1,0	0,9
	Regeringen 18/8	2,3	2,4	1,2	1,1	1,2
KPI med fast ränta, KPIF	SKR 20/10	2,4	7,5	5,0	1,5	1,7
	Konjunkturinstitutet 28/9	2,4	7,7	4,6	0,5	1,5
	Regeringen 18/8	2,4	7,3	3,9	2,0	2,0
Styrräntan (årsgenomsnitt)	SKR 20/10*	0,00	2,50	1,75	1,25	1,25
	Konjunkturinstitutet 28/9*	0,00	2,25	2,25	1,75	1,75
	Regeringen 18/8	0,00	0,67	2,00	2,00	2,00

** Slutet av året.*
Källor: Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och Sveriges Kommuner och Regioner, SKR (2022-10-20)

Den ekonomiska utvecklingen i Stockholms län

Stockholms län förväntas i stor utsträckning påverkas av ökade levnadskostnader, fallande bostadspriser och stigande räntor. Under det andra kvartalet 2022 föll Stockholmsbarometern för fjärde kvartalet i rad, till 91,9. Under det andra kvartalet 2021 låg barometern på 113,9. Trots att det övergripande stämningsläget nu är sämre än normalt var länets arbetsmarknad fortsatt stark jämfört med riket i sin helhet.

Liksom på nationell nivå finns det i Stockholms län en tydlig diskrepans mellan den kompetens som efterfrågas och den som finns tillgänglig, Stockholmsbarometern visar att bristen på arbetskraft utgör en flaskhals och ett betydande tillväxthinder. De

dämpade tillväxtutsikterna på nationell och internationell nivå förväntas dessutom försämra utsikterna.

Det förhållandevis stora antalet arbetade timmar under 2022 gynnar Region Stockholm och håller uppe nivån på skatteintäkterna även 2023 och 2024, då de slutliga skatteintäkterna regleras först två år efter beskattningsåret. Både det försämrade konjunkturläget och situationen på arbetsmarknaden förväntas dock ge en försämrad skatteintäktsutveckling framöver vilket långsiktigt försvårar finansieringen av Region Stockholms verksamheter.

2.2 Befolkningsförändringar

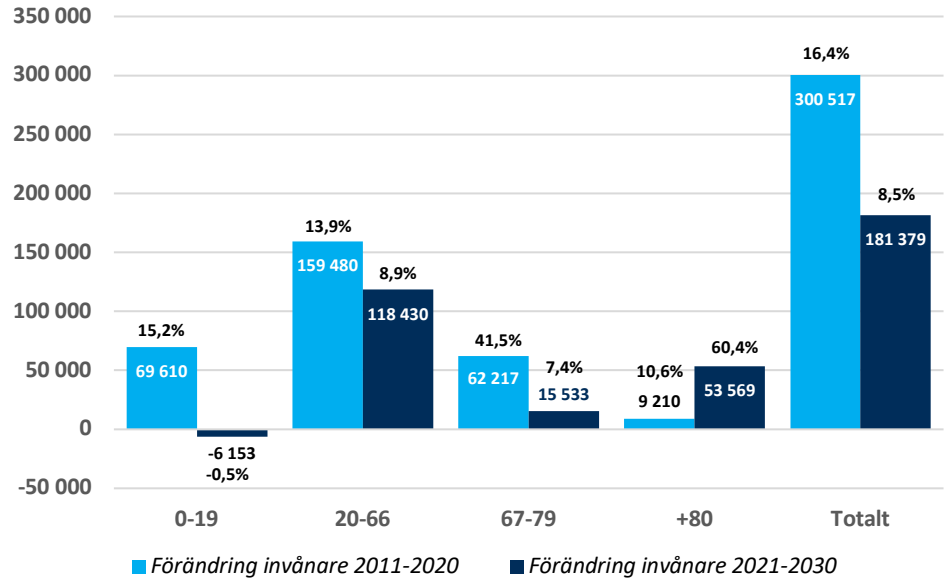
Befolkningens storlek och sammansättning[1]

Antalet invånare i Stockholms län uppgick den sista december 2021 till 2 415 139 personer. Det motsvarar en ökning med 23 149 personer eller knappt en procent jämfört med 2020. Befolkningsökningen stod under året för nästan en tredjedel av rikets ökning. Under perioden till 2030 beräknas folkmängden i länet öka till 2 563 600 personer, en ökning med sju procent från 2020 eller en genomsnittlig årlig ökning med 0,7 procent. Medellivslängden väntas öka från 84,7 år till 86,6 år för kvinnor och från 80,5 år till 83,7 år för män.[2]

Under samma period fortsätter den demografiska försörjningskvoten att öka, det vill säga andelarna barn/unga och äldre i förhållande till andelen i förvärvsaktiv ålder. Mellan 2020 och 2030 beräknas antalet barn och ungdomar 0–19 år minska med knappt en procent. Antalet i förvärvsaktiv ålder, 20–64 år, ökar med sex procent. Antalet äldre, från 65 år, ökar med 23 procent, varav åldersgruppen 80 år eller äldre ökar med 61 procent.

[1] Uppgifterna i detta avsnitt är i huvudsak hämtade från Region Stockholm (2021), Stockholms läns prognos 2021 – Huvudrapport, Befolkningsprognos 2021–2030/60.
[2] För riket antar SCB att medellivslängden under perioden 2021-2030 ökar från 84,8 till 85,7 år för kvinnor och från 81,2 till 82,9 år för män, det vill säga en mindre förändring än vad Region Stockholm prognostiserar för länet.

Utveckling av antalet invånare i Stockholms län, procent

Källor: SCB och Region Stockholm (2021), Stockholms läns prognos 2021 – Huvudrapport, Befolkningsprognos 2021-2030/60.

Stockholms län har ett negativt flyttningsnetto gentemot övriga Sverige och bedöms ha det under hela prognosperioden till 2030. Av de som idag flyttar från länet flyttar flest till Uppsala län och Södermanlands län, som ligger inom samma arbetsmarknadsregion som Stockholms län.

Befolkningstillväxten skiljer sig mellan länets kommuner. Av de 26 kommunerna väntas 23 öka sin folkmängd till 2030. Stockholm väntas öka folkmängden mest i absoluta tal medan Upplands-Bro och Järfälla beräknas öka mest procentuellt, över 20 procent. Endast i Danderyd, Salem och Nykvarn väntas antalet invånare bli färre. Förutom skillnader i födelsenetto och inrikes/utrikes flyttnetto påverkas utvecklingen av hur invånarna flyttar inom länet. Sex kommuner hade 2021 underskott gentemot övriga 20 kommuner, där flest flyttade från Stockholms stad, Solna, Botkyrka och Huddinge. De kommuner som tog emot flest från andra delar av länet var Nacka, Norrtälje, Haninge och Österåker.

Demografins påverkan på Region Stockholms intäkter

Befolkningens utveckling har stor betydelse för Region Stockholms ekonomiska förutsättningar. Länsinvånarnas beskattningsbara inkomst utgör underlaget för Region Stockholms skatteintäkter. De viktigaste parametrarna för skatteintäkten per invånare, den så kallade skattekraften, är antalet arbetade timmar och lönenivån. Det potentiella antalet arbetade timmar per invånare påverkas över tid negativt av att andelen invånare i förvärvsaktiv ålder minskar. Det faktiska antalet arbetade timmar

och den faktiska skatteintäkten påverkas dock av arbetslöshet, självförsörjningsgrad och kompetensnivå i de förvärvsaktiva åldrarna.

Antalet arbetade timmar och lönenivån är också av stor betydelse för länets konkurrenskraft och bruttoregionalprodukt, BRP, som indirekt påverkar Region Stockholms ekonomiska förutsättningar på längre sikt. En hög arbetslöshet och låg självförsörjningsgrad bland den förvärvsaktiva delen av befolkningen påverkar de långsiktiga ekonomiska förutsättningarna negativt och förstärker därför effekterna av att befolkningen åldras. Låg arbetslöshet och hög självförsörjningsgrad har motsatt effekt.

Demografins påverkan på Region Stockholms kostnader

En åldrande befolkning innebär att kostnaderna inom hälso- och sjukvården väntas öka kraftigt. De ökade behoven, i kombination med stora pensionsavgångar, en minskande andel invånare i förvärvsaktiv ålder och en brist på efterfrågad kompetens bland invånarna i förvärvsaktiv ålder, medför en påtaglig risk för arbetskrafts- och kompetensbrist inom vårdyrken. Utvecklingen gäller hela landet och flera glesbefolkade regioner är betydligt hårdare drabbade än Stockholm.

Den demografiska utvecklingen påverkar även kollektivtrafiken om än inte lika påtagligt. Resandet förändras med befolkningens sammansättning och tillväxt, som går olika snabbt i olika delar av länet, liksom med var i länet som de flesta arbetsställena finns. Ett snabbt växande antal äldre påverkar behovet av färdtjänst. Behovet kan dock väntas öka långsammare än de demografiska förändringarna tack vare Region Stockholms åtgärder i den allmänna kollektivtrafiken som syftar till att den ska vara tillgänglig för så många som möjligt.

2.3 Skatteintäkter, utjämning och statsbidrag

Budgeten utgår från den senast kända informationen och politiska beslut varför budgeten har inarbetat generella statsbidrag samt elpriskompensation, för att ge en så rättvisande bild som möjligt över Regionens finansiella situation.

Skatteintäkter

Region Stockholms samlade skatteintäkter består av tre delar; skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. Utbetalningen av skattemedel är preliminär under beskattningsåret. Först det andra året efter beskattningsåret gör Skatteverket en slutavräkning vilket innebär att differensen

mellan den preliminära och slutliga skatten regleras. De samlade skatteintäkterna påverkas i hög grad av befolkningsutvecklingen och arbetade timmar som utgör skatteunderlagets utveckling i riket och i Stockholms län. Skatteintäkterna påverkas också av de generella statsbidragens storlek och fördelning mellan regionerna samt av regelverket för den kommunalekonomiska utjämningen.

Region Stockholms skatteprognos, bygger på antagandet att skattesatsen är oförändrat 12,08 procent.

Region Stockholms samlade skatteintäkter baserat på SKR:s underlag

Mkr	Utfall 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025
Skatteintäkter	81 930	87 627	91 670	95 940	100 069
Generella statsbidrag	7 109	7 388	7 573	7 785	8 003
Kommunalekonomisk utjämning	-1 070	-2 284	-5 041	-5 614	-6 241
Samlade skatteintäkter	**87 970**	**92 731**	**94 202**	**98 112**	**101 831**
Förändring från föregående år, mkr	3 065	4 761	1 471	3 910	3 719
Förändring från föregående år, procent	3,6	5,4	1,6	4,2	3,8
Förändring mot budget 2022 mkr	**498**	**3 043**	**2 429**	**3 732**	**4 502**

Källor: SKR (2022-10-20)

Prognosen för de samlade skatteintäkterna 2022–2025 har reviderats upp jämfört med den bedömning som ligger till grund för Region Stockholms budget för 2022. Inflationen innebär dock att de nominellt högre skatteintäkterna inte innebär någon reell resursförstärkning. Jämförelsen mellan den nominella och den reala utvecklingen av skatteunderlaget enligt SKR:s beräkningar redovisas i tabellen nedan.

Skatteunderlag samt beräknad real utveckling baserat på SKR:s underlag, procentuell förändring

	2021	2022	2023	2024	2025
Nominellt skatteunderlag	5,3	5,2	4,0	4,5	4,1
Prisökning	2,9	3,6	6,0	3,9	-0,2
Realt skatteunderlag	2,6	2,0	–2,7	0,6	4,4

Källor: SKR (2022-10-20)

Det finns också betydande risker för den ekonomiska utvecklingen och därmed risk för att Region Stockholms skatteintäkter blir lägre än enligt prognosen för åren 2024 och framåt.

Generella statsbidrag

I generella statsbidrag ingår från och med 2023 endast bidraget för läkemedelsförmånerna som syftar till att ge regionerna förutsättningar att förskriva

ändamålsenliga och säkra läkemedel till den enskilde invånaren. Storleken på bidraget fastställs i en överenskommelse mellan staten och SKR.

Kommunalekonomisk utjämning

Den kommunalekonomiska utjämningen syftar till att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för regioner och kommuner att ge service oberoende av skattekraft och kostnader som inte går att påverka. Region Stockholm är som enda region i Sverige nettobidragsgivare till systemet och 2021 uppgick avgiften till 1,1 miljarder kronor. År 2025 beräknas avgiften bli cirka 6,2 miljarder kronor, motsvarande över sex procent av de prognostiserade skatteintäkterna samma år. Som jämförelse var biljettintäkterna i kollektivtrafiken cirka 5,8 miljarder kronor 2021. Förändringen innebär att avgiften ökar med 5,2 miljarder kronor mellan 2021 och 2025.

Utjämningssystemet består av fyra delar: kostnadsutjämning, införandebidrag, inkomstutjämning och regleringspost. Införandebidraget syftar till att mildra effekterna av förändringar i den kommunalekonomiska utjämningen och upphör från och med 2023.

Inkomstutjämningen beräknas utifrån skattekraft och Region Stockholm är den enda av landets regioner som betalar en inkomstutjämningsavgift medan övriga regioner får ett inkomstutjämningsbidrag. Avgiften från och med 2023 beror på hur rikets och regionens skatteinkomster utvecklas i förhållande till varandra: Avgiften ökar när regionens skatteinkomster ökar i förhållande till rikets och vice versa.

Kommunalekonomisk utjämning för Region Stockholm, utfall 2021 och prognos för 2022–2025

	Utfall 2021	2022	2023	2024	2025
Kostnadsutjämning	-1 715	-1 580	-2 272	-2 585	-2 686
Införandebidrag	940	137	0	0	0
Inkomstutjämning	-1 952	-2 424	-2 897	-3 036	-3 158
Regleringspost	1 657	1 583	128	7	-397
Summa kommunalekonomisk utjämning	**-1 070**	**-2 284**	**-5 041**	**-5 614**	**-6 241**

Källor: SKR (2022-10-20) och Region Stockholm

2.4 Riktade statsbidrag och överenskommelser

De riktade statsbidrag som är öronmärkta för särskilda ändamål medför i normalfallet också en motsvarande ökad kostnad. Inom Region Stockholm fördelas riktade statsbidrag oavkortat till den nämnd vars verksamhet bidraget avser, i vissa fall ingår dock riktade statsbidrag som är årligen återkommande i anslaget till nämnder och ingår i finansieringen av anslaget. Detta innebär att verksamheten är finansierad oavsett om ett riktat statsbidrag ändrar karaktär eller tas bort.

Det finns ännu inte några överenskommelser om riktade statsbidrag 2023–2024. För en större andel av de riktade statsbidragen utgår Region Stockholm från att de fasas ut förutom i de fall då de är årligen återkommande. Inom befintliga överenskommelser finns det ibland aviseringar för kommande år, i dessa fall är ramen för arbetet budgeterad för åren 2023-2025.

2.5 Pensioner

Pensionsskuld och pensionskostnad

Region Stockholms pensionsprognos är baserad på beräkningar genomförda av KPA Pension per 31 augusti 2022. Region Stockholms totala pensionsåtaganden beräknas vid utgången av 2022 uppgå till 58,0 miljarder kronor och öka till 66,7 miljarder kronor vid utgången av 2025, en ökning om 8,7 miljarder kronor motsvarande 15 procent i jämförelse med 2022. Avsättningarna fortsätter att öka och omfattar individer som är födda 1985 eller tidigare. Den så kallade ansvarsförbindelsen minskar kontinuerligt varje år och beräknas vara avslutad omkring år 2060.

Av tabellen framgår att vid utgången av 2022 beräknas avsättningarna uppgå till 36,2 miljarder kronor och ansvarsförbindelsen till 21,7 miljarder kronor. Fram till och med utgången av 2025 beräknas avsättningarna öka med 38,8 procent och ansvarsförbindelsen minska med 2,8 procent i jämförelse med budgetåret 2022.

Totala pensionsåtaganden, prognos jämfört med budgetåret 2022

Mkr	2022	2023	2024	2025
Prognos 2:22 (2022-08-31)	57 894	64 124	70 010	71 305
- varav avsättningar	*36 190*	*42 070*	*48 121*	*50 215*
- varav ansvarsförbindelser	*21 704*	*22 054*	*21 888*	*21 090*
Budget 2022	57 897	59 386	61 076	62 983
- varav avsättningar	*35 193*	*37 501*	*39 953*	*42 658*
- varav ansvarsförbindelser	*22 704*	*21 885*	*21 123*	*20 325*
Differens Prognos 2:21 - Budget 2022	**-3**	**4 738**	**8 934**	**8 322**

De totala pensionskostnaderna 2022 beräknas uppgå till 6,1 miljarder kronor. I Budget 2022 inarbetades en tillkommande kostnad om 1,0 miljarder kronor avseende oförutsedda pensionskostnader för budgetåret 2022 och planåren 2023–2024. År 2025 beräknas pensionskostnaderna uppgå till 7,4 miljarder kronor vilket innebär en ökning med 1,3 miljarder kronor, motsvarande 22 procent, i jämförelse med budgetåret 2022. För att täcka de ökade pensionskostnaderna så aviserades det i

delårsbokslutet för 2022 att en avsättning om 2 miljarder kronor skulle göras till 2023.

Kostnadspåverkande faktorer

De framtida pensionsåtagandena påverkas av antaganden om förändring över tid av beräkningsparametrar inom Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS) fram till respektive pensionsåtagandes slutbetalningstillfälle. Dessa parametrar utgörs av diskonteringsränta, livslängdsantaganden samt inflations- och löneutveckling.

Pensionsåtagandena värdesäkras genom att de räknas upp med den årliga inflationsutvecklingen och det är denna parameter som får störst genomslagskraft på pensionskostnaderna 2023–2024. För 2022 uppgår inflationsuppräkningen till 1,5 procent.[3]

Inflationsuppräkningen för 2023 har fastställts till 8,7 procent och är enligt SKR den största inflationsuppräkningen sedan 1991. För 2024 förutspås inflationsuppräkningen uppgå till 6,3 procent för att därefter minska till 2,5 procent för 2025 och 1,9 procent för 2026. Beräkningsmodellen inom RIPS tar inte hänsyn till faktisk inflationsutveckling på balansdagen under innevarande år, varför kostnadseffekten överförs till efterföljande år.

Den 1 januari 2023 träder det nya pensionsavtalet AKAP-KR inom den kommunala sektorn i kraft och ersätter härmed de nuvarande pensionsavtalen KAP-KL och AKAP-KL. Det nya avtalet är helt avgiftsbaserat, vilket innebär att avsättningen i balansräkningen på lång sikt kommer att fasas ut. Den årliga pensionsavgiften ökar från 4,5 till 6 procent på pensionsgrundande löner.

Individer som omfattas av förmånsbestämd ålderspension i KAP-KL kommer att få välja att antingen stanna kvar i detta avtal eller att gå över till det nya avtalet. I det senare fallet tillkommer tilläggsavgifter under en övergångsperiod till och med 2026.

Den utökade avgiftsnivån och tilläggsavgifter kommer att medföra ökade pensionskostnader, det är dock i dagsläget inte möjligt att förutspå kostnadseffekten eftersom individernas val blir kända först under första halvåret 2023. I den aktuella prognosen antas att alla individer som idag omfattas av förmånsbestämd ålderspension stannar kvar i KAP-KL. Individer som omfattas av avtalet AKAP-KL överförs automatiskt till det nya avtalet, vilket innebär att kostnaden för de årliga pensionsavgifterna ökar för denna grupp.

[3] Inflationen i beräkningsmodellen motsvarar förändringen av prisbasbeloppet, som fastställs av regeringen, under juli till och med juni och tillämpas från och med efterföljande år.

Sammanfattande ekonomiskt utgångsläge

Region Stockholms finansiella ställning har löpande stärkts under många år. Koncernens resultat under den senaste treårsperioden har medfört att Region Stockholms soliditet, den långsiktiga betalningsförmågan, inklusive ansvarsförbindelse för pensioner, har stärkts från -7,1 procent 2019 till 0,4 procent i delårsbokslutet augusti 2022.

Det innebär att Region Stockholms soliditet inklusive ansvarsförbindelsen är positiv och i linje med den målsättning som anges i Region Stockholms Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2021-0285). Resultatet 2022 prognostiseras till 2,1 miljarder kronor, vilket är 2,0 miljarder kronor högre än det budgeterade resultatet på 142 miljoner kronor enligt budget 2022.

Avsättningarna till ökade pensionskostnader i enlighet med delårsbokslutet (RS 2022-0202) om beslutades i regionfullmäktige 11 november 2022, ser till att trygga en stabil grund för att hantera de ekonomiska utmaningarna 2023.

Lägre pensionskostnader, god skatteintäktsutveckling, realisationsvinster samt nettoöverskott från statsbidrag kopplade till pandemin har bidragit till överskotten som i sin helhet har återinvesterats i kollektivtrafik, vårdlokaler och medicinteknisk utrustning. Det har bidragit till att Region Stockholms lånebehov har minskat, liksom den finansiella sårbarheten vid räntehöjningar.

3. Budgeterade ekonomiska förutsättningar

Region Stockholms budgeterade förutsättningar baseras på nämndernas och bolagens rapportering i samband med verksamhetsplan 2022. Förändringar har gjorts utifrån de makroekonomiska antaganden och prognoser som beskrivs i kapitel 2, samt justeringar som beskrivs i detta kapitel.

Nämnder och bolag kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2023 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket. Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2023 för Region Stockholm.

De budgeterade ekonomiska förutsättningarna utgår från en konservativ budgetering där ökade reseintäkter på grund av ambitionshöjningar i kollektivtrafiken inte har räknats med. Inte heller ökade intäkter av patientavgifter på grund av ambitionshöjningar inom hälso- och sjukvård.

3.1 Finansiering av Region Stockholms verksamhet

Verksamheten finansieras till största delen av samlade skatteintäkter. Koncernens näst största intäkt utgörs av biljettintäkter inom kollektivtrafiken. Försäljning av varor och tjänster, främst inom hälso- och sjukvården ska öka samtidigt som intäkter från hyror även ska öka. Övriga intäkter är till stor del statsbidrag för momskompensation.

3.2 Resultaträkning

Budgeterat resultat

Den ekonomiska situationen är osäker och kan vara utmanade. Det ställer krav på ett ledarskap som förmår att prioritera. Givet den reserv som har sparats undan är Region Stockholms möjlighet att klara utmanade ekonomiska tider god. Det är nu viktigare än någonsin med en budget i balans som följer kommunallagens krav.

Det är av stor vikt att Regions Stockholms nämnder och bolag effektiviserar resursanvändningen och därmed begränsar kostnadsutvecklingen under den kommande perioden. Det ska ske genom exempelvis effektivare samordning av gemensamma resurser, effektiva vårdkedjor och förbättrad arbetsmiljö. Inom kollektivtrafiken behöver verksamheten fortsatta att återta resenärer och men samtidigt anpassa de långsiktiga förutsättningarna efter en långsammare befolkningsutveckling än tidigare bedömt. Utan verksamhetsförändringar eller intäktsförstärkningar riskerar kostnadsnivån att skapa ett underskott.

Resultaträkning

Resultaträkning Mkr	Utfall 2021	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Ändring B23/Pr22	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	**31 376**	**28 517**	**29 135**	**26 997**	**-7,3%**	**27 350**	**28 157**
Personalkostnader och inhyrd personal	-39 171	-37 110	-37 277	-38 136	2,3%	-39 160	-35 957
Köpt hälso- och sjukvård, tandvård, mm.	-25 291	-23 868	-24 283	-25 008	3,0%	-26 436	-28 443
Köpt trafik	-15 570	-16 214	-16 509	-16 913	2,4%	-15 997	-16 528
Övriga kostnader	-28 065	-31 155	-30 438	-30 578	0,5%	-31 239	-34 337
Verksamhetens kostnader	**-108 098**	**-108 347**	**-108 507**	**-110 634**	**2,0%**	**-112 831**	**-115 265**
Avskrivningar	-7 024	-7 146	-6 871	-7 101	3,3%	-7 402	-7 937
Verksamhetens nettokostnader	**-83 746**	**-86 977**	**-86 244**	**-90 737**	**5,2%**	**-92 883**	**-95 044**
Skatteintäkter	81 930	84 881	87 459	91 670	4,8%	95 940	100 069
Generellt statsbidrag	7 109	7 379	7 388	7 573	2,5%	7 785	8 003
Utjämningssystemet	-1 070	-2 572	-2 284	-5 041	120,8%	-5 614	-6 241
Summa samlade skatteintäkter	**87 970**	**89 688**	**92 563**	**94 202**	**1,8%**	**98 112**	**101 831**
Verksamhetens resultat	**4 224**	**2 712**	**6 319**	**3 465**	**-45,2%**	**5 229**	**6 787**
Finansiella intäkter	43	44	40	33	-18,2%	33	33
Finansiella kostnader	-2 446	-2 614	-4 214	-3 467	-17,7%	-5 089	-3 675
Resultat efter finansiella poster	**1 821**	**142**	**2 146**	**31**		**173**	**3 146**
Extraordinära poster	0	0	0	0		0	0
Årets resultat	**1 821**	**142**	**2 146**	**31**		**173**	**3 146**

Region Stockholms intäkter

De samlade skatteintäkterna, utgörs av skatteintäkter, generella statsbidrag samt avgifter och bidrag till kommunalekonomisk utjämning, de utgör basen i Region Stockholms ekonomi inklusive i finansieringen av anslagen till nämnderna.

Sammantaget budgeteras skatteintäkterna öka med 5,0 procent 2023 i jämförelse med budget 2022, vilket motsvarar en ökning med 1,8 procent jämfört med

delårsbokslutet 2022. Den främsta anledningen till den höga ökningstakten är att år 2023 i budget 2022 planerades i ett mycket osäkert läge på grund av pandemin. Skatteintäktsprognosen har därefter reviderats upp och jämfört med prognosen för 2022 prognostiseras de samlade skatteintäkterna öka med 3,2 procent. Skatteintäkter ökar med 8,0 procent mellan budget 2022 och budget 2023.

Skatteutjämningen väntas öka kraftigt efter beslut av den socialdemokratiska regeringen. Region Stockholm är den enda regionen i Sverige som betalar en avgift i skatteutjämning. Det kommunalekonomiska utjämningssystemet försämrar Region Stockholms förutsättningar att bedriva verksamhet.

Verksamhetens kostnader

Region Stockholm tillämpar resultatstyrning, vilket innebär att de totala intäkterna och det budgeterade resultatet begränsar hur mycket kostnaderna kan tillåtas att öka. Sammantaget budgeteras verksamhetens kostnader öka med 2,0 procent 2023 jämfört med budget 2022. En stor del av kostnadsökningen härleds till de högre pensionskostnaderna.

Den totala kostnadsutvecklingen behöver utvecklas i enlighet med budget för att ekonomi ska vara i balans. För detta krävs verksamhetsförändringar under 2023 som innebär att resurser används mer effektivt.

Kapitalkostnader

Region Stockholms avskrivningskostnader har ökat de senaste åren i takt med färdigställande och driftsättning av sjukhusinvesteringar samt utökad service och kvalitet inom kollektivtrafiken. Det innebär att avskrivningskostnadernas andel av kostnaderna ökar. Ett flertal investeringsobjekt har drabbats av försenade tidplaner vilket har skjutit fram driftsättningar och därmed de nya anläggningarnas påverkan på resultatet

Den globala ränteuppgången kan påverka Region Stockholms räntekostnader framöver. Dock kommer högre räntor att få ett succesivt genomslag tack vare en förutsägbar och väldiversifierad struktur för räntebindningen i skuldportföljen. Exponeringen på olika löptider är begränsad, bland annat ränteomsätts maximalt 32 procent inom ett år. Den genomsnittliga kvarvarande räntebindningstiden för skuldportföljen är för närvarande cirka tre år.

3.3 Balansräkning

Region Stockholms anläggningstillgångar beräknas 2023 till 151 miljarder kronor, varav ökade investeringsutgifter står för 18,4 miljarder kronor. Det är en nettoökning med 11,4 miljarder kronor jämfört med prognosen för 2022. Av anläggningstillgångarna uppgår pågående, ej driftsatta anläggningar till cirka 33 miljarder kronor. Värdet av koncernens tillgångar, som totalt uppgår till cirka 162 miljarder kronor, motsvarar cirka 65 600 kronor per invånare i länet.

Balansräkning

Balansräkning	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mkr	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	445	631	740	788	665
Materiella anläggningstillgångar	129 642	137 398	148 730	158 453	165 857
Finansiella anläggningstillgångar	1 397	1 199	1 199	1 199	1 199
Summa anläggningstillgångar	**131 484**	**139 228**	**150 669**	**160 440**	**167 721**
Omsättningstillgångar					
Övriga omsättningstillgångar	9 968	8 717	8 888	9 088	9 088
Kassa och bank	6 462	2 117	2 182	2 248	2 248
Summa omsättningstillgångar	**16 429**	**10 834**	**11 069**	**11 336**	**11 336**
Summa tillgångar	**147 914**	**150 062**	**161 739**	**171 775**	**179 057**
Eget Kapital					
Årets resultat	1 821	2 146	31	173	3 146
Övrigt eget kapital	20 214	18 136	20 281	20 312	20 483
Summa eget kapital	**22 036**	**20 281**	**20 312**	**20 485**	**23 628**
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	34 009	37 157	41 289	44 934	47 738
Andra avsättningar	923	971	971	971	971
Summa avsättningar	**34 933**	**38 128**	**42 260**	**45 905**	**48 709**
Skulder					
Långfristiga skulder lån och leasing	39 365	35 840	37 959	39 601	34 888
Övriga långfristiga skulder	20 380	25 172	30 873	36 013	42 061
Summa långfristiga skulder	**59 744**	**61 012**	**68 833**	**75 614**	**76 949**
Kortfristiga skulder	**31 201**	**30 641**	**30 333**	**29 771**	**29 771**
Summa skulder	**90 946**	**91 652**	**99 166**	**105 385**	**106 720**
Eget kapital, avsättningar och skulder	**147 914**	**150 062**	**161 739**	**171 775**	**179 057**
Ansvarsförbindelseför pensioner	*22 613*	*21 704*	*22 054*	*21 888*	*21 090*
Soliditet inklusive ansvarsförbindelsen	*-0,4%*	*-0,9%*	*-1,1%*	*-0,8%*	*1,4%*

I enlighet med policyn för god ekonomisk hushållning återinvesteras avsatta medel för framtida pensionsutbetalningar i Region Stockholms investeringar. Avkastningen tryggas genom de effektiviseringskrav på verksamheten som resultatkraven ställer samt genom att upplåningen blir mindre.

Försäljningar av fastigheter är inte budgeterade. När försäljningar genomförs förändras Region Stockholms tillgångar och kassan förstärks vilket minskar koncernens upplåningsbehov under de kommande åren. Försäljning av Berga Naturbruksgymnasium beräknas slutföras under 2023.

3.4 Finansiella mål för god ekonomisk hushållning

I enlighet med kommunallagen ska Region Stockholm ha riktlinjer för mål för en god ekonomisk hushållning. Detta omsätts i Region Stockholm genom Policy för god ekonomisk hushållning (RS 2021-0285) där det anges att det i den årliga budgeten ska finnas mål och indikatorer som stödjer det.

Region Stockholms soliditet behöver öka. Detta för att Region Stockholms långsiktiga betalningsförmåga ska vara stabil och för att säkerställa att koncernen kan hantera sina åtaganden för investeringar, skulder och pensioner. Vid 2019 års utgång var soliditeten 9,7 procent eller -7,1 procent om ansvarsförbindelsen för pensioner inkluderas. Till och med 2021 steg den till 14,9 procent, eller -0,4 procent inkluderat ansvarsförbindelsen. Detta med anledning av det höga resultatet till följd av effekter av engångskaraktär kopplade till pandemin samt lägre pensionskostnader. Soliditeten prognostiseras för 2022 till -0,9 procent när ansvarsförbindelsen för pensioner medräknas.

3.5 Kassaflödesanalys och finansieringsbudget

Kassaflödet från den löpande verksamheteten beräknas vara stabilt under 2023 och öka ytterligare under planåren 2024–2025. Detta främst till följd av att avskrivningarna ökar i takt med att investeringar driftsätts. Avsättningarna för pensioner påverkar Region Stockholms kassaflöde positivt.

Investeringarna i anläggningstillgångar beräknas öka 2023 i förhållande till prognosen för 2022 och därefter beräknas volymen investeringsutgifter öka ytterligare 2024 för att sedan minska något 2025. Den ökade volymen avspeglas i det ökade finansieringsbehovet under perioden.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
Mkr	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Den löpande verksamheten					
Årets resultat	1 821	2 146	31	173	3 146
Justering för ej likviditetspåverkande poster*	10 178	6 167	11 511	11 729	10 925
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	0	0	0	0	0
Medel från verksamheten före förändringar av rörelsekapital	*11 999*	*8 312*	*11 542*	*11 902*	*14 071*
Ökning(-) resp minskning(+) av förråd och varulager	-204	137	29	0	0
Ökning(-) resp minskning(+) kortfristiga fordringar	483	1 114	-200	-200	0
Ökning (+) resp minskning (-) av kortfristiga skulder	-100	-561	-307	-562	0
(exkl leasing- och lånefinansiering)	0	0	0	0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**12 179**	**9 003**	**11 064**	**11 140**	**14 071**
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar	92	0	0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-11 026	-14 616	-19 039	-18 084	-15 642
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-10 934**	**-14 616**	**-19 039**	**-18 084**	**-15 642**
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån	0	0	2 566	1 507	0
Amortering av långfristiga skulder	0	0	0	0	0
Ökning/minskning långfristiga fordringar	-199	199	0	0	0
Förändring långfristiga skulder	1 844	2 370	6 440	6 168	1 571
Förändring av leasingfinansiering	-429	-1 301	-966	-664	0
Erhållna bidrag	0	0	0	0	0
Minskning av avsättningar pga utbetalningar	0	0	0	0	0
Övrig finansiering	0	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**1 216**	**1 268**	**8 039**	**7 010**	**1 571**
Utbetalning bidrag till statlig infrastruktur					
Utbetalning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0	0	0
Årets kassaflöde	**2 461**	**-4 345**	**65**	**66**	**0**
Likvida medel vid årets början	**4 012**	**6 462**	**2 117**	**2 182**	**2 248**
Likvida medel vid årets slut	**6 473**	**2 116**	**2 182**	**2 248**	**2 248**

Finansieringsbudget

Mkr	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Investeringar	11 026	14 616	19 039	18 084	15 642
Finansiering egen likviditet	-7 554	-9 003	-11 064	-11 140	-9 358
Medfinansiering	-3 472	-5 079	-5 920	-5 369	-6 284
Lån- och leasingfinansiering	0	-534	-2 055	-1 575	0
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Självfinansieringsgrad	*100%*	*94%*	*84%*	*88%*	*100%*

3.6 Anslag till nämnder

Anslagsjusteringar

Anslagen till nämnder ökar med totalt 5 procent 2023 jämfört med budget 2022, till 90 miljarder kronor. Uppräkningen inkluderar kompensation för kostnadsutvecklingen inom nämndernas ansvarsområden. Utöver anslaget erhåller de flesta nämnderna en ersättning för de tillfälligt högre pensionskostnaderna år 2023 och 2024. Anslagen utgår från de anslag som beslutats i Budget 2022 för planåren 2023–2024 samt beslutade tekniska justeringar i regionstyrelsens beslut om Avstämning av Budget 2022 för Region Stockholm (RS 2021-0685). I Budget 2022 fattades inget beslut för 2025 och för 2025 antas samma anslagsökning i förhållande till 2024 som för 2024 i förhållande till 2023, det vill säga tre procent. Specifika uppgifter för respektive nämnd framgår av kapitel 5. I bilaga 1 återfinns justeringar i relation till vänsterminoritetens budgetförslag.

Anslag 2023 och plan för åren 2024-2025

Anslagen enligt tabellen nedan ska ge kostnadstäckning för drift- och kapitalkostnader inom respektive nämnds ansvarsområde.

Anslag

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hälso- och sjukvårdsnämnden	69 975	61 486	63 544	66 266
Primärvårdsnämnden	0	12 809	13 318	13 847
Patientnämnden	33	34	35	37
Trafiknämnden	10 512	12 139	12 733	13 246

- varav trafikförvaltningen	*10 469*	*10 888*	*11 323*	*11 776*
- varav färdtjänstverksamheten	*1 208*	*1 037*	*1 068*	*1 068*
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*43*	*214*	*342*	*402*
Kulturnämnden	555	528	567	591
Regionstyrelsen	2 693	2 873	2 874	2 876
varav regionledningskontoret	*514*	*557*	*558*	*558*
- varav politiska organisation	*210*	*205*	*205*	*205*
- varav bidrag och övrigt	*1 969*	*1 990*	*1 791*	*1 792*
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	0	167	170	178
Fastighets- och servicenämnden	0	0	0	0
Revisorskollegiet*	37			
Summa anslag	**85 794**	**90 073**	**93 280**	**97 082**

**) Revisorskollegiets anslag bereds av regionfullmäktiges presidium och anges inte i tabellerna.*

3.7 Ersättning för tillfälliga pensionskostnader

Region Stockholms nämnder och bolag följer de redovisningsprinciper för beräkning av pensionsskuld samt kostnader för pensioner som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, RKR. Enligt RKR:s beräkningsgrunder driver inflationen tillfälligt upp pensionskostnaderna som sammantaget beräknas öka med 4,5 miljarder kronor mer än planerat år 2023 och med 4,6 miljarder kronor mer än planerat 2024. År 2025 prognostiseras inflationstakten vara betydligt lägre och pensionskostnaden beräknas uppgå till 7,4 miljarder kronor, vilket är i linje med planerad nivå för året. För 2023 finansieras 2 miljarder av de ökade pensionskostnaderna genom en avsättning i bokslut för 2022, i enlighet med modell i av regionfullmäktige beslutad delårsrapport 2022. Kostnader avseende 2023 är kända redan 2022, varför det är god ekonomisk hushållning att redan i bokslut 2022 ta ansvar inför 2023.

Utöver anslagen ersätts nämnderna för de tillfälligt högre pensionskostnaderna. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska inom ramen för sina avtal med utförare i egen regi, samt genom medlemsbidrag till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, föra vidare ersättning för den högre pensionskostnaden. Trafiknämnden ska på motsvarande sätt ersätta bolagen inom SL-koncernen.

Ersättning pensioner

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hälso- och sjukvårdsnämnden	-3 750	-3 846	0
Primärvårdsnämnden	0	0	0
Patientnämnden	-3	-4	0
Trafiknämnden	-154	-146	0
varav trafikförvaltningen	*-154*	*-146*	*0*
varav färdtjänstverksamhet	*0*	*0*	*0*
varav förvaltning för utbyggd	*0*	*0*	*0*

tunnelbana			
Kulturnämnden	-11	-12	0
Regionstyrelsen	-54	-55	0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	-1	-1	0
Fastighets- och servicenämnden	0	0	0
Revisorskollegiet	-3	-3	0
Summa ersättning	**-3 977**	**-4 067**	**0**

3.8 Resultatkrav för nämnder och bolag

Utgångspunkten för Region Stockholms verksamhets- och ekonomistyrning är mål- och resultatstyrning, vilket innebär att nämnder och bolag ska utföra sin verksamhet och uppnå fastställda mål samtidigt som de minst uppfyller det ekonomiska resultatkrav som regionfullmäktige har beslutat. Regionkoncernen består av resultatenheter och respektive bolag utgör naturligt en resultatenhet med anledning av associationsformen. En nämnd kan däremot ha ansvar för flera resultatenheter, det gäller bland annat fastighets- och servicenämnden.

Resultatkraven avser resultatet före bokslutsdispositioner och skatt och är minimikrav vilket innebär att resultat som överstiger resultatkravet får behållas inom det egna kapitalet, under förutsättning att koncernens eget kapital ökar med motsvarande belopp. De överensstämmer med det kommunala balanskravet och inkluderar därför inte exempelvis reavinster.

Resultatkraven följer i huvudsak Region Stockholms beräkningsmodell för resultatkrav som beskrivs i Region Stockholms Riktlinjer för ekonomistyrning (RS 2021-0287) och är beslutad av regionfullmäktige i Budget 2019. Modellen beaktar koncernens behov av avkastning på återinvesterade medel bland annat för avsättningar för pensioner och avkastning på eget kapital. Modellen beaktar också att Region Stockholms bolag ska ha konkurrensneutrala förutsättningar och hänsyn ska tas till varje nämnds och bolags specifika förutsättningar.

För budgetåret 2023 och planåren 2024-2025 har de flesta resultatkrav justerats med anledning av förändrade förutsättningar. Villkor för resultatkraven beskrivs i respektive nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 och 6. En ny bedömning av resultatkraven görs inför Budget 2024.

Folktandvården, Locum AB, MediCarrier AB samt fastighets- och servicenämnden erhåller tillfälligt sänkta resultatkrav under 2023 och 2024 för att kunna hantera högre pensionskostnader. Bolagen och nämnden ska dock leverera de resultat, exklusive

effekten av den högre pensionskostnaden, som framgår av bolagens/nämndens respektive avsnitt.

Samtidigt får sjukvårdsproducerande bolag och nämnder som säljer vård utomläns och utomlands ett uppjusterat resultatkrav för öka såld vård. Folktandvården får ett uppjusterat resultatkrav med en friare prissättning för att konkurrera med privattandläkare. Fastighets och servicenämnden får till delar ett sänkt resultatkrav för att sänka parkeringsavgifterna, men ett högre resultatkrav för ökade hyresintäkter och minskade vakanser. Slutgiltig justering av resultatkravet görs i Avstämning av Budget 2023.

Det sammantagna resultatet för koncernen uppgår 2023 till 31 miljoner kronor, vilket är i enlighet med kommunallagens krav på ett resultat i balans.

Resultatkrav

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hälso- och sjukvård				
Hälso- och sjukvårdsnämnden	0,0	4,3	5,6	5,9
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje	0,0	0,0	0,0	0,0
Primärvårdsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Patientnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholms läns sjukvårdsområde	232,0	222,2	285,6	290,6
Karolinska Universitetssjukhuset	42,0	342,9	434,6	450,6
Södersjukhuset AB	15,0	34,6	38,7	41,4
Danderyds Sjukhus AB	11,0	39,4	44,0	46,8
Södertälje Sjukhus AB	4,0	12,9	15,3	15,7
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	10,0	24,8	30,1	31,0
Folktandvården Stockholms Län AB	100,0	7,6	19,9	130,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	6,0	6,0	6,0	6,0
Tobiasregistret AB	0,0	0,0	0,0	0,0
MediCarrier AB	1,0	3,5	4,5	10,0
Hälso- och sjukvård totalt	**421,0**	**698,3**	**884,4**	**1 028,0**
Kollektivtrafik				
Trafiknämnden	408,0	-1 171,0	376,0	751,0
- varav trafikförvaltningen	*0,0*	*32,0*	*32,0*	*32,0*
- varav färdtjänstverksamheten	*4,0*	*4,0*	*4,0*	*4,0*
- varav förvaltning för utbyggd tunnelbana	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
AB Storstockholms Lokaltrafik	404,0	-1 207,0	340,0	715,0
- varav AB SL Finans	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
- varav SL Nya Tunnelbanan AB	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*

- varav Waxholms Ångfartygs AB	*4,0*	*0,0*	*0,0*	*8,0*
Kollektivtrafik totalt	**408,0**	**-1 171,0**	**376,0**	**751,0**
Kultur				
Kulturnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Stockholm Film AB	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur totalt	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Regionstyrelsen	0,0	0,0	0,0	0,0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0
Fastigheter och service				
Fastighets- och servicenämnden	599,5	573,0	587,4	699,0
- varav serviceförvaltningen	*6,0*	*-65,0*	*-65,6*	*7,0*
- varav fastighetsförvaltningen	*593,5*	*638,0*	*653,0*	*692,0*
Locum AB	3,5	-12,1	-2,2	4,0
Fastigheter och service totalt	**603,0**	**560,9**	**585,2**	**703,0**
Övriga				
Revisorskollegiet	0,0	0,0	0,0	0,0
Landstingshuset Stockholm AB	-18,0	0,0	0,0	0,0
AB SLL Internfinans	1,0	0,0	0,0	0,0
Koncerngemensamma funktioner				
Skadekontot	0,0	0,0	0,0	0,0
Koncernfinansiering	-1 273,5	-57,2	-1 672,6	663,6
Koncernjusteringar				
Totalt	**141,5**	**31,0**	**173,0**	**3 145,6**

3.9 Koncernfinansiering

Koncernfinansiering är Region Stockholms centrala redovisningsenhet där poster av regionövergripande karaktär redovisas. Inom koncernfinansiering budgeteras samtliga regionövergripande kostnader, dessa fördelas till respektive nämnd och bolag i samband med rapportering av verksamhetsplaner och regionstyrelsens behandling av ärendet Avstämning av budget 2023. Koncernfinansierings resultat påverkas av storleken på anslagen och av koncernens åtaganden. Koncernfinansiering hanterar bland annat Region Stockholms skatteintäkter och utbetalningar av anslag samt arbetsgivaravgifter och pensioner som avser personalen inom nämndernas förvaltningar. Koncernfinansiering förvaltas av regionstyrelsen genom regionledningskontoret.

Koncernfinanisering

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	101 054	108 895	112 927	111 667
Kostnader	-102 328	-108 952	-114 599	-111 003
Resultat	**-1 274**	**-57**	**-1 673**	**664**

3.10 Skadekontot

Skadekontot är Region Stockholms försäkringssystem för egendoms- och följdskadeförsäkring. Resultatenheten, som regionstyrelsen ansvarar för, har inga anställda och finansieras genom årliga premier från nämnder och bolag. Skadekontots resultatkrav är oförändrat noll kronor för 2023 och planåren 2024–2025.

Skadekonto

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	18	18	18	18
Kostnader	-18	-18	-18	-18
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

4. Investeringar

I detta kapitel beskrivs Region Stockholm investeringsplan för 2023–2032. Investeringsplanen i sin helhet redovisas i bilaga 3 och investeringarna beskrivs övergripande i respektive investerande nämnds och bolags avsnitt i kapitel 5 respektive 6.

4.1 Budgeterade investeringsförutsättningar

Region Stockholms investeringsplan 2023-2032

Region Stockholm fortsätter att genomföra betydande investeringar inom hälso- och sjukvård samt kollektivtrafik för att skapa väl fungerande och tillgängliga anläggningar. Investeringsplanens investeringsutrymme medger att Region

Stockholm under tioårsperioden 2023–2032 kan investera totalt 127,3 miljarder kronor vilket är 1,3 miljarder kronor mindre än det beslutade investeringsutrymmet 2022–2031. Den mindre omfattande investeringsplanen skapar marginaler för risker och osäkerhet, främst kopplade till det allmänna inflationsläget, som kan leda till fördyrade investeringar.

Investeringsplanen innebär kapitalkostnader för Region Stockholm när investeringarna har färdigställts och anläggningarna tas i drift. Investeringsplanens driftsättningsplan har förskjutits till viss del jämfört med vad som tidigare har varit budgeterat. Driftsättningsplanen har nu sin tyngdpunkt 2025 och 2026 då ett antal större kollektivtrafikinvesteringar planeras att driftsättas, som exempelvis bussterminal Slussen, tvärbana Norr Kistagrenen och tunnelbana till Barkarby. Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter är i linje med Region Stockholms mål Hållbar investeringsutveckling

Mkr	**Utfall 2021**	**Budget 2022**	**Budget 2023**	**Plan 2024**	**Plan 2025**	**Plan 2026**	**Plan 2027**	**Plan 2028–2032**	**Totalt 2023–2032**
Hälso- och sjukvård	873	1 571	1 797	2 147	2 218	1 865	1 998	8 760	18 785
Kollektivtrafik	8 789	14 018	13 859	12 757	11 028	8 800	7 371	34 731	88 545
varav medfinansiering	*3 472*	*4 241*	*5 920*	*5 369*	*6 284*	*3 983*	*3 908*	*18 965*	*44 428*
Fastigheter och service	1 209	2 016	3 086	2 865	2 185	2 016	1 697	5 727	17 576
IT	150	292	287	311	207	241	219	1 025	2 289
Övrig verksamhet	5	20	10	5	5	4	4	40	67
TOTALT	**11 026**	**17 917**	**19 039**	**18 084**	**15 642**	**12 927**	**11 288**	**50 282**	**127 263**
Varav Region Stockholms finansieringsansvar	***7 554***	***13 676***	***13 119***	***12 716***	***9 358***	***8 944***	***7 380***	***31 317***	***82 834***

Olika typer av investeringar i anläggningstillgångar ger olika höga årliga avskrivningskostnader beroende på deras genomsnittliga nyttjandeperioder, vilket illustreras i tabellen nedan.

Investeringsobjekt	**Genomsnittlig nyttjandeperiod[1]**	**Avskrivningskostnad vid investering på 1 000 mkr**
IT (infrastruktur/klienter)	4 år	250 mkr/år
Medicinteknisk utrustning	7 år	143 mkr/år
Kollektivtrafikanläggningar	25 år	40 mkr/år
Fastigheter	35 år	29 mkr/år

[1] Nyttjandeperioder enligt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning och Bokföringsnämndens K3-regelverk.

Fördelning mellan ny- och ersättningsinvesteringar

Av Region Stockholms totala investeringsutrymme avser 59,6 procent nyinvesteringar och 40,4 procent ersättningsinvesteringar. Volymen för enskilda år är ibland svårbedömd och faktorer utanför Region Stockholms kontroll kan inverka. Investeringsvolymen är högre i början av tioårsperioden eftersom en viss förskjutning av investeringar har skett från tidigare år med anledning av förskjutningar i detaljplaner, överprövningar och pandemin. Tyngdpunkten i början av perioden beror också på den stora andelen nyinvesteringar i utbyggd tunnelbana.

4.2 Tillkommande investeringsönskemål

Fastighets- och servicenämnden och trafiknämnden arbetar kontinuerligt, genom sina respektive förvaltningar, med att kartlägga och planera för framtida investeringsönskemål inom sina ansvarsområden. Framtida investeringar har identifierats som inte ryms inom det totala beslutade investeringsutrymmet eftersom det skulle innebära att regionfullmäktiges mål Hållbar investeringsutveckling inte uppnås. Detta på grund av de kapitalkostnader och driftkostnader som investeringar medför.

Hälso- och sjukvårdens fastigheter är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning och modernisering, samtidigt som arbetet med att stärka Region Stockholms verksamhetsskydd och beredskap kräver robusthetshöjande investeringar och åtgärder. För detta har risker och sårbarheter identifierats som sammantaget uppskattas innebära önskemål om framtida investeringar för hälso- och sjukvårdens fastigheter motsvarande cirka 23 miljarder kronor den kommande tioårsperioden.

För att bevara det befintliga kollektivtrafiksystemets nytta och effektivitet krävs ytterligare uppgraderingar och ersättningsinvesteringar, utöver det som ryms inom investeringsplanen, parallellt med fortsatt fokus på underhåll av det befintliga systemet. Önskemålen avser såväl stationer och bytespunkter som fordon, buss- och spårdepåer, spåranläggningar, energisystem samt trafikstyrningssystem. Sammantaget uppskattas detta innebära önskemål om framtida investeringar för kollektivtrafiksystemet på cirka 15 miljarder kronor under den kommande tioårsperioden.

Den framtida investeringsplaneringen och prioriteringen måste utgå från behov på systemnivå, verksamheternas bedömda framtida omfattning och den robusthetsnivå

som hälso- och sjukvårdens fastigheter och kollektivtrafikens anläggningar förväntas upprätthålla. För en stärkt investeringsplanering krävs att de underlag till investeringsbeslut som utgör grund för planeringen inkluderar information om investeringarnas totalekonomiska och systempåverkande konsekvenser samt om alternativa åtgärder. Ett vidmakthållande och systematiskt arbete med underhålls- och ersättningsinvesteringar krävs för att undvika suboptimeringar och för att effektivisera driften.

För att kunna finansiera tillkommande investeringar behöver verksamhetsförändringar genomföras som effektiviserar Region Stockholms resursanvändning och skapar ekonomiska förutsättningar.

5. Nämnder

I detta kapitel anges nämndernas anslag, resultatkrav, investeringsutrymme, mål samt eventuella uppdrag. Nämnderna ska planera och följa upp sin verksamhet i enlighet med detta och i sin planering också beakta regionfullmäktiges inriktning och prioriteringar i kapitel 1.

Nämnderna kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2023 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket (tabellerna i kapitel 3, 5 och 6). Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2023 för Region Stockholm.

Generella uppdrag som gäller för alla nämnder.

1) Alla nämnder uppdras att minska sjukfrånvaron med en procentenhet.
2) Alla nämnder uppdras att minska administrationen och lokaler med tio procent
3) Alla nämnder uppdras att genomföra ett konsultstopp i hela Region Stockholm för nya politiskt beslutade utredningar.

5.1 Regionstyrelsen

Ekonomiska förutsättningar

Regionstyrelsens anslag för 2023 är 2 873 miljoner kronor, vilket innebär en ökning med 180 miljoner kronor. Förändringar gentemot vänsterminoriteten framgår av bilaga 1.

För planåren 2024–2025 är anslaget 2 874 miljoner kronor respektive 2 876 miljoner kronor. Under 2023 och 2024 erhåller regionstyrelsen utöver anslaget ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Regionstyrelsen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Regionstyrelsen

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	2 839	3 073	3 074	3 269
varav regionledningskontoret	514	557	558	558
- varav politiska organisation	210	205	205	205
- varav bidrag och övrigt	*1 969*	*1 990*	*1 791*	*1 792*
Kostnader	-2 839	-3 073	-3 074	-3 269
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Anslaget till regionstyrelsen finansierar regionledningskontorets kostnader liksom den politiska organisationens kostnader som till exempel mandatstöd och kanslianslag. Anslaget täcker också kostnader för bland annat forskning och utbildning, medlemskap i organisationer samt övriga bidrag.

Investeringar

Regionstyrelsens investeringsutrymme för 2023 är 8,6 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 55,0 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 15,2 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar inom it och teknik samt inventarier.

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	5,0	0,0	0,0	0,0	**5,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,6	3,3	3,3	39,8	**50,0**
Totalt	**8,6**	**3,3**	**3,3**	**39,8**	**55,0**

Mål och indikatorer

Regionstyrelsen ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Regionstyrelsen ska också följa upp inriktningsmålen och de verksamhetsspecifika målen för Region Stockholm som helhet samt har huvudansvar för det nämndspecifika målet Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter.

Uppdrag

1. Regionstyrelsen uppdras att initiera en avveckling av Region Stockholms medlemskap i externa organisationer i syfte att minska kostnader.

2. Regionstyrelsen uppdras att omhänderta och implementera trygghetsskapande förslag från Trygghetskommissionen för medarbetarna. Trygghetskommissionen ska fortgå under 2023 med fokus på förebyggande åtgärder.

3. Regionstyrelsen uppdras att stärka robustheten och regionens motståndskraft ur ett totalförsvarsperspektiv.

4. Regionstyrelsen uppdras att säkra att Centrum för Hälsodata minskar handläggningstiden till i snitt 30 dagar från förfrågan till utlämning av data.

5. Regionstyrelsen uppdras att förstärka ”en väg in” för forskare och företag som är intresserade av Life Science i Stockholm.

6. Regionstyrelsens ska förstärka innovationsstödet med 10 miljoner kronor, i syfte att förstärka innovationsstrukturen.

7. Regionstyrelsen ska initiera en dialog med regeringen i enlighet med avsnitt 1.8, ”V*erka för nationell samverkan*” för att genomföra förenklingar för forskning och innovation i Sverige.

8. Regionstyrelsens ska genomföra en satsning på arbetsmiljön för 150 miljoner kronor.

9. Regionstyrelsen uppdras att 2023 anslå 50 miljoner kronor för att finansiera åtgärder som långsiktigt ska minska administrationskostnaderna i Region Stockholm.

10. Regionstyrelsen uppdras att ta fram en kompetensförsörjningsstrategi under 2023, införa den under 2024 och därefter arbeta i enlighet med den.

11. Regionstyrelsen uppdras, som kategoriansvarig för området inhyrd personal, att minska kostnaderna för inhyrd personal och samordna deltagande i upphandling av hyrpersonal inom hälso- och sjukvården.

12. Regionstyrelsen uppdras att inom sitt anslag under 2023 avsätta 200 miljoner kronor till strategiska och långsiktiga insatser för Region Stockholms kompetensförsörjning. Däri ingår att fortsätta satsningen på betald specialistutbildning för specialistsjuksköterskor och barnmorskor.

13. Regionstyrelsen uppdras att, i nära samverkan och dialog med nämnder och bolag, minska antalet mål och styrande dokument i regionen därmed minska administrationen i vården.

14. Regionstyrelsen uppdras att, i dialog med nämnder och bolag, se över samtliga gällande styrande dokument och i samband med sin tertialrapport 1 per april 2023 återkomma med ett förslag på vilka styrande dokument som kan upphöra att gälla, alternativt slås ihop.

15. Regionstyrelsen uppdras att uppdatera Region Stockholms riktlinje för investeringar i syfte att åstadkomma bättre styrning och kontroll.

16. Regionstyrelsen uppdras att i samband med sin tertialrapport per april 2023 ta fram beslutsunderlag som syftar till att Region Stockholms kris- och krigsberedskap ska stärkas.

17. Regionstyrelsen uppdras att undersöka i samråd med hälso- och sjukvårdsnämnden, samt primärvårdsnämnden hur primärvårdens andel av forskningsmedlen kan utökas och hur forskningen inom hälso- och sjukvården kan stärkas på systemnivå.

18. Regionstyrelsen uppdras att under mandatperioden utreda möjligheterna till en Huvudstadsförhandling med utgångspunkt för att säkra finansiering för utbyggnad av Arlanda, Östlig förbindelse samt ökad andel infrastrukturmedel till Stockholmsregionen.

19. Regionstyrelsen uppdras att ta fram förslag på en indikator, med lämpliga målvärden, som syftar till att öka primärvårdens andel av hälso- och sjukvårdsbudgeten till 25 procent till 2030 samt säkerställa att tillgängligheten till primvärden stärks.

20. Regionstyrelsen uppdras att fortsätta satsningen på att utbilda 400 specialistsjuksköterskor och barnmorskor med bibehållen lön per år.

5.2 Hälso- och sjukvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Hälso- och sjukvårdsnämndens anslag för 2023 är 61 473 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 8 489 miljoner kronor För planåren 2024–2025 är anslaget 63 544 miljoner kronor respektive 66 266miljoner kronor.

Justeringar gentemot vänsterminoritetens budgetförslag framgår av bilaga 1.

Nämnden erhåller, utöver anslaget, ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader 2023 och 2024 som ska fördelas i avtal med respektive vårdgivare i egen regi i enlighet med avsnitt 3.6.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 4 miljoner kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 4 miljoner kronor.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	75 137	68 473	70 682	68 568
- varav anslag	*69 975*	*61 486*	*63 544*	*66 266*
- varav statsbidrag	*2 296*	*2 262*	*2 296*	*2 296*
Köpt vård	-61 043	-54 254	-55 600	-55 519
Läkemedelsförmånen	-7 070	-7 230	-7 395	-6 399
Övriga kostnader inkl. finansnetto	-7 025	-6 984	-7 681	-6 644
Summa kostnader	*-75 137*	-68 469	*-70 676*	*-68 562*
Resultat	**0**	**4**	**6**	**6**

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för hanteringen av kostnaderna för läkemedel inom läkemedelsförmånen och erhåller återbäring från läkemedelsföretagen i enlighet med avtalet mellan regionerna, staten och läkemedelsföretagen. Den del av återbäringen som ska återbetalas till staten ska betalas genom regionstyrelsens resultatenhet koncernfinansiering som fakturerar hälso- och sjukvårdsnämnden motsvarande summa.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtäljes, KSON:s, medlemsbidrag och kommunalförbundets resultat som konsolideras tillsammans med nämndens resultat. Nämnden ansvarar också för att vidareförmedla KSON:s andel av riktade statsbidrag. De riktade statsbidragen ska avräknas nämndens kostnader för patienter inom KSON:s ansvarsområde.

Regionfullmäktige beslutar om anslag, resultatkrav samt taxor och avgifter. Budgeten bygger på antagandet att intäkterna från riktade statsbidrag är lägre 2023 än 2022. Slutligt

ställningstagande avseende de riktade statsbidragen samt andra intäkter görs dock av hälso- och sjukvårdsnämnden i samband med nämndens beslut om verksamhetsplan för 2023, där de riktade statsbidragen ska särredovisas.

Investeringar

Hälso- och sjukvårdsnämndens investeringsutrymme för 2023 är 7,0 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 54 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 19 miljoner kronor.

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	7,0	7,0	5,0	35,0	**54,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Totalt	**7,0**	**7,0**	**5,0**	**35,0**	**54,0**

Investeringarna består av en it-plattform för prehospital vård, FRAPP, uppbyggnad av civilt försvar inom den katastrofmedicinska verksamheten samt upprustning av ledningsplatser.

Mål och indikatorer

Hälso- och sjukvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Hälso- och sjukvårdsnämnden har även huvudansvar för det nämndspecifika målet En hälso- och sjukvård av god kvalitet.

Uppdrag

1. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att höja den sammantagna ersättningen inom ramen för sjukhusavtalen för de regionägda sjukhusen med 4,5 procent.

2. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att tillsammans med regionstyrelsen verka för att långsiktigt nå målet om ytterligare minst 200 fler vårdplatser.

3. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utreda hur vårdval ASIH kan ges ett utökat uppdrag för att ytterligare avlasta akutsjukhusen.

4. Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att utreda ersättningsmodell för ASIH så att hänsyn tas till högre kostnader vid mindre tätbefolkade områden.

5. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras pröva om det kan finnas fördelar att tillåta de regionägda sjukhusen att verka konkurrensneutralt inom vissa delar av de specialiserade somatiska vårdvalen.

6. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att initiera aktivt uppsökande verksamhet till patienter som har väntat på vård längre än vad vårdgarantin anger i syfte att uppfylla vårdgarantin.

7. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att stärka arbetet med avtalsuppföljning i syfte att stävja fusk och motverka välfärdsbrott.

8. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram en ny ersättningsmodell för vårdval primärvårdsrehabilitering.

9. Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdras att genomföra etablering av nya närakuter i Skärholmen respektive Jakobsberg (RS2022-0531) fortsätter enligt plan, med syfte att öppna nya närakuter vid respektive område under 2023.

10. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att etablera ett samlat sjukhus centralt för barn och ungas psykiska ohälsa som samlar flera relevanta kompetenser och verksamheter under ett och samma tak.

11. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att införa vårdval inom ätstörningsvården för att korta vårdköerna.

12. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att etablera en huvudmannasamverkan mellan regionen, kommuner och andra relevanta aktörer för att bättre omhänderta personer som utsatts för sexuellt våld eller trauma och lider av svår psykisk ohälsa.

13. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att fortsätta utveckla valfrihetssystemet inom äldrevården med vårdval Geriatrik, ASiH, SPSV och SÄBO och kvinnosjukvården med vårdval gynekologi.

14. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att inte avveckla fritt val hörselhjälpmedel inom vårdval primär hörselrehabilitering.

15. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras tillsammans med Regionstyrelsen tillsätta en särskild kommitté som har till uppgift att under mandatperioden utreda och ge förslag på hur introduktion av nya läkemedel och behandlingsmetoder kan effektiviseras och omstruktureras.

16. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att ta fram en plan för hur egenmonitorering oftare kan vara förstahandsalternativet för de patienter med kroniska sjukdomar som själva kan hantera tekniken.

17. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att se över tillgängligheten på regionens akutsjukhus så att den som har en synskada eller annan funktionsnedsättning lätt kan orientera sig.

18. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att fortsätta arbetet med implementering av befintlig beslutad plan för Framtidens Hälso- och Sjukvård 2025.

19. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att lämna samordningsförbunden.

20. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utforma sociala utfallskontrakt, med fokus på att förbättra hälsan i Södertälje kommun, med fokus på hjärt- och kärlsjukdomar.

21. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att förstärka beroendevården med särskilt fokus på rattonykterhet.

22. Hälso- och sjukvårdsnämden uppdras att genomföra ett nytt cancerlöfte med fokus på, förebyggande åtgärder, screening och vaccination, forskning samt jämlikvård och borttagna vårdköer.

23. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att utöka antalet ST-platser med 200 stycken,

24. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att 2023 tillföra 80 miljoner kronor till barn- och ungdomspsykiatrin i syfte att korta köerna och förbättra arbetsmiljön för personalen.

25. Hälso- och sjukvårdsnämnden uppdras att 2023 utöka ersättningen till vårdval förlossning med 10,0 miljoner kronor för att stärka arbetet med Min barnmorska samt att öka ersättningen för hemförlossningar.

5.3 Primärvårdsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till primärvårdsnämnden är 12 809 miljoner kronor 2023. Nämndens anslag innebär en omfördelning från hälso- och sjukvårdsnämnden som erhåller motsvarande sänkt anslag. För planåren 2024–2025 är anslaget 13 318 miljoner kronor respektive 13 847 miljoner kronor. Primärvårdsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 0 kronor.

Justering gentemot vänsterminoritetens budget återfinns i bilaga 1.

Primärvårdsnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	0	12 809	13 318	13 847
- varav anslag	*0*	*12 809*	*13 318*	*13 847*
Kostnader	0	-12 809	-13 318	-13 847
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Nämnden ska köpa förvaltningstjänster av hälso- och sjukvårdsnämnden.

Vårdcentralerna navet i stockholmarnas vård

Det är centralt att fokuserat stärka vårdcentralernas förmåga att ha hög tillgänglighet, att deras listade patienter kan nå kontakt med sin vårdcentral via telefon, chatt, video eller fysiskt möte. En tillgänglig vårdcentral ger trygghet till länets invånare. Det ger också mer effektiva vårdkedjor när patienter söker och ges vård på rätt vårdnivå.

Tillförda utökade resurser ska användas för att höja ersättningen till vårdcentralerna, såväl den fasta som den rörliga ersättningen. Ersättning ges för dels listade patienter, dels rörlig ersättning för besök av olistade patienter.

Mål och indikatorer

Primärvårdsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1. Nämnden uppdras att höja ersättningen till husläkarmottagningarna med 6 procent och inför revidering av förfrågningsunderlaget för 2023.

2. Nämnden uppdras att påbörja långsiktig utredning om ett nytt vårdval Vårdcentral, att ersätta nuvarande förfrågningsunderlag vårdval Husläkarverksamhet med basal hemsjukvård 2026.

3. Nämnden uppdras att inrätta en ytterligare husläkarbåt i Skärgården samt utreda hur vårdutbudet kan utöka i Stockholms skärgårds norra delar.

4. Nämnden uppdras utreda möjligheten för hur primärvården, med vårdcentralerna, kan överta sjukvårdsrådgivningen dagtid för listade patienter.

5. Nämnden uppdras att i samverkan med hälso- och sjukvårdsnämnden och länets kommuner utreda väl fungerande och mer sammanhållna vårdkedjor för äldre länsbor som kan innebära ansvarsförändringar mellan vårdcentraler, geriatrik, avancerad sjukvård i hemmet mm.

5.4 Patientnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Patientnämndens anslag för 2023 är 33,9 miljoner kronor, vilket är en ökning med 4,0 procent jämfört med budget 2022. För planåren 2024– 2025 är anslaget 35,2 miljoner kronor respektive 36,6 miljoner kronor. Utöver anslaget erhåller nämnden ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader 2023 och 2024.

Patientnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Patientnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	34	39	41	37
- varav anslag	*33*	*34*	*35*	*37*
Kostnader	-34	-39	-41	-37
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Mål och indikatorer

Patientnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.5. Stockholms läns sjukvårdsområde

Ekonomiska förutsättningar

Stockholms läns sjukvårdsområde, SLSO, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 222 miljoner kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 286 respektive 291 miljoner kronor. Ökat resultatkrav avser såld utomläns och utomlandsvård.

Stockholms läns sjukvårdsområde

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**232**	**222**	**286**	**291**

SLSO:s intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Nämndens intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller nämnden ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

SLSO:s investeringsutrymme för 2023 är 252,4 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 751,2 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 891,4 miljoner kronor.

	Budget	Plan	Plan	Plan	Totalt
Mkr	2023	2024	2025	2026–2032	2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	0,0	30,0	90,0	0,0	**120,0**
Nyinvesteringar <100 mkr	50,0	50,0	50,0	350,0	**500,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	202,4	200,6	218,4	1 509,8	**2 131,2**
Totalt	**252,4**	**280,6**	**358,4**	**1 859,8**	**2 751,2**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier, informations- och kommunikationsteknik samt tekniska hjälpmedel. Nyinvesteringar i utrustning till utbyggnad av den psykiatriska vårdbyggnaden Helix, etapp 2, är medräknade i investeringsutrymmet för 2024–2025.

Mål och indikatorer

SLSO ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.6 Karolinska Universitetssjukhuset

Ekonomiska förutsättningar

Karolinska Universitetssjukhuset, Karolinska, ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 343 miljoner kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 435 respektive 451 miljoner kronor. Det justerade resultatkravet beror på ökning av såld utomläns och utomlandsvård.

Karolinska Universitetssjukhuset

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**42**	343	**435**	**451**

Karolinskas intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Sjukhusets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller nämnden ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Karolinskas investeringsutrymme för 2023 är 850 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 9 000 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 3 000 miljoner kronor

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	36,0	40,0	40,0	100,0	**216,0**
Nyinvesteringar <100 mkr	85,0	85,0	215,0	700,0	**1 085,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	729,0	925,0	845,0	5 200,0	**7 699,0**
Totalt	**850,0**	**1 050,0**	**1 100,0**	**6 000,0**	**9 000,0**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Ersättningsinvesteringar i utrustning till ombyggnad av vårdavdelningar och vårdmottagningar etapp 2, Karolinska Huddinge, är medräknade i investeringsutrymmet för 2023–2028.

Mål och indikatorer

Karolinska ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

Uppdrag

1. Karolinska universitetssjukhuset uppdras att fortsatt driva sjukhusets utveckling inom vård, forskning och utbildning för att även framåt bedriva vård som tillhör den mest avancerade i världen.

2. Karolinska universitetssjukhuset uppdras att fortsatt utöka antalet patienter från andra län i Sverige och från andra länder.

5.7 Trafiknämnden

Ekonomiska förutsättningar

Trafiknämndens anslag för 2023 är 12 139 miljoner kronor. Av dessa erhåller trafikförvaltningen 10 888 miljoner kronor, färdtjänstverksamheten 1 037 miljoner konor och förvaltning för utbyggd tunnelbana 214 miljoner kronor, som utgörs av kompensation till följd av högre räntekostnader.

Justeringar gentemot vänsterminoriteten framgår av bilaga 1.

Trafiknämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på -1 171 miljoner kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 276 respektive 601 miljoner kronor. Resultatkravet avseende SL-koncernen är sänkt för för att motsvara en realistisk bild av resandet. Till 2025 ska bolaget åter uppnå det resultatkrav som är beräknat enligt resultatkravsmodellen samt eftersträva högre soliditet.

Trafiknämnden inkl FUT

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	24 370	26 057	27 063	25 428
- varav anslag	10 512	*12 139*	*12 733*	*13 246*
- varav biljettintäkter	9 904	*9 183*	*9 474*	*9 680*
Summa kostnader	-23 966	-27 228	-26 687	-24 677
Resultat	**404**	**-1 171**	**376**	**751**

Trafikförvaltningens anslag, se tabellen nedan, ökar 2023 med 419 miljoner kronor, motsvarande 4,0 procent, till 10 888 miljoner kronor år 2023. Trafikförvaltningens resultatkrav för 2023 är 32 miljoner kronor. Resultatkravet är 32 miljoner kronor också för planåren 2024–2025.

Trafikförvaltningen

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	11 713	12 214	12 563	12 869
- varav anslag	*10 469*	*10 888*	*11 323*	*11 776*
Kostnader	-11 713	-12 182	-12 531	-12 837
Resultat	**0**	**32**	**32**	**32**

Färdtjänstverksamhetens anslag, se tabellen nedan, är 1 037 miljoner kronor 2023. Färdtjänstverksametens resultatkrav för 2023 är 4,0 miljoner kronor. Resultatkravet är 4,0 miljoner kronor också för planåren 2024– 2025. Anslaget justeras för att visa en realistisk prognos för resandet.

Färdtjänstverksamhet

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	1 795	1 670	1 715	1 782
- varav anslag	*1 208*	*1 037*	*1 068*	*1 068*
Kostnader	-1 791	-1 666	-1 711	-1 778
Resultat	**4**	**4**	**4**	**4**

Inom trafiknämndens anslag utgör vidare anslaget till förvaltning för utbyggd tunnelbana 214 miljoner kronor 2023 vilket innebär en ökning med 171 miljoner kronor jämfört med 2022. Anslaget motsvarar de prognostiserade interna räntekostnader som uppstår som en konsekvens av Region Stockholms upptagna lån för att finansiera Region Stockholms andel av tunnelbanans utbyggnad. Resultatkravet för förvaltning för utbyggd tunnelbana 2023 är 0 kronor vilket innebär ett oförändrat resultatkrav jämfört med 2022. Resultatkravet är 0 kronor också för planåren 2024–2025.

Förvaltning för utbyggd tunnelbana

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	237	399	511	402
- varav anslag	*43*	*214*	*342*	*402*
Kostnader	-237	-399	-511	-402
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringar

Trafiknämndens investeringsutrymme 2023 är 13 859,2 miljoner kronor, varav 5 919,5 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2023– 2032 är investeringsutrymmet 88 545,2 miljoner kronor, varav 44 428,1 miljoner kronor avser medfinansiering. För perioden 2023–2025 är investeringsutrymmet 37 643,5 miljoner kronor, varav 17 572,1 miljoner kronor avser medfinansiering. Trafiknämndens investeringar består främst av spår och banor, terminaler, depåer, fordon och kollektivtrafiksystem samt utbyggnad av tunnelbanan.

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Trafikförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	5 404,9	4 154,0	2 653,8	1 306,2	**13 518,8**
Planerade investeringar >100 mkr	469,9	1 317,4	1 803,5	16 224,6	**19 815,5**
Investeringar <100 mkr	904,8	1 016,0	985,9	10 455,3	**13 362,1**
Färdtjänstverksamheten					
Investeringar <100 mkr	37,7	37,7	38,0	75,0	**188,4**
Förvaltning av utbyggd tunnelbana					
Beslutade investeringar >100 mkr	7 041,9	6 231,5	5 546,6	22 840,6	**41 660,5**
Totalt	**13 859,2**	**12 756,5**	**11 027,8**	**50 901,7**	**88 545,2**
varav nyinvesteringar	*11 796,0*	*10 558,6*	*8 749,1*	*38 116,1*	*69 219,8*
varav ersättningsinvesteringar	*2 063,2*	*2 197,9*	*2 278,6*	*12 785,6*	*19 325,4*
varav medfinansiering	**5 919,5**	**5 368,6**	**6 284,0**	**26 856,0**	**44 428,1**

Kollektivtrafiken ökar med de nya tunnelbanefordonen C30, totalt planeras 48 fullängdståg introduceras successivt i trafik till 2025. På Roslagsbanan sätts spårfordon X15p in i kommersiell drift.

Tvärbanans utbyggnad mot Kista fortsätter med driftstart på sträckan till Ursvik och på Lidingöbanan kommer Lidingö stad att bygga en ny spårvägsbro med dubbelspår för ökad kapacitet, som beräknas vara klar 2023.

Saltsjöbanans upprustningsarbete fortsätter. Utbytet av norra Danviksbron planeras tillsammans med Stockholms stad för att genomförandet ska samordnas med återläggningen av Saltsjöbanans spåranläggning in till Slussen där bytespunkten byggs om.

Region Stockholm fortsätter att bygga ut tunnelbana till Arenastaden, Barkarby samt Nacka och Söderort, enligt Stockholmsförhandlingen. Till det kommer följdinvesteringar i tunnelbanesystemet inklusive bytespunkter, nya bussterminaler och anpassning av trafikstyrningssystem. Bland annat utvecklas nya bytespunkter i Barkarby och Nacka i syfte att komplettera den utbyggda tunnelbanan.

De totala investeringsutgifterna för investeringarna inom förvaltning för utbyggd tunnelbana beräknas öka och har räknats upp för att spegla det allmänna inflationsläget med antagande om en högre prisutveckling.

Sverigeförhandlingens avtal om storstadsåtgärder i Stockholm ger tillfälle till samplanering av kollektivtrafik och bostäder. I Hagalund byggs en ny tunnelbanestation, station Södra Hagalund, och arbetet med tunnelbana Älvsjö,

Spårväg syd och Roslagsbanan till City fortsätter enligt överenskommelser om tidigareläggning och förskottering.

Till det kommer ett ökat behov av ersättningsinvesteringar för att upprätthålla anläggningens säkerhet, funktion och värde. Planperiodens ersättningsinvesteringar omfattar bland annat teknisk upprustning och modernisering av banor och fordon, anpassning av depåer till förnybara drivmedel, satsning på hissar och rulltrappor, åtgärder för att öka trygghet och säkerhet i kollektivtrafiken samt åtgärder för fortsatt digitalisering. Under planperioden genomförs mindre ersättningsinvesteringar som avser underhåll av depåer och stationer, modernisering av fordon, signalsystem i spåranläggningen, elförsörjning och reservkraftverk, depåer, banunder- och överbyggnad.

Mål och indikatorer

Trafiknämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att de uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Trafiknämnden har även huvudansvar för det nämndspecifika målet Region Stockholm stärker ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar.

Uppdrag

1. Trafiknämnden uppdras att fortsätta utveckla Stockholms kollektivtrafik med fokus på en hel, ren, snygg, trygg och punktlig kollektivtrafik av hög kvalitet som bidrar till hållbar tillväxt i Stockholms län.

2. Trafiknämnden uppdras att fortsätta med det nystartsarbete som pågår med syfte att stärka servicen, anpassa utbudet och utreda nya biljetter i syfte att öka intäkterna och få tillbaka resenärerna efter pandemin.

3. Trafiknämnden uppdras att fortsätta utveckla trygghetsarbetet i och i anslutning till kollektivtrafiken. Bland annat genom att stärka trygghetcentralen, ökad samverkan för trygghetsskapande åtgärder och utbyggnad av trygghetskameror.

4. Trafiknämnden uppdras att säkra kostnadskontrollen, genomföra kostnadseffektiva upphandlingar och utveckla arbetet med effektivt resursutnyttjande avseende såväl administration som verksamhet.

5. Trafiknämnden uppdras att ta fram en kartläggning av dagens infrastruktur för emissionsfria drivmedel och behov av framtida utbyggnad, samt utreda vilka linjer som kan köras på el och vätgas.

6. Trafiknämnden uppdras att återuppta utredningen av kollektivtrafikförsörjning av Norra Djurgårdsstaden, med förlängning av Spårväg City till Ropsten. Detta med sikte på att få till en utbyggnad av spårvägen mellan Djurgårdsbron och Ropsten via Loudden för att därigenom binda samman Spårväg City med Lidingöbanan och i en Östlig förbindelse.

7. Trafiknämnden uppdras att inleda en förhandling med relevanta aktörer för att skyndsamt avveckla stationsavgiften på Arlanda.

8. Trafiknämnden uppdras att genomföra en särskild satsning för att öka kvinnors trygghet i kollektivtrafiken.

9. Trafiknämnden uppdras att säkerställa alternativa inkomstkällor i samband med pendelbåtstrafiken.

10. Trafiknämnden uppdras att genomföra en omorganisering av stationsvärdarna för att kunna ge en samlad resenärservice i knutpunkter.

5.8 Klimat- och regionutvecklingsnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till klimat- och regionutvecklingsnämnden är 167 miljoner kronor 2023. För planåren 2024–2025 är anslaget 170 miljoner kronor respektive 178 miljoner kronor. Slutlig fördelning av anslaget görs i samband med regionstyrelsens ärende Avstämning av Budget 2023. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor. Justering av nämndens anslaget beskrivs i bilaga 1.

Klimat- och regionutvecklingsnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	0	168	171	178
- varav anslag	*0*	*167*	*170*	*178*
Kostnader	0	-168	-171	-178
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Nämnden köper förvaltningstjänster av regionstyrelsen.

Mål och indikatorer

Klimat- och regionutvecklingsnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Klimat- och regionutvecklingsnämnden har även huvudansvar för det nämndspecifika målet Regional utveckling för en attraktiv tillväxtregion.

Uppdrag

1. Nämnden uppdras att aktivt verka för att det skapas planerbar elproduktion i Stockholmsområdet.

2. Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att arbeta i enlighet med planen för säsongsförlängning i skärgården när den är fastställd.

3. Klimat- och regionutvecklingsnämnden uppdras att under 2023 teckna ett nytt avtal med Skärgårdsstiftelsen.

4. Klimat och regionutvecklingsnämnden uppdrag att ta fram en strategi för hur Region Stockholm kan verka för byggandet av fler bostäder, framförallt småhus, samt föreslå avregleringsåtgärder som syftar till att stärka bostadsmarknadens funktionssätt.

5.9 Kulturnämnden

Ekonomiska förutsättningar

Kulturnämndens anslag för 2023 är 528,3 miljoner kronor, vilket innebär en minskning med 47,7 miljon kronor. För planåren 2024–2025 är anslaget 567,3 miljoner kronor respektive 591,3 miljoner kronor. Nämnden erhåller utöver anslaget en ersättning för tillkommande tillfälliga pensionskostnader 2023 och 2024. Inom nämndens anslag avsätts 7,5 miljoner kronor till mobilitetsstöd i syfte att underlätta till studier vid folkhögskolor i hela landet.

Kulturnämndens ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet oförändrat 0 kronor.

Kulturnämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	590	576	592	603
- varav anslag	*555*	*528,3*	*567,3*	*591,3*
Kostnader	-590	-576	-592	-603
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Investeringar

Kulturnämndens investeringsutrymme 2023 är 1,0 miljon kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 10,0 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 3,0 miljoner kronor. Investeringarna består främst av it-stöd och utrustning för digitalisering.

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	1,0	1,0	1,0	7,0	**10,0**
Totalt	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**7,0**	**10,0**

Mål och indikatorer

Kulturnämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås. Kulturnämnden har

huvudansvar för det nämndspecifika målet Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet.

Uppdrag

1. Kulturnämnden uppdras att inrikta sitt stöd till kultursektorn på ökade möjligheter att bli självfinansierad, samt i övrigt stödja barn- och ungdomskultur.

2. Kulturnämnden uppdras att avveckla Film Stockholm AB i sin nuvarande form.

3. Kulturnämnden uppdras att göra en översyn av bidragsgivning och stöd i syfte att minska kostnaderna.

5.10 Fastighets- och servicenämnden

Ekonomiska förutsättningar

Fastighets- och servicenämnden ska bedriva sin verksamhet i enlighet med reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 573 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet innebär jämfört med 2022 en sänkning med26 miljoner kronor, vilket utgörs av en sänkning för att möta tillfälligt tillkommande pensionskostnader inom serviceförvaltningen samt en sänkning för fastighetsförvaltningen i enlighet med förändrad avkastning på driftsatta tillgångar. Justeringar utöver det redovisas i bilaga 1. Det omfattar sänkta paringsavgifter för medarbetare samt ökade hyresintäkter för vakanta lokaler. Exkluderat pensionseffekten är resultatkravet 644 miljoner kronor 2023. Under planåren 2024 och 2025 är resultatkravet 587 respektive 699 miljoner kronor.

Fastighets- och servicenämnden

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	7 517	7 558	7 645	7 921
- varav anslag	*0*	*0*	*0*	*0*
Kostnader	-6 918	-6 985	-7 058	-7 222
Resultat	**599**	**573**	**587**	**699**

Resultat exklusive pensionseffekt	*644*	*660*	*699*

Nämndens båda förvaltningar, fastighetsförvaltningen och serviceförvaltningen, består båda av flera koncernresultatenheter med olika ekonomiska förutsättningar. Av nämndens resultatkrav för 2023 avser 553,1 miljoner kronor koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm inom fastighetsförvaltningen, vilket innebär ett minskat resultatkrav jämfört med budget 2022. Landstingsfastigheter Stockholm ska inom sitt resultatkrav på affärsmässiga grunder hyra ut ändamålsenliga lokaler, utföra fastighetsutvecklingsplaner och planer för teknisk upprustning i samarbete med hyresgästerna samt ansvara för och underhålla den konstnärliga gestaltning, det vill säga den fasta och lösa konst, som nämnden äger.

Vidare avser 85 miljoner kronor koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg inom fastighetsförvaltningen, vilket är en ökning med 6,0 miljoner kronor jämfört med tidigare budgetår. Resultatkraven förutsätter att beslutade modeller för hyressättning används och att hyror debiteras i enlighet med indexering enligt avtal.

Fastighetsförvaltningens resultatkrav för 2023 är 638,0 miljoner kronor vilket innebär ett ökat resultatkrav med 44 miljoner kronor jämfört med 2022. Resultatkravet för planåren 2023–2024 är 653 respektive 692 miljoner kronor. Reavinster får inte räknas in i resultatkravet.

Fastighetsförvaltningen

Mkr	**Budget 2022**	**Budget 2023**	**Plan 2024**	**Plan 2025**
Intäkter	5 735	5 817	5 879	6 091
- varav anslag	*0,0*	*0,0*	*0,0*	*0,0*
			-5	-5
Kostnader	-5 141	-5 179	226	399
Resultat	**594**	**638**	**653**	**692**

Serviceförvaltningen ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ansvarig nämnds reglemente, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på -65 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet 2023 innebär en sänkning med 71 miljoner kronor jämfört med budget 2022 med anledning av tillfälligt högre pensionskostnader till följd av inflationen 2023 och 2024. Resultatkravet exkluderat de högre pensionskostnaderna uppgår till 6,0 miljoner kronor. Resultatkravet för planåret 2024 är -66 miljoner kronor och 2025 resultatkravet till 7,0 miljoner kronor.

Serviceförvaltningen

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	1 841	1 794	1 819	1 885
- varav anslag	*0*	0	*0*	*0*
			-1	-1
Kostnader	-1 835	-1 859	884	878
Resultat	**6**	**-65**	**-66**	**7**
Resultat exklusive pensionseffekt		*6*	*7*	*7*

Investeringar

Fastighets- och servicenämndens investeringsutrymme för 2023 är 3 374,1 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 19 818,2 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 8 945,9 miljoner kronor. Investeringarna består av investeringar i vårdfastigheter och administrativa lokaler.

Fastighets- och servicenämnden

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Fastighetsförvaltningen					
Beslutade investeringar >100 mkr	1 283,4	866,4	365,3	53,9	**2 568,9**
Planerade investeringar >100 mkr	614,0	927,3	702,1	1 694,3	**3 937,6**
Investeringar <100 mkr	1 146,0	1 064,0	1 110,0	7 640,0	**10 960,0**
Serviceförvaltningen					
Investeringar <100 mkr	324,4	314,3	209,8	1 505,0	**2 353,6**
Totalt	**3 367,8**	**3 172,0**	**2 387,1**	**10 893,2**	**19 820,2**
varav nyinvesteringar	*953,0*	*596,1*	*499,4*	*1 880,7*	*3 929,3*
varav ersättningsinvesteringar	*2 414,7*	*2 575,9*	*1 887,7*	*9 012,5*	*15 890,9*

Fastighetsförvaltningen

Av nämndens investeringsutrymme för 2023 avser 2 802,7 miljoner kronor fastighetsinvesteringar inom koncernresultatenheten Landstingsfastigheter Stockholm. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 16 840,6 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är investeringsutrymmet 7 645,3 miljoner kronor.

Vidare avser nämndens investeringsutrymme för 2023, 85 miljoner kronor hyresgästanpassningar och mindre ersättningsinvesteringar i koncernresultatenheten Nya Karolinska Solna Bygg. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 624

miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är investeringsutrymmet 224 miljoner kronor.

De större investeringarna vid S:t Görans sjukhus med två nya vårdbyggnader samt ombyggnation av intilliggande vårdlokaler med sterilcentral och röntgenavdelning har färdigställts. Under planperioden fortsätter ombyggnation av vårdlokaler med pre- och post-operationsverksamhet samt förberedelse av förbindelsegång mellan en av de nya vårdbyggnaderna och en intilliggande byggnad. Arbetet med att utveckla Ungdomens hus och möjliggöra samlad slutenvård för barn- och ungdomspsykiatrin ska påskyndas.

Vid Danderyds sjukhus fortsätter byggnation av en ny vårdbyggnad som ska inrymma minst 164 vårdplatser samt mottagningsverksamheter.

Ett antal större om- och tillbyggnader av akutsjukhusen och närsjukhusen planeras och genomförs under planperioden, som ombyggnation av vårdavdelningar och IVA-platser på Södersjukhuset, geriatriska vårdplatser på Södertälje sjukhus samt vårdavdelningar på Norrtälje sjukhus. Vid Löwenströmska sjukhuset planeras ombyggnad av rättspsykiatriska vårdavdelningar, på S:t Görans sjukhusområde planeras om- och tillbyggnad av psykiatriska vårdplatser för barn och ungdom, i Huddinge planeras tillbyggnad för att skapa fler rättspsykiatriska vårdplatser.

Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge fortsätter ombyggnation av vårdavdelningar och mottagningar samt ombyggnation av akutmottagningen inkluderat ny placering av barn- och närakutmottagning och en tillkommande ambulanshall.

Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna fortsätter ombyggnation av patologi- och cytologilaboratorierna samt att det under planperioden planeras för en utökad kapacitet på strålbehandling med tillbyggnad av två linjäracceleratorer.

Region Stockholms bestånd av vårdfastigheter är till delar äldre och i behov av omfattande upprustning till modern standard. För att vårdens fastigheter ska vara långsiktigt ekonomiskt hållbara och ändamålsenliga prioriteras under planperioden ersättnings- och underhållsinvesteringar. Därutöver, inom återstående utrymme, prioriteras nyinvesteringar utifrån behov ur ett systemperspektiv för hälso- och sjukvården. Detta för att upprätthålla säkerhet, funktion och värde i vårdens fastigheter.

Ersättningsinvesteringar planeras och genomförs under planperioden för att åtgärda akuta upprustningsbehov. Däribland upprustning av försörjningsbyggnad vid

Karolinska Universitetssjukhuset i Huddinge, skyndsamt säkerställande av reservkraft på Södersjukhuset, förstärkt kyla och el i tele-, data- och kommunikationsrum på Södersjukhuset, teknisk upprustning av enskilda byggnader vid Dalens sjukhus och Rosenlunds sjukhus samt upprustning av bårhusplatser vid Danderyds sjukhus med tillhörande ersättningslokaler vid Karolinska Universitetssjukhuset Solna.

Serviceförvaltningen

Serviceförvaltningens investeringsutrymme för 2023 är 324,4 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 353,6 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 848,6 miljoner kronor. Investeringarna består främst av investeringar inom it-verksamheten och utgörs av ersättningsinvesteringar i form av utbyte och livscykelhantering av nätinfrastruktur och klienter. Ersättningsinvesteringar för servrar, lagring och backup minskar under planperioden med anledning av outsourcing av delar av it-infrastrukturen. Samlokaliseringen av centrala förvaltningar har till viss del förskjutits och projektet kommer att fortsätta under 2023 med återstående investeringar på 27,5 miljoner kronor.

Mål och indikatorer

Fastighets- och servicenämnden ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Nämnden ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

5.11 Revisorskollegiet

Regionfullmäktiges presidium bereder revisorskollegiets budget inför regionfullmäktiges beslut om Budget 2023 för Region Stockholm. Tabellen för resultaträkningen är därför tom, anslag och resultatkrav anges i texten med ”X”.

Ekonomiska förutsättningar

Anslaget till revisorskollegiet ökar med X miljoner kronor 2023 eller X procent jämfört med 2022. Revisorskollegiets resultatkrav är X kronor för 2023 och planåren 2024–2025.

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	39			
- varav anslag	*37*			
Kostnader	-39			
Resultat	**0**			

Investeringar

Revisorskollegiets investeringsutrymme är X miljoner kronor 2023. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet X miljoner kronor. Investeringarna består av inventarier.

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr					
Ersättningsinvesteringar <100 mkr					
Totalt					

6. Bolag

I detta kapitel anges bolagens ägardirektiv, resultatkrav, mål och eventuella uppdrag. De generella ägardirektiven i avsnitt 6.1 gäller för samtliga bolag. Bolagen ska planera och följa upp sin verksamhet i enlighet med detta och i sin planering också beakta regionfullmäktiges inriktning och prioriteringar i kapitel 1.

Bolagen kommer i samband med sin rapportering av verksamhetsplaner för 2023 att beräkna sina intäkter och kostnader utifrån regionfullmäktiges beslut och andra förutsättningar som avtal och överenskommelser. Det innebär att fördelningen av intäkter och kostnader förändras vilket påverkar det slutliga tabellverket (tabellerna i kapitel 3, 5 och 6). Detta slutliga tabellverk fastställs av regionstyrelsen i samband med ärendet Avstämning av Budget 2023 för Region Stockholm.

6.1 Generella ägardirektiv för Region Stockholms bolag

Mål och ekonomiska krav

Mål och ekonomiska krav för verksamheten fastställs årligen av regionfullmäktige med utgångspunkt i Region Stockholms policy för integrerad ledning och styrning, ILS (RS 2020-0740). Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att de fastställda målen uppnås effektivt inom ramen för de ekonomiska kraven. Styrelse och ledning ansvarar också för att genomföra övriga uppdrag från regionfullmäktige till verksamheten. För att bidra till effektivitet också på koncernnivå krävs en gemensam styrning och samordning av resurser som kan samnyttjas. Bolaget ska bidra till detta.

Uppföljning och rapportering

Bolagets styrelse och ledning ansvarar för att verksamheten genomförs enligt verksamhetsplan och följs upp och analyseras avseende ekonomi, kvalitets-, och produktivitetsutveckling samt de övriga mål och uppdrag som ges av regionfullmäktige.

Uppföljning och analys av verksamheten enligt ovan ska omfatta såväl verkligt utfall som prognoser. Vid avvikelser mot mål ska orsaker analyseras och åtgärder för att korrigera avvikelserna vidtas och följas upp. Rapportering ska ske till ägaren enligt de krav som ägaren specificerar. Bolaget är skyldigt att löpande förse regionstyrelsen

med information i den utsträckning som det är nödvändigt för regionstyrelsens uppsikt.

Efterlevnad av lagar och styrande dokument

Styrelse och ledning ansvarar för

- att verksamheten följer tillämpliga lagar och regler
- att verksamheten följer de styrande dokument som regionfullmäktige och regionstyrelsen har fastställt
- att kompletterande interna riktlinjer och föreskrifter upprättas för bolaget där så är tillämpligt samt att arbeta för att de efterlevs
- att efterlevnaden av styrande dokument följs upp och misstänkta eller konstaterade överträdelser rapporteras till regionstyrelsen
- att rapporteringsinstruktioner från regionledningskontoret följs
- att årligen i årsrapporten, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen angivna syftet och ramarna för densamma. Årsrapporten ska vara så utformad att den kan läggas till grund för lekmannarevisorns granskning liksom för regionstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 9 §§ kommunallagen.

Principiellt viktiga beslut

Beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ska hänskjutas till regionfullmäktige. Besluten bör därefter fattas av bolagsstämman. Exempel på beslut som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är köp och försäljning av aktier, bildande av dotterbolag, förändring av aktiekapital, ingående av principiellt viktiga avtal samt principiellt viktiga investeringar och finansieringsfrågor.

Vid tveksamhet om huruvida en fråga är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt ansvarar styrelse och ledning för att rådgöra med regionstyrelsen och dess förvaltning regionledningskontoret. Till bolagens styrelser ska regiondirektören eller av regiondirektören utsedd representant adjungeras.

Samverkan

Region Stockholms bolag har, tillsammans med nämnderna, ett gemensamt ansvar för att utföra Region Stockholms verksamhet i enlighet med lagkrav och regionfullmäktiges mål. För att effektivt utföra de uppgifter som Region Stockholm har gentemot länets invånare, eller i förekommande fall gentemot en gemensam

beställare i hälso- och sjukvårdsnämnden, krävs att alla bolag samverkar på ett ändamålsenligt sätt och ser till nyttan för Region Stockholm som helhet. Varje bolag ska utveckla verksamheten i samverkan med övriga nämnder och bolag inom Region Stockholm liksom med kunder och leverantörer. Avtalen som tecknas med beställaren ska bidra till att intern samverkan mellan bolagen, liksom mellan nämnderna och bolagen, kan utvecklas till gagn för länets invånare, medarbetarnas arbetsmiljö och ett kostnadseffektivt nyttjande av Region Stockholms resurser. Bolagens styrelser ska aktivt verka för att sådana avtal sluts.

Rätt till insyn

Regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Fastighets- och servicenämnden äger samma rätt för Locum AB och Terreno AB. Likaså äger trafiknämnden samma rätt för AB Storstockholms Lokaltrafik, AB SL Finans, Waxholms Ångfartygs AB och SL Nya Tunnelbanan AB. Kulturnämnden äger samma rätt för Film Stockholm AB.

Region Stockholms styrprinciper inom hälso- och sjukvården

Region Stockholms hälso- och sjukvårdsorganisation, med en uppdelning på en beställarfunktion (hälso- och sjukvårdsnämnden) och en ägarfunktion (regionstyrelsen respektive Landstingshuset i Stockholm AB), har ett formellt fastlagt regelsystem som klargör ansvar och roller avseende såväl förtroendevalda som tjänstemannanivån. Härigenom tydliggörs spelreglerna mellan hälso- och sjukvårdsnämnden och vårdgivarna. Ägaren bestämmer det principiella uppdraget för sina bolag. Med utgångspunkt i regionfullmäktiges beslutade mål och indikatorer samt uppdrag kan hälsooch sjukvårdsnämnden sluta avtal med bolagen om vårdinnehåll, volymer och priser, utifrån befolkningens behov och inom de ekonomiska förutsättningar som hälso- och sjukvårdsnämnden har tilldelats.

I Region Stockholms ansvar som ägare ligger dels att svara för direktiv till de regionägda vårdgivarna och därigenom skapa ramar för deras uppgifter, dels att ha löpande insyn i och påverkan på hur vårdgivarna fullgör sina uppdrag enligt åtaganden i avtalen med hälso- och sjukvårdsnämnden. I ägaruppdraget finns därmed också ansvaret för att samordna de egna bolagens arbete/produktion när behov föreligger samt att vara pådrivande i arbetet med att uppnå en god kvalitet, produktivitet och effektivitet i de egenägda bolagen.

Generella uppdrag som gäller för alla bolag.

1. Alla bolag uppdras att minska sjukfrånvaron med en procentenhet.

2. Alla bolag uppdras att minska administrationen och lokaler med tio procent

3. Alla bolag uppdras att genomföra ett konsultstopp i hela Region Stockholm för nya politiskt beslutade utredningar.

6.2 Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Landstingshuset i Stockholm AB, LISAB, är helägt av Region Stockholm och moderbolag i en koncern som består av flera dotterbolag samt dotterdotterbolag. Bolaget ska äga och förvalta aktier i aktiebolag som Region Stockholm använder för sin verksamhet.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Dotterbolagens och dotterdotterbolagens styrelser och ledningar har det strategiska och operativa ansvaret för att nå regionfullmäktiges mål inom respektive ansvarsområde. Bolaget ansvarar för uppföljning av att dotterbolagens och dotterdotterbolagens bolagsordningar samt ägarens generella och specifika ägardirektiv efterlevs. Bolaget ska också som ägare bidra till strategisk samordning och utveckling av dotterbolagens verksamhet.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges riktlinjer, fatta för dotterbolagen och helägda dotterdotterbolag bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott.

Bolaget ska, inom ramen för regionfullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolag och dotterdotterbolag.

Bolaget beslutar vid vilket senaste datum som bolagsstämmor i dotterbolagen ska hållas.

Resultatkrav

LISAB:s resultatkrav för 2023 är 0 kronor vilket är en höjning jämfört med 2022 och följer Region Stockholms modell för resultatkrav samt principen om inga fria nyttigheter. Resultatkravet för planåren 2024–2025 är oförändrat 0 kronor för respektive år.

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**-18**	**0**	**0**	**0**

6.2.1 Södersjukhuset AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Södersjukhuset AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad kärl- och handkirurgisk vård samt viss högspecialiserad gynekologisk kirurgi. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet
  inom regionen och
  nationellt regelbundet genomförs och
  redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Södersjukhuset AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 35 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är höjt till 39 miljoner kronor förp lanåret 2024 och höjs med ytterligare 2 miljoner kronor till 41 miljoner kronor för planåret 2025. Jsuteringen av resultatkravet beror på ökning av såld utomläns och utomlandsvård.

. Resultatkrav för Södersjukhuset AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	15	35	39	41

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södersjukhuset AB 2023 är 298 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 816 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 791 miljoner kronor.

Södersjukhuset AB:s investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	10,0	55,0	30,0	1,0	96,0
Nyinvesteringar <100 mkr	31,0	0,0	20,0	20,0	71,0
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	257,0	201,0	187,0	2 004,0	2 649,0
Totalt	298,0	256,0	237,0	2 025,0	2 816,0

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik.
Nyinvesteringar i utrustning för modernisering av vårdplatser i sjukhusets byggnad 17 och 18 är medräknade i investeringsutrymmet för 2023–2026.

Mål och indikatorer

Södersjukhuset AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.2 danderyds Sjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Danderyds Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård samt högspecialiserad rehabiliteringsmedicin. Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Danderyds Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 39 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är höjt till 44 miljoner kronor för planåret 2024 och höjs med 3 miljoner kronor till 47 miljoner kronor för planåret 2025. Justeringen av resultatkrav beror på ökad såld utomläns och utomlandsvård.

Resultatkrav för Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**11**	**39**	**44**	**47**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Danderyds Sjukhus AB 2023 är 229 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 2 214 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 874 miljoner kronor.

Investeringsutrymme för Danderyds Sjukhus AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Planerade investeringar >100 mkr	49,0	95,0	175,0	0,0	**319,0**
Nyinvesteringar <100 mkr	20,0	20,0	15,0	105,0	**160,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	160,0	200,0	140,0	1 235,0	**1 735,0**
Totalt	**229,0**	**315,0**	**330,0**	**1 340,0**	**2 214,0**

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till en ny vårdbyggnad är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2023–2025.

Mål och indikatorer

Danderyds Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.3 Södertälje Sjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Södertälje Sjukhus AB är ett av Region Stockholms akutsjukhus och bedriver specialiserad akut och planerad somatisk specialistvård.
Verksamheten omfattar den vård och de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska regelbundet delta i systemövergripande dialog med regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden samt övriga sjukhus om verksamhetens utveckling, inklusive investeringar, över tid.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Sjukhuset ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

Södertälje Sjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 13 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är ökat till 15 miljoner kronor för planåret 2024 och ytterliggare med 1 miljon kronor till 16 miljoner kronor för planåret 2025. Ökningen i resultatkrav beror på ökad såld utomläns och utomlandsvård.

Resultatkrav för Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**4**	**13**	**15**	**16**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Södertälje Sjukhus AB 2023 är 30 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 613 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 194 miljoner kronor.

Investeringsutrymme för Södertälje Sjukhus AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	8,0	67,0	0,0	0,0	**75,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	22,0	40,0	57,0	419,0	**538,0**
Totalt	**30,0**	**107,0**	**57,0**	**419,0**	**613,0**

Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik. Nyinvesteringar i utrustning till påbyggnad av sjukhusets byggnad 20 är medräknade i investeringsutrymmet för perioden 2023–2024.

Mål och indikatorer

Södertälje Sjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.4 S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

S:t Eriks Ögonsjukhus AB bedriver specialiserad och högspecialiserad akut och planerad ögonsjukvård. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden, ägaren eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ansvarar för att

- jämförelser med annan likvärdig verksamhet inom regionen och nationellt regelbundet genomförs och redovisas
- överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- godkännande vid egenregianbud inhämtas från Landstingshuset i Stockholm AB.

Bolaget ska bedriva akut och planerad primärvård endast i begränsad omfattning och i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde som stöd för FOU-uppdraget enligt avtal.

Bolaget ska samverka med och utarbeta samordnade vårdprocesser i samverkan med Stockholms läns sjukvårdsområde, övriga akutsjukhus och andra regionfinansierade vårdgivare i området samt med berörda kommuner. Genom samverkan ska bolaget säkerställa att patientens väg genom vården blir säker och enkel samt för att omhändertagandet sker på mest effektiva vårdnivå.

Bolaget ska bedriva och medverka i klinisk forskning inom ögonsjukvård och bidra till utveckling av en evidensbaserad hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. Bolaget ska i samråd med ägaren och Karolinska Institutet utvecklas till ett nationellt och internationellt konkurrenskraftigt centrum inom forskning och inom ögonsjukvården. Bolaget ska generera och sprida ny kunskap inom ögonsjukvård till övrig sjukvård inom Region Stockholm och landet enligt regionfullmäktiges fastställda mål.

Bolaget ska bedriva klinisk utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med. Samverkan ska ske med Karolinska Institutet och Karolinska Universitetssjukhuset. Bolaget ska ta ansvar för sin andel av AT-, BT- och ST-utbildning samt hålla sig väl förtrogna med utbildningsdirektivet.

Bolaget ska registrera och spara de biobanksprover som ska bevaras i Stockholms medicinska biobank.

Resultatkrav

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 25 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är ökat till 30 miljoner kronor för planåret 2024 och ökar med en ytterligare en miljon kronor till totalt 31 miljoner kronor planåret 2025. Ökningen i resultatkrav beror på ökad såld utomläns och utomlandsvård.

Resultatkrav för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**10**	**25**	**30**	**31**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för S:t Eriks Ögonsjukhus AB 2023 är 20 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 215 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 60 miljoner kronor.

Investeringsutrymme för S:t Eriks Ögonsjukhus AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	20,0	20,0	20,0	155,0	**215,0**
Totalt	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**155,0**	**215,0**

Investeringarna består av ny- och ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Mål och indikatorer

S:t Eriks Ögonsjukhus AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.5 Folktandvården Stockholms län AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Folktandvården Stockholms län AB, Folktandvården, bedriver tandvård inom Region Stockholm inom ramen för regionens ansvar enligt tandvårds- lagen. Bolaget utför också uppdrag för hälso- och sjukvårdsnämnden som i huvudsak omfattar barntandvård.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska vara ett konkurrenskraftigt tandvårdsföretag. Bolaget ska erbjuda ett brett utbud av tjänster med hög service och god kvalitet utförd av kompetent personal till ett pris som är väl avvägt ur ett befolknings-perspektiv samt med hänsyn till Region Stockholms intressen.

Bolagets verksamhet ska kontinuerligt utvecklas och omfatta barn-tandvård, vuxentandvård, specialisttandvård, medicinsk tandvård, tandvård som ett led i sjukdomsbehandling samt nödvändig tandvård.

Bolaget ska på tandvårdens område utföra kliniskt forskningsarbete, bedriva ST-utbildning samt bedriva utbildning och utföra kliniskt forskningsarbete i samarbete med Styrgruppen KI/SLL för Odontologisk forskning, SOF.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvården i syfte att tidigt upptäcka risk för ohälsa.

Grunden för bolagets prissättning för vuxentandvård ska vara Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets, TLV:s, referenspriser, därtill ska stor hänsyn tas till bolagets konkurrenssituation, utvecklingen avseende behandlingsmetoder och material samt den generella pris- och löneutvecklingen. Prisbilden bör vara likartad mot den allmänna konkurrensen. Bolaget ska anpassa prisbilden för att kunna konkurrera på lika villkor och erbjuda marknadsmässiga löner.

Resultatkrav

Folktandvården ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkrav på 7,6 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet 2023–2024 innebär en sänkning med 92,4 respektive 80,1 miljoner kronor jämfört med budget 2022 med anledning av tillfälligt högre pensionskostnader till följd av inflationen 2023 och 2024. Resultatkravet för åren 2023–2024 exkluderat de högre pensionskostnaderna uppgår till 120 miljoner kronor, respektive 130 miljoner kronor för 2024. För 2025 uppgår resultatkravet till 130 miljoner kronor. Eftersom principen att inga fria nyttigheter ska förekomma gäller inom Region Stockholm ska bolaget kräva ersättning för genomförda tjänster, exempelvis inom klinisk forskning och utbildning. Det justerade resultatkravet beror på att bolaget ska ha en likartad prisbild mot andra aktörer.

Resultatkrav för Folktandvården Stockholms län AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**100**	**7,6**	**19,9**	**130**
Resultat exklusive pensionseffekt		*120*	*130*	*130*

Styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB har hemställt till regionfullmäktige om att höja taxan för vuxentandvård med 8,0 procent. För att ge bolaget goda ekonomiska förutsättningar bemyndigar regionfullmäktige styrelsen för Folktandvården Stockholms län AB att höja taxan för vuxentandvård med 8,0 procent. Behöver bolaget ytterligare justera taxan för att nå regionfullmäktiges resultatkrav medges detta.

Investeringar

Investeringsutrymmet för Folktandvården 2023 är 70 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är utrymmet 700 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 210 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier.

Investeringsutrymme för Folktandvården Stockholms län AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	70,0	70,0	70,0	490,0	**700,0**
Totalt	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**490,0**	**700,0**

Mål och indikatorer

Folktandvården ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.6 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB (AISAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB, AISAB, utför ambulanssjukvård, interhospitala transporter och transport av avlidna åt Region Stockholm. Verksamheten omfattar de tjänster som har avtalats med hälso- och sjukvårdsnämnden eller andra uppdragsgivare.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska samverka med hälso- och sjukvårdsnämnden, Region Stockholms övriga prehospitala vård, närsjukvård, akutsjukvård, sjukvårdsrådgivning samt prioriterings- och dirigeringstjänsten för att säkerställa snabbt omhändertagande, god vård och säker transport av sjuka och skadade till rätt vårdnivå.

Bolaget ska ansvara för ett kliniskt träningscentrum för den regionfinansierade ambulanssjukvården och samverkande aktörer.

Bolaget ska bedriva och medverka i forskning och utveckling och bidra till en evidensbaserad prehospital vård inom Region Stockholm.

Bolaget ska bedriva utbildning och ta emot studenter från de lärosäten som Region Stockholm har tecknat avtal med.

Bolaget ansvarar för

- att överlåtelse av egendom och verksamhet till privata aktörer godkänns av Landstingshuset i Stockholm AB
- att inhämta Landstingshuset i Stockholm AB:s godkännande av egenregianbud.

Resultatkrav

Ambulanssjukvården i Storstockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 6,0 miljoner kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är oförändrat 6,0 miljoner kronor för planåren 2024–2025.

Resultatkrav för AISAB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**6**	**6**	**6**	**6**

Bolagets intäkter beslutas i överenskommelser och avtal med hälso- och sjukvårdsnämnden och andra avtalsparter inom och utanför Region Stockholm. Bolagets intäkter och resultatkrav anger tillsammans förutsättningarna för kostnadsutvecklingen. Under 2023 och 2024 erhåller bolaget ersättning från hälso- och sjukvårdsnämnden för tillkommande tillfälliga pensionskostnader.

Investeringar

Investeringsutrymmet för AISAB är 29 miljoner kronor 2023. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 302 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 87 miljoner kronor. Investeringarna består främst av ersättningsinvesteringar i ambulansfordon samt i medicinteknisk utrustning och inventarier.

AISAB:s investeringsutrymme

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	4,0	4,0	4,0	32,0	**44,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	25,0	25,0	25,0	183,0	**258,0**
Totalt	**29,0**	**29,0**	**29,0**	**215,0**	**302,0**

Mål och indikatorer

AISAB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppn

6.2.7 Tobiasregistret AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Tobiasregistret AB förvaltar det svenska registret för blodstamceller; Tobiasregistret.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska driva och utveckla Tobiasregistret för att främja att registret på ett säkert sätt utökar antalet donatorer till nytta för vården. Bolaget ska prioritera information till godkända och presumtiva donatorer om registret och hur Tobiasregistret arbetar.

Resultatkrav

Tobiasregistret AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås.

Tobiasregistret finansieras gemensamt av Sveriges regioner och utgör en nationell resurs, varför resultatenheten ska särredovisas.

Resultatkrav för Tobiasregistret AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Mål och indikatorer

Tobiasregistret AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.8 MediCarrier AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

MediCarrier AB är Region Stockholms logistik- och transportbolag. Bolaget distribuerar sjukvårds- och förbrukningsartiklar samt utför transporttjänster åt verksamheter inom Region Stockholm. Bolaget ansvarar även för Region Stockholms beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar till hälso- och sjukvården.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska på affärsmässiga grunder avropa, lagerhålla, förpacka samt distribuera sjukvårds- och förbrukningsartiklar till verksamheter inom Region Stockholm. Fastighets- och servicenämnden står för upphandling och bolagets avrop görs inom ramen för de upphandlade avtalen.

Bolaget ska ansvara för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager avseende kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården. Lagerhållningen ska omfatta minst tre månaders förbrukning och utgå från kundernas behov. Lagerhållningen ska ske så att risken för att behöva kassera materiel minimeras.

Bolaget ska tillhandahålla och utveckla transporttjänster för gods, primärt för hälso- och sjukvården. Det inkluderar transporttjänster med särskilda krav såsom akuttransporter, farligt och känsligt gods. Bolaget bör upphandla transporttjänsterna, nya fordon som upphandlas ska vara robusta och med fokus på leveranssäkerhet.

Bolaget ska skapa mervärde för kunderna genom effektivt och kundanpassade logistik- och distributionstjänster samt genom kundanpassade leveranser.

Bolaget ska aktivt följa utvecklingen inom logistik, varuhantering och distribution i syfte att förbättra och effektivisera verksamheten, samt bidra till ökad lönsamhet och miljöeffektiva lösningar genom att exempelvis fortsatt minska antalet artiklar i dialog med vårdgivarna.

Bolaget ska samverka med regionstyrelsen i strategiska inköpsfrågor och

med fastighets- och servicenämnden i upphandlingsfrågor och med hälso- och sjukvården för ökad cirkularitet och resurseffektivitet.

Bolaget ska utifrån sitt uppdrag ansvara för bolagets egen säkerhet och krisberedskap samt medverka i Region Stockholms arbete kring säkerhet och krisberedskap i syfte att säkerställa en robust och resilient varu- och tjänsteförsörjning såväl då verksamheten är i normalläge som vid samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Resultatkrav

MediCarrier AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som fastställt resultatkrav på 3,5 miljoner kronor för 2023 uppnås. Höjningen inkluderar en sänkning med anledning av tillfälligt högre pensionskostnader till följd av inflationen 2023 och 2024. Resultatkravet exkluderat de högre pensionskostnaderna uppgår till 10,0 miljoner kronor vilket är en höjning med 9,0 miljoner kronor för att erhålla en konkurrensneutral prissättning. Resultatkravet för planåret 2024 är 4,5 miljoner kronor och för 2025 är resultatkravet 10,0 miljoner kronor.

Resultatkrav för MediCarrier AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**1**	**4**	**4**	**10**
Resultat exklusive pensionseffekt		*10*	*10*	*10*

Investeringar

Investeringsutrymmet för MediCarrier AB 2023 är 12 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 120 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 36 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i medicinteknisk utrustning och inventarier samt nyinvesteringar i kritisk skyddsutrustning och kritiska förbrukningsartiklar för hälso- och sjukvården utifrån bolagets ansvar för Region Stockholms nämnders och bolags beredskapslager.

Investeringsutrymme MediCarrier AB

Mkr	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026–2032	Totalt 2023–2032
Nyinvesteringar <100 mkr	9,0	9,0	9,0	63,0	**90,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	3,0	3,0	3,0	21,0	**30,0**
Totalt	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**84,0**	**120,0**

Mål och indikatorer

MediCarrier AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.9 Locum AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Locum AB förvaltar Region Stockholms fastigheter inom ramen för fastighets- och servicenämndens resultatenheter Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg. Bolaget bistår också nämnden i fastighetsstrategiska frågor.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska, mot ersättning som årligen fastställs i budget, förvalta Region Stockholms samtliga fastigheter med tillhörande tillgångar, med undantag för kollektivtrafikens fastigheter. Bolaget ska även förvalta fastigheter tillhörande stiftelsen Löwenströmska Lasarettet. Ersättningen baseras på förvaltad bruttoarea. Med förvaltning avses dels teknisk förvaltning som omfattar drift och underhåll, dels ekonomisk förvaltning som omfattar administration av såväl Region Stockholms internhyressystem som övrig hyresadministration.

Bolagets förvaltning av konst i fastigheterna inkluderar underhåll av fast och lös konst, omramning, lagring, evakuering och omhängning. Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg, beställer genom Locum dessa tjänster mot ersättning från kulturnämnden.

Bolaget ansvarar för fullgörandet av de uppgifter som enligt gällande lagar och regler åligger en fastighetsägare inom områdena arbetsmiljö, miljö, byggherreansvar och fastighetstillsyn samt el- och brandsäkerhet.

Region Stockholm har i särskild fullmaktshandling gett bolaget fullmakt att svara för vissa uppgifter som åligger en fastighetsägare.

Fastigheter som är verksamhetsmässigt nödvändiga för att Region Stockholm ska kunna fullgöra sina uppgifter, och där lokalförsörjning via den externa hyresmarknaden inte är en effektiv lösning, ska Region Stockholm ha en långtgående förfoganderätt över. Dessa fastigheter benämns strategiska fastigheter. De strategiska fastigheterna ska i första hand ägas av Region Stockholm men i undantagsfall kan långsiktiga hyresavtal användas. I båda fallen ska regionfullmäktige fatta besluten.

Regionfullmäktige beslutade år 2000 att hyressättning av lokaler som hyres av enheter inom Region Stockholm ska ske på marknadsanpassade villkor om inte regionfullmäktige beslutar annat. För akutsjukhuslokaler ska de marknadsanpassade hyrorna ligga på en försiktig nivå. I övriga fall gäller marknadsmässig hyressättning. Bolaget svarar för investeringar i enlighet med Region Stockholms investeringsprocess. I tillämpliga delar gäller detta även fastigheter tillhöriga stiftelsen Löwenströmska Lasarettet samt vissa andra regionanknutna organ.

Bolaget ska för Region Stockholms räkning tillhandahålla ändamålsenliga lokaler i första hand till regionkoncernens verksamheter enligt de principer för uthyrning som regionfullmäktige beslutar. Bolaget ska bistå hyresgäs- terna med att utnyttja lokalerna på ett sammantaget kostnadseffektivt sätt.

Bolaget ska, i samråd med berörda enheter inom regionkoncernen, upprätta underhållsplaner, förvaltningsplaner och dylikt samt upprätta fastighetsutvecklingsplaner för strategiska fastigheter inom Landstingsfastigheter Stockholm.

Bolaget ansvarar efter uppdrag från fastighets- och servicenämnden för inhyrning av strategiska lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget har rätt att erbjuda interna och externa hyresgäster fastighets- an- knutna tjänster (Facility Management). Prissättningen av sådana tjänster ska ske på marknadsmässiga villkor.

Bolaget ska, inom ramen för sitt uppdrag, aktivt arbeta för att skapa hållbara och hälsofrämjande miljöer i fastigheter som nyttjas av regionkoncernens verksamheter.

För att möjliggöra effektiv planering och effektivt genomförande ska bolaget samordna fastighetsinvesteringar med de investeringar som görs avseende medicinteknisk utrustning, inventarier samt informations- och kommunikationsteknik.

Bolaget har rätt att fatta inriktnings-, planerings- och genomförandebeslut upp till 100 miljoner kronor för fastighetsförvaltningens investeringar inom fastighets- och servicenämnden, förutsatt att investeringen finns upptagen i budget som specificerat investeringsobjekt eller ryms inom budget för fastighets- och hyresgästinitierade investeringar under 100 miljoner kronor.

Bolaget ska administrera den ekonomiska redovisningen, budget, uppföljning och den ekonomiska styrningen för fastighets- och servicenämndens förvaltningar Landstingsfastigheter Stockholm och Nya Karolinska Solna Bygg.

Bolaget ska utöver förvaltningsuppdraget utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare samt fastighets- och servicenämnden. Bolaget ska bistå ägaren i fastighetsstrategiska frågor bland annat i samband med investeringsplaneringen. Bolaget har rätt att på uppdrag av nämnder och bolag inom Region Stockholm bistå i deras inhyrning av lokaler på den externa hyresmarknaden.

Bolaget äger rätt att anlita extern utförare för fullgörande av uppgifter som åligger bolaget.

Bolaget har, enligt god redovisningssed, rätt att debitera fastighets- och servicenämnden för sådana kostnader som uppstår vid förädling och utveckling samt vid genomförande av investeringar och andra byggentreprenader i det förvaltade fastighetsbeståndet.

Bolaget ska genomföra jämförande studier (benchmarking) med andra ägare/förvaltare av ändamålsfastigheter.

Resultatkrav

Locum AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på -12,1 miljoner kronor för 2023 uppnås. Resultatkravet exkluderat de högre pensionskostnaderna uppgår till 4,0 miljoner kronor. Resultatkravet för planåret 2024 är -2,2 miljoner kronor och för 2025 är resultatkravet 4,0 miljoner kronor.

Resultatkrav för Locum AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025

Intäkter	391	389	390	404
Kostnader	-387	-401	-392	-400
Resultat	**4**	**-12**	**-2**	**4**
Resultat exklusive pensionseffekt		*4*	*4*	*4*

Investeringar

Investeringsutrymmet för Locum AB 2023 är 4,5 miljoner kronor. För perioden 2023–2032 är investeringsutrymmet 45 miljoner kronor och för perioden 2023–2025 är utrymmet 13,5 miljoner kronor. Investeringarna består av ersättningsinvesteringar i it och inventarier.

Investeringsutrymme för Locum AB.

Mkr	**Budget 2023**	**Plan 2024**	**Plan 2025**	**Plan 2026–2032**	**Totalt 2023–2032**
Nyinvesteringar <100 mkr	0,0	0,0	0,0	0,0	**0,0**
Ersättningsinvesteringar <100 mkr	4,5	4,5	4,5	31,5	**45,0**
Totalt	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**31,5**	**45,0**

Mål och indikatorer

Locum AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.2.10 Terrano AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Terreno AB bistår Locum AB i förvaltningen av de solcellanläggningar för elproduktion som finns i Region Stockholms fastigheter. Bolaget är för närvarande vilande.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv under avsnitt 6.1.

Aktiebolaget Terreno är ett helägt dotterbolag till Locum AB som ägs av Landstingshuset i Stockholm AB.

6.2.11 AB Stockholms Läns Internfinans

Bolagets syfte enligt bolagsordning

AB Stockholms Läns Landstings Internfinans, Internfinans, är Region Stockholms internbank och säkerställer regionens likviditet. Bolaget lånar upp medel på kapitalmarknaden, bedriver utlåning för investeringar inom regionkoncernen och hanterar finansiella risker samt finansiella redovisningsfrågor kopplade till skuldportföljen. Bolaget förvaltar även Region Stockholms donationsfonder och stiftelser.

Verksamheten i AB SLL Internfinans överförs till regionstyrelsen från och med den 1 januari 2023 och bolaget avvecklas därefter.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska på affärsmässiga grunder bistå Region Stockholm, dess nämnder, bolag och stiftelser med att förvalta central likviditet, låna upp medel på kapitalmarknaden och bedriva utlåning för investeringar till Region Stockholms nämnder och bolag.

Bolaget ska agera externt i finansiella frågor kopplade till bolagets uppdrag för Region Stockholms räkning, bland annat genom utformandet av sociala utfallskontrakt.

Bolagets arbetsuppgifter samt formerna för ersättning till bolaget regleras i särskilt samverkansavtal med Region Stockholm. För arbetsuppgifter kopplade till donationsfonder och stiftelser tecknas separat avtal med Region Stockholm.

Bolagets styrelse ska anta riktlinjer för lån och räntehantering, vilka ska anmälas till regionstyrelsen. Även ändringar i dessa riktlinjer ska anmälas till regionstyrelsen.

Bolaget ska med hjälp av extern kompetens göra en genomgång av den interna kontrollen i syfte att säkerställa riskhanteringen. Denna genomgång ska uppdateras årligen och dess resultat ska rapporteras till regionstyrelsen i delårsbokslutet.

Resultatkrav, mål och indikatorer

Då bolaget upphör och verksamheten förs över till regionstyrelsen saknar bolaget resultatkrav, mål och indikatorer för budgetåret och planåren.

6.2.12 Film Stockholm AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Bolagets huvuduppdrag är att verka för att filmproduktioner och TV-serier genomförs i Stockholms län och att stärka och bidra till utvecklingen av och infrastrukturen inom filmen och den audiovisuella industrin i länet. Detta ska ske genom samproduktion, talangutveckling och investering av kapital och andra resurser i filmer som genomförs i Stockholms län eller av regionala produktionsbolag samt genom filmkommissionsverksamhet.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska arbeta för att maximera länets utfall av filmproduktion och TV-serier i form av spendering av kapital, nationell och internationell uppmärksamhet samt ökad tillväxt i länets audiovisuella industri.

Genom filmkommissionsverksamheten ska bolaget marknadsföra Stockholms län som inspelningsplats och främja lokala produktionsbolags möjligheter till internationellt handelsutbyte. Detta ska främst ske genom marknadsföringsinsatser, rådgivning och förmedling av regional kompetens samt förmedling av internationella kontakter.

Bolaget ska verka i nära samarbete med länets filmbransch men också samverka med nationella och internationella nätverk som syftar till att stärka bolagets möjligheter att genomföra huvuduppdraget och stärka sektorn.

Bolaget ska tillsammans med länets kommuner utveckla samverkans-formerna i syfte att optimalt nyttja gemensamma resurser.

Initiativ till gemensamma satsningar och till gemensamt deltagande i evenemang, näringslivsarrangemang och projekt kan komma från både bolaget och ägaren.

Bolaget ska successivt stärka samverkan med näringslivet i syfte att öka näringslivets engagemang i verksamheten.

Bolaget ska verka för att främja filmkultur och filmpedagogisk verksamhet i samverkan med Region Stockholms kulturnämnd och i dialog med länets kommuner och branschaktörer. Bolaget ska tillse att ett kostnadseffektivt resursutnyttjande uppnås genom samverkan med andra offentliga och privata entreprenörer. Planer för denna samverkan ska upprättas och följas upp. Utfallet ska avrapporteras till ägaren. Bolaget föreslås vara en av Region Stockholms egenprofilerade verksamheter med möjlighet att utveckla en egen varumärkesplattform. För att tydliggöra tillhörigheten till Region Stockholm ska bolaget tydligt markera att de är en del av Region Stockholm enligt gällande regelverk för egenprofilerad verksamhet.

Resultatkrav

Film Stockholm AB ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet på 0 kronor för 2023 uppnås. Bolagets resultatkrav är 0 kronor för planåren 2024–2025. Bolaget erhåller bidrag från kulturnämnden och Stockholms stad. Bidraget ska regleras utifrån hur projekt och filmkommissionsverksamheten påverkar bolagets resultat.

Resultatkrav för Film Stockholm AB

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Resultat	**0**	**0**	**0**	**0**

Mål och indikatorer

Film Stockholm AB ska styra mot de mål och indikatorer som anges i bilaga 2 samt bidra till att dessa mål uppnås. Bolaget ska följa upp indikatorerna och vidta åtgärder om det finns risk för att indikatorernas målvärden inte uppnås.

6.3 AB Storstockholms Lokaltrafik (SL)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

AB Storstockholms Lokaltrafik, SL, är samlingsnamnet och varumärket för den upphandlade allmänna kollektivtrafiken på land i Stockholms län. Via SL förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. SL har tre helägda dotterbolag: Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB), AB SL Finans och SL Nya Tunnelbanan AB.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Inom ramen för bolagets ändamål så som det uttrycks i bolagsordningen ansvarar styrelse och ledning för att

- trafiknämnden bereds möjlighet att godkänna strategiska och övergripande frågor hänförliga till AB SL:s verksamhet;
- överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på land som trafiknämnden överlåter till AB SL. AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta AB SL:s avtal och tillgångar.

Region Stockholm har den formella nyttjanderätten till kollektivtrafikanläggningar samt äganderätten till vissa trafikfastigheter. Ansvaret i förhållande till AB SL förtydligas nedan.

Region Stockholm upplåter, utan ersättning, till AB SL, med den rätt regionen har, dels till regionen upplåtna tunnelbane-, spårvägs- och övriga trafikanläggningar, dels de anläggningar regionen utfört, förvärvat eller innehar för den kollektiva trafiken dels den rätt till mark i övrigt som erfordras för AB SL:s verksamhet som regionen anskaffat.

Region Stockholms skyldigheter och rättigheter som regionen genom avtal åtagit sig eller förvärvat i förhållande till kommun eller annan markägare ska äga giltighet gentemot AB SL. Regionen behåller dock ansvaret för genom nämnda avtal gjorda inskränkningar i skyldigheter som enligt lag åvilar kommun eller annan.

Om, och i den omfattning, tredje parts tillstånd, samtycke eller annan åtgärd (gemensamt benämnt ”tillstånd”) behövs för att genomföra upplåtelse samt överföring av rättigheter och skyldigheter enligt ovan ska parterna så snart det är möjligt gemensamt söka erhålla sådana tillstånd. I det fall tillstånd inte erhålls, samt för tiden fram till sådant(a) tillstånd erhållits ska AB SL, i den omfattning som de underliggande rättigheterna och skyldigheterna tillåter, agera på uppdrag av regionen avseende samtliga regionens åtaganden.

Region Stockholms ansvar för rättigheter och skyldigheter avseende mark anskaffad genom expropriation bestäms med hänsyn till expropriationsdomen.

AB SL ska under förutsättning av trafiknämndens och i förekommande fall regionfullmäktiges godkännande

- genomföra inköp och försäljning av mark samt förändringar av trafikanläggningar.
- aktivt verka för förvaltning och utveckling av kollektivtrafikanläggningarna för att tillförsäkra hög trafiksäkerhet, trygghet, tillgänglighet och service för alla resenärer.
- aktivt arbeta för att regionens rättigheter tillvaratas vid drift och utbyggnad av kollektivtrafik samt störningsfri trafik i samband med olika förmer av ut- och ombyggnadsarbeten.
- vid utbyggnad av tunnelbana och andra fasta anläggningar ombesörja anskaffande av mark i enlighet med trafiknämndens instruktioner.
- projektera och bygga tunnelbana och andra fasta trafikanläggningar.
- förvalta och bekosta planläggning, projektering, och utförande av samt anskaffa mark för driftanläggningar såsom verkstäder, vagnhallar, och förråd även som AB SL:s verksamhet i övrigt erforderliga byggnader och lokaler med till dessa anläggningar hörande inredning och utrustning.

AB SL ska i enlighet med fullmäktiges beslut den 9 december 2008, LS 0712–1398, företräda regionen i frågor som gäller förvaltarskap och ägandefrågor avseende kollektivtrafikanläggningar och fastigheter. Fullmakt i enlighet med nämnda beslut av fullmäktiges ska finnas.

AB SL ska äga rätt att träffa avtal om taxor och leverans av elektrisk energi för driften.

AB SL svarar för skada på anläggning som upplåtits till eller bekostats av AB SL.

AB SL svarar för skada i form av skakningar, buller och dylikt från trafiken på tunnelbanan. AB SL ska i övrigt svara för skada på person eller egendom till följd av den av AB SL bedrivna verksamheten.

Regionen ska verka för att AB SL tillförsäkras ensamrätt att upplåta utrymme dels för reklam och för försäljningskiosker, butiker, montrar, skyltskåp och servicemaskiner inom tunnelbaneanläggningen, dels för reklam på fasta anläggningar för buss- och spårvägstrafik jämte därtill hörande vänthallar med mera.

Intäkter av upplåtelserna enligt föregående stycke tillfaller AB SL. AB SL ska vidmakthålla en särskild resultatenhet, inom vilken all upparbetning och redovisning av investeringsbudget inklusive medfinansiering avseende utbyggnad av tunnelbanan inom förvaltning för utbyggd tunnelbana ska ske åtskilt från AB Storstockholms Lokaltrafiks övriga verksamhet.

AB SL ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden, att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan, varvid avtal som upphandlats av trafiknämnden avseende tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter dess ingående ska överlåtas från trafiknämnden till AB Storstockholms Lokaltrafik.

AB SL ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av AB Storstockholms Lokaltrafiks avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda AB Storstockholms Lokaltrafik gentemot tredje part, vad avser sådana avtal och tillgångar som är hänförliga till tunnelbaneutbyggnad inom förvaltning för utbyggd tunnelbana.

Resultatkrav

AB SL:s resultatkrav har inte höjts sedan 2019. Med driftsättningen av anläggningar motsvarande 11,6 miljarder kronor följer krav på en ökad avkastning i enlighet med Region Stockholms beräkningsmodell för resultatkrav. AB SL ska bedriva sin verksamhet i enlighet med ägardirektiv, uppdrag och avtal samtidigt som resultatkravet för 2023 på -1 207 miljoner kronor uppnås. Resultatkravet innebär en sänkning med 1 611 miljoner kronor jämfört med budget 2022. Den kraftiga sänkningen motsvarar en bedömning av reelt resande. Bolaget ska ges möjlighet att återta och rekrytera nya resenärer utan att genomföra kraftiga nedskärningar av kollektivtrafik.. För planåret 2024 höjs resultatkravet till 240 miljoner kronor och 2025 höjs resultatkravet ytterligare till 565 miljoner kronor vilket stärker bolagets soliditet.

Resultatkravet ska fördelas över AB SL:s dotterbolag, där bland annat Waxholms Ångfartygs AB:s resultatkrav är 0 kronor 2023 och 2024 och därefter höjs till 8,0 miljoner kronor 2025. Bolagets resultatkrav ska ge konkurrensneutrala förutsättningar för den verksamhet som bedrivs.

AB Storstockholms Lokaltrafik

Mkr	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Intäkter	24 045	23 860	24 625	25 166
- varav biljettintäkter	*9 920*	*9 199*	*9 490*	*9 680*
Summa kostnader	-23 641	-25 067	-24 285	-24 451
Resultat	**404**	**-1 207**	**340**	**715**

SL-taxan, det vill säga biljettpriserna, budgeteras öka med 2,1 procent 2023 jämfört med 2022. Därefter budgeteras taxan öka med 2,1 procent per år 2024 och 2025.

6.3.1 Waxholms Ångfartygs AB (WÅAB)

Bolagets syfte enligt bolagsordning

Waxholms Ångfartygs AB, WÅAB, sköter kollektivtrafiken på vatten i Stockholms skärgård. WÅAB är dotterbolag till AB SL och via bolaget förvaltar Region Stockholm genom trafiknämnden vissa avtal och tillgångar. WÅAB är ett renodlat tjänstebolag och äger ett tjugotal av de fartyg som går i reguljär linjetrafik medan all trafik drivs av privata entreprenörer som upphandlas i konkurrens.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av passagerar- och godstrafiken i skärgården för fast- och fritidsboende samt andra besökare.

Bolaget ska även kontinuerligt genomföra de åtgärder som beslutats av trafiknämnden vad avser utveckling av arbetsresor och resor för besökare i hamntrafiken.

Bolaget ska verka aktivt för att utveckla eget och entreprenörers tonnage vad beträffar tillgänglighet, kvalitet, miljö, säkerhet och komfort. Ett gott underhåll ska syfta till hög drifttillgänglighet samt bibehållna värden och standard.

Det särskilda ansvar Region Stockholm tagit för det kulturhistoriska tonnaget (Storskär, Norrskär och Västan) ska förvaltas väl.

Bolaget ska aktivt verka för att vidareutveckla de affärsmässiga relationerna med anlitade entreprenörer för person- och godstransporter. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt uppföljning av ingångna avtal med entreprenörer.

Bolaget ska ta fram lämpliga incitamentssystem för anlitade entreprenörer.

Bolaget ska bedriva en aktiv dialog med faktiska och potentiella resenärer för att få dessa att besöka skärgården och resa med WÅAB och som ett led i detta regelbundet bl.a. genomföra olika typer av resenärs-, kund- och marknadsanalyser i syfte att öka effektivitet och säkerhet inom kollektiv-trafiksystemet.

Bolaget ska i enlighet med trafiknämndens beslut samverka med externa intressenter såsom skärgårdskommunerna, Trafikverket, SJ, Rikstrafiken, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Skärgårdsstiftelsen.Bolaget ska i sin verksamhet eftersträva hög kostnadseffektivitet samt bedriva sin verksamhet med beaktande av samhällsekonomiska bedömningar.

Bolaget ska överta och förvalta sådana avtal för kollektivtrafiken på vatten som trafiknämnden överlåter till bolaget. Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att förvalta bolagets avtal och tillgångar.

6.3.2 AB SL Finans

Bolagets syfte enligt bolagsordning

AB SL Finans är ett helägt dotterbolag till AB Storstockholms Lokaltrafik (AB SL). Bolaget tillhandahåller mot ersättning fordon, vagnar, maskiner samt andra inventarier och anläggningar till lokaltrafikutövare och förvaltas genom trafiknämndens trafikförvaltning.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

6.3.3 AB SL Nya Tunnelbanan AB

Bolagets syfte enligt bolagsordning

SL Nya Tunnelbanan AB utför utbyggnaden av tunnelbanan och övriga åtgärder inom ramen för 2013 års Stockholmsförhandling, utbyggnaden av station Södra Hagalund samt 2017 års Sverigeförhandling Ramavtal 6 – Storstad Stockholm. Via bolaget förvaltar Region Stockholm upphandlade avtal rörande utbyggnaden.

Ägardirektiv

För bolaget gäller generella ägardirektiv i avsnitt 6.1.

Bolaget ska ge ett heltäckande uppdrag till trafiknämnden att ansvara för all upphandling och all annan verksamhet hänförlig till utbyggnaden av tunnelbanan enligt bolagsordningen, varvid upphandlade avtal avseende tunnelbaneutbyggnaden inom förvaltning för utbyggd tunnelbana omedelbart efter ingåendet ska överlåtas till bolaget.

Bolaget ska överta sådana avtal rörande tunnelbaneutbyggnaden som trafiknämnden upphandlar åt och överlåter till bolaget.

Bolaget ska tillhandahålla byggtjänster avseende tunnelbaneutbyggnaden åt AB Storstockholms Lokaltrafik.

Bolaget ska uppdra åt trafiknämnden att genom förvaltning för utbyggd tunnelbana svara för all förvaltning av bolagets avtal och tillgångar samt att i alla avseenden företräda bolaget gentemot tredje part.

6. Kommunalförbund och verksamhetsstiftelser

Region Stockholm har stora åtaganden och engagemang i kommunalförbund och stiftelser som bedriver verksamhet för länets invånare. Syftet med kommunalförbund är samverkan och formen innebär att medlemmarna överlämnar huvudmannaskap för uppgifter till förbundet i fråga och enas om en förbundsordning som reglerar ändamål, styrning och insyn. Syftet med stiftelser är varaktig förvaltning av självständiga förmögenheter för att tillgodose bestämda ändamål. Det finns olika typer av stiftelser och en verksamhetsstiftelse tillgodoser sitt syfte genom att bedriva näringsverksamhet eller ideell verksamhet. Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelserna regleras via avtal och överenskommelser.

Kommunalförbund och stiftelser ska, liksom Region Stockholms egen verksamhet, bedrivas effektivt under uppsikt av regionstyrelsen.

6.3 Kommunalförbund

Region Stockholm är medlem i tre kommunalförbund enligt tabellen nedan.

Kommunalförbund i vilka Region Stockholm ingår

(Region Stockholms ägarandel anges i procent)

Kommunalförbund	Beslutande organ
Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON (50 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA (23 %)	Förbundsdirektion
Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS (14 %)	Förbundsfullmäktige

Kommunalförbundens medlemsbidrag hanteras av hälso- och sjukvårdsnämnden när det gäller KSA och KAS medan KSON har hanterats av regionstyrelsen. Från 2022 övergår även medlemsbidraget och verksamhetsansvaret för KSON till hälso- och sjukvårdsnämnden i syfte att stärka kopplingen mellan ansvaret för hälso- och sjukvården för länets invånare och inkludera kommunalförbundet i Region Stockholms långsiktiga planer för hela sjukvårdssystemet.

6.3.1 Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Övergripande uppgifter

Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje, KSON, planerar och beställer hälso- och sjukvård samt omsorg för invånarna i Norrtälje kommun. KSON äger TioHundra AB som bland annat bedriver vården vid Norrtälje sjukhus, ett antal husläkarmottagningar och verksamheter som bedriver omsorg. KSON styrs framför allt av sin förbundsordning som har beslutats av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i Norrtälje. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar från och med 2022 för medlemsbidraget till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Som en konsekvens av detta förs också resultatet för KSON över till hälso- och sjukvårdsnämnden och konsolideras in i nämndens resultat.

Ekonomiska förutsättningar

Region Stockholms medlemsbidrag till KSON är 1 862 miljoner kronor 2023 vilket innebär en ökning med 98 miljoner kronor eller 5,5 procent jämfört med 2022. Kommunalförbundet ska erhålla motsvarande upp- räkning av medlemsbidraget som hälso- och sjukvårdsnämnden erhåller i ökning av anslaget. Därutöver ska hälso- och sjukvårdsnämnden kompen- sera kommunalförbundet för sin andel av de ökade pensionskostnaderna.

Medlemsbidrag till Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje

Mkr	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Ändring B23/22	Plan 2024	Plan 2025
Medlemsbidrag	1 780	1 764	1 862	5,5%	1 990	2 151

Mål och indikatorer

KSON:s förbundsordning anger att målet är att åstadkomma sammanhållen vård och omsorg med god kvalitet och tillgänglighet för individen och att ge förutsättningar för innovativa samarbeten som ger upphov till samordnings- och effektivitetsvinster.

6.3.2 Kommunalförbundet Avancerad Strålbehandling, KAS

Ändamålet med KAS är att uppföra och driva en nationell anläggning för strålbehandling med protoner, Skandionkliniken, samt att tillvarata möjligheterna till forskning och utveckling av verksamheten. Medlemmar är de sju regioner som har universitetssjukhus: Region Skåne, Region Stockholm, Region Uppsala, Region Västerbotten, Region Örebro län, Region

Östergötland samt Västra Götalandsregionen. Region Stockholm betalade för 2022 en abonnemangsavgift på 34,8 miljoner kronor.

6.3.3 Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg, KSA

Samtliga regioner i Sverige är medlemmar i KAS, vars ändamål är att investera i ambulansflyg och driva ambulansflygverksamhet över hela landet. Region Stockholm betalade för 2022 ett medlemsbidrag på 5,6 miljoner kronor. Regionen har under 2022 förskotterat betalning för tjänster till följd av kommunalförbundets dåliga ekonomi under uppstarten av verksamheten. Regionen behöver under 2023 utvärdera om Kommunalförbundet är ändamålsenligt för Region Stockholms behov.

6.4 Stiftelser

Region Stockholm har ett engagemang och åtagande i tio verksamhetsstiftelser, se tabellen nedan. Stiftelser inräknas inte i koncernens resultat- och balansräkning på annat sätt än att eventuella medlemsbidrag redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Regionstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över verksamhetsstiftelser för vilka Region Stockholm är stiftare, medstiftare eller huvudfinansiär. Nämnderna ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot de stiftelser som ligger under respektive nämnds ansvarsområde i enlighet med Region Stockholms reglementen för regionstyrelsen och övriga nämnder (RS 2022-0700). Ansvariga nämnder ska säkerställa avtal och överenskommelser med stiftelserna samt följa upp att Region Stockholms ekonomiska bidrag till dem används resurseffektivt och ändamålsenligt i förhållande till regionfullmäktiges mål.

Verksamhetsstiftelser i vilka Region Stockholm har ett engagemang

Den andel styrelseposter som Region Stockholm besitter i respektive stiftelse anges inom parentes.

Stiftelser i vilka Region Stockholm är ensam stiftare	Stiftelser där Region Stockholm är stiftare tillsammans med andra
• Stiftelsen Cancercentrum Karolinska (100 %)[1] • Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin (100 %)[1] • Stiftelsen Clara (0 %)[2]	Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum (50 %) Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län (53 %) Stiftelsen Flemingsberg Science (13 %)
Stiftelser där Region Stockholm är bidragsgivare[3]	**Stiftelse där Region Stockholm är huvudfinansiär**
Stockholm Science City Foundation (14 %) Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista, Sting (14 %)	• Stockholms Konserthusstiftelse (67 %)

1 Region Stockholm utser ordförande samt samtliga ledamöter och suppleanter.

2 Från 2018 utser Region Stockholm inga ledamöter eller revisorer i stiftelsen Clara.

3 För dessa stiftelser har Region Stockholm inte något uppsiktsansvar.

Stiftelsen Cancercentrum Karolinska syftar till att främja experimentell cancerforskning och arbetar för utvecklingen av individualiserad cancerbehandling i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Karolinska Institutet. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Centrum för Molekylär Medicin arbetar främst med forskning om kroniska inflammationssjukdomar. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Stockholms läns Äldrecentrum är ett tvärvetenskapligt centrum för forskning och utveckling om äldre personers hälsa, vård och omsorg. Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Stockholms läns museum är en så kallad länskulturfunktion som bedriver vetenskaplig insamling och dokumentation samt utåtriktad verksamhet inom kulturminnesvården och museiverksamheten i länet.
Sedan den 1 januari 2021 ingår stiftelsen i kulturnämndens förvaltning.

Skärgårdsstiftelsen i Stockholms län förvaltar fastigheter och verkar för att bevara Stockholms skärgård och utvecklingen av friluftslivet i skärgården. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ges årligt stöd för verksamhet och fastighetsunderhåll. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat för perioden 2020–2023.

Stiftelsen Flemingsberg Science syftar bland annat till att stärka samverkan mellan aktörerna i Flemingsberg. Klimat- och regionutvecklingsnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stockholms Konserthusstiftelse ska driva en aktiv musikverksamhet genom att ge konserter och upprätthålla den Kungliga Filharmoniska Orkestern i Stockholm. Region Stockholm är huvudfinansiär till stiftelsen som ges årligt stöd för verksamhet och fastighetsunderhåll. Kulturnämnden ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen. Avtal om beviljade bidrag finns tecknat för perioden 2019–2022.

Stockholm Science City Foundation har i uppdrag att attrahera företag och akademi till Hagastaden och Stockholm samt att stärka samverkan mellan universiteten och hälso- och sjukvården. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista ska i samverkan med offentlig sektor, näringsliv och akademi främja utbildning och teknisk utveckling inom data- och elektronikområdet. Verksamheten bedrivs operativt i två dotterbolag, Kista Science City AB och Stockholm Innovation and Growth AB, kallat Sting. Regionstyrelsen ansvarar för Region Stockholms åtaganden gentemot stiftelsen.

Region Stockholm

Bilagor

Bilaga 1: Justeringar i förhållande till vänsterminoriteten

Bilaga 2: Mål och indikatorer

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032

Bilaga 4: Taxor och avgifter

Region Stockholm

Bilaga 1: Justeringar mot vänsterminoriteten

	2023	2024	2025
Pensionsavsättning enligt beslut i delårsrapport 2022 - ökad intäkt	2000	0	0
Ökade statsbidrag och elpriskompensation - ökad intäkt	816	416	416
1% minskad sjukfrånvaro - besparing	159	159	159
Minskad administration 10% - besparing	464	464	464
Sjukvårdsproducerande nämnder och bolag: Såld vård utomläns/utomlands ökning 20% år - ökad intäkt	379	492	512
Utökad reklam i kollektivtrafik - ökad intäkt	100	200	250
Tågvärdar enligt befinltigt beslut - besparing	80	140	140
Förändrad roll stationsvärdar - besparing	150	250	250
Ökad resenärsservice i knutpunkter och insatser för trygghet - satsning	100	100	100
Högre ambition kollektivtrafik och ökad drift och underhåll - satsning	350	350	350
Inget sommarlovskort - besparing	50	50	50
Pensionärskort - satsning	50	50	50
Färdtjänst bibehållen tilldelning, samt justerad budget efter resande	140	140	140
Projektering spårväg city - satsning	20	0	0
Höjd SL-taxa 2,1% (20kr/år) - ökad och minskad intäkt	135	0	-256
Det nytillkomna anslaget "god ekonomisk hushållning" justeras - besparing	150	0	0
Stöd för långsiktigt minskad administration Region Stockholm istället för anslaget "god ekonomisk hushållning" - satsning	50	0	0
Förstärkt innovationsstöd - satsning	10	10	10
Trygghetsatsning - satsning	50	50	50
Utökad satsning hälsobefrämjande arbetsmiljö - satsning	50	50	50
Reserv i en orolig tid - satsning	50	100	100
Höjda ambitioner forskning - satsning	10	10	10
Insatser för stärkt civil beredskap - satsning	50	100	100
Egen finansiering av fler vid tolkbehov, halverad kostnad/ökad intäkt - besparing	70	70	70
Lämna samordningsförbund - besparing	25	25	25
Högre sjukhusavtal 0,5% - satsning	117	117	117
Högre ambition sjukvård och fler vårdplatser - satsning	280	300	500
Två Närakuter öppnar - satsning	45	90	90
200 fler specialistläkare - satsning	72	72	72

Högre ambition primärvård - satsning	20	20	20
Högre ersättningsnivå husläkarmottagningar 1%- satsning	67	67	67

Lägre parkeringsavgifter för vårdanställda (66% av vänsterminoritetens förslag) - minskad intäkt	20	20	20
Höjt resultatkrav LFS minskade vakanser och effektivare lokalanvändning - ökad intäkt	100	100	100

Kulturnämnden. Minskad bidragsgivning 10% - besparing	40	40	40

Klimat- och regionutvecklingsnämnden, minskat omfång, färre medlemskap och bidragsgivning - besparing	20	20	20

Folktandvården. Justerat resultatkrav med friare prissättning - ökad intäkt	20	30	30

Region Stockholm

Bilaga 2 : Mål och indikatorer

Regionfullmäktige har fattat beslut om en långsiktig vision för hur Region Stockholm och dess samtliga verksamheter ska utvecklas. I visionen beskrivs Region Stockholms långsiktiga mål i ett samlat budskap:

Region Stockholm – för en jämlik, öppen, hållbar och konkurrenskraftig Stockholmsregion där invånarna ges likvärdiga livschanser och hög livskvalitet

Visionen konkretiseras i ett antal mål:

- Regionfullmäktiges fyra inriktningsmål, som anges med versaler i måltabellen nedan, är fyråriga och anger inriktningen för Region Stockholm under mandatperioden.
  - God ekonomisk hushållning
  - Behovsstyrd hälso- och sjukvård av god kvalitet
  - En hållbar regional utveckling
  - God och hållbar arbetsgivare
- Regionfullmäktiges nämndspecifika och verksamhetsspecifika mål, som anges med N respektive V i måltabellen, konkretiserar i sin tur inriktningsmålen för de olika verksamheter som bedrivs i Region Stockholm. Målen gäller för berörda verksamheter och är fleråriga.

Regionfullmäktiges indikatorer används för att mäta utvecklingen och bedöma hur nämnder och bolag uppfyller regionfullmäktiges mål. För majoriteten av indikatorerna anges ett målvärde för åren 2022-2025. Där utfall finns tillgängligt för 2020 och 2021 anges också det.

BUDGET 23
Bilaga 2

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Ett resultat i balans (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Ett positivt resultat för Region Stockholm enligt balanskravet	5 092 mkr	1 750 mkr	≥ 141,5 mkr	≥31 mkr	≥ 173 mkr	≥ 3146 mkr	100	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Hållbar investeringsutvecklin g (V)								
Finansiering av Region Stockholms driftskostnader och ersättningsinvesteringar ska ske inom koncernens kassaflöde	100%	100%	100%	100%	100%	100%	25	(Mäts på koncernnivå)
Självfinansieringsgrad av investeringsutgifter			≥ 84%	≥ 84%	≥ 88%	100%	25	(Mäts på koncernnivå)
Kapitalkostnadernas andel av Region Stockholms totala intäkter	7,0%	7,0%	≤ 8,7%	≤ 8,0%	≤ 8,0%	≤ 8,0%	25	(Mäts på koncernnivå)
Andel räntebärande skulder justerat för kassalikviditet i förhållande till de totala intäkterna			≤ 50%	≤ 50%	≤ 50%	≤ 50%	25	(Mäts på koncernnivå)

BEHOVSSTYRD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD AV GOD KVALITET								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
En hälso- och sjukvård av god kvalitet (N)								HSN, PVN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB
Vård på rätt plats: Andel besök på närakuter av det totala antalet besök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar	48,7 %	47,7%	≥ 51 %	≥ 51 %	≥ 51 %	≥ 51 %	8	HSN
Vård på rätt plats: Andel besök på husläkarmottagning av totalt antal öppenvårdsbesök		31%	31%	32%	33%	34%	8	PVN
Vård i rätt tid: Andel patienter som vistas högst 4 timmar på akutmottagning	47,0 %	42%	≥ 78 %	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	7	HSN, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Vård i rätt tid: Medianväntetid till första läkarbedömning på akutmottagning, alla patienter			Minska 5 %	52	50	48	7	HSN, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Vård i rätt tid: Andel patienter som får medicinsk bedömning inom tre dagar på husläkarmottagning	90,0 %	93%	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %	7	PVN, SLSO
Vård i rätt tid: Andel väntande till första besök inom 30 dagar hos specialist	68,0%		≥ 70 %	≥ 70 %	≥ 70 %	≥ 70 %	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Vård i rätt tid: Andel väntande till behandling inom 90 dagar hos specialist	74,0 %	61%	≥ 77 %	≥ 80 %	≥ 85 %	≥ 85 %	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Säker vård: Förekomsten av vårdrelaterade infektioner	8,5%	6,7%	≤ 7,3%	≤ 4,4 %	≤ 4,2 %	≤ 4,0 %	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Säker vård: Akuta återinskrivningar inom 7 dagar inom slutenvården (för personer 80+)	7,1%	7,1%	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	≤ 7,5 %	7	HSN
Säker vård: Antibiotikaförskrivning (antalet uthämtade antibiotikarecept per 1000 invånare)	238	228	≤ 250	≤ 250	≤ 250	≤ 250	7	HSN

Säker vård: Suicidriskbedömning av nya patienter inom psykiatrisk öppenvård	76%	80%	74%	82%	82%	85%	7	HSN, SLSO

BEHOVSSTYRD HÄLSO- OCH SJUKVÅRD AV GOD KVALITET								
	Utfall		Mål				Vikt %	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
Effektiv vård: Antal avslutade ärenden i 1177 Vårdguidens e-tjänster per 1 000 invånare och månad	60,6	82,4	≥ 58	≥ 62	≥ 66		7	HSN
Effektiv vård: Antal utskrivningsklara dagar till kommunen per vårdtillfälle	0,8	0,5	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	≤ 1,3	7	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB
Vård med patienten i fokus: Helhetsintryck i primärvården		79	81	82	82	82	7	PVN, SLSO
Region Stockholm bidrar till att förbättra folkhälsan för alla (V)								PVN, KRN, SLSO, FTV
Andel husläkarmottagningar som bedriver ett aktivt sjukdomsförebyggande arbete	75,7 %	74%	≥ 83 %	≥ 80 %	≥ 81 %	≥ 82 %	34	PVN, SLSO
Andelen 19-åringar med kariesfria sidoytor	73,5 %	74,3%	≥ 72 %	≥72,5 %	≥72,5 %	≥72,5 %	33	PVN, FTV
Skillnaderna i förväntad medellivslängd mellan olika kommuner i länet (RUFS)			< 3,4	< 3,4	< 3,3		33	KRN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Må				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Region Stockholms verksamheter har år 2035 minimerat sina utsläpp av skadliga ämnen (V)								TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, KUN, Locum
Antal genomförda utfasningsåtgärder				Noll-mätning				TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, KUN, Locum
Region Stockholm stärker ett hållbart resande så att klimatpåverkan från transporter minskar (N)								TN
Attraktiva resor: Nöjda resenärer		84%	≥ 78 %	≥ 79 %	≥ 79 %	≥ 80 %	10	TN
Attraktiva resor: Nöjda resenärer - särskilda persontransporter	90,0%	88%	≥ 86 %	≥ 86 %	≥ 86 %	≥ 86 %	9	TN
Attraktiva resor: Nöjda resenärer - allmän skärgårdstrafik		94%	≥ 94 %	≥ 94 %	≥ 94 %	≥ 94 %	9	TN
Trygga resor: Trygga resenärer		72%	≥ 75 %	≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	9	TN
Trygga resor: Trygga resenärer – särskilda persontransporter	77,0%	77%	≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	≥ 76 %	9	TN
Effektiva resor: Kostnad per personkilometer, SL-trafiken	5,14 kr	5,66 kr	≤4,50kr	≤4,13kr	≤4,15kr	≤4,18kr	9	TN
Effektiva resor: Tusental påstigande en vanlig vardag (kollektivtrafik på land)	1 859	1 765	≥ 2 306	≥ 2 623	≥ 2 665	≥ 2 708	9	TN
Effektiva resor: Kollektivtrafikens andel av de motoriserade resorna (RUFS)	47,5%	29%	≥ 52%	≥52,25%	≥52,5 %	≥52,75 %	9	TN
Effektiva resor: Kollektivtrafikens restid mellan regionala stadskärnor och Arlanda flygplats ska vara konkurrenskraftig med bilens restid (RUFS), andel av de regionala stadskärnorna som har en restidskvot under 1,5	57,0%	57%	≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %	≥ 50 %	9	TN

Hållbara resor: Uppfyllnad av nyckelmål i trafikförsörjnings-programmet	57%	57%	≥ 67 %	≥ 71 %	≥ 71 %	≥ 71 %	9	TN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Tillgänglig och sammanhållen region: Fullt tillgänglig linje eller bytespunkt (exkl. båttrafik)	80,0%	80%	≥ 83 %	≥ 83 %	≥ 84 %	≥ 84 %	9	TN
Fri kultur för upplevelser, möten, bildning och delaktighet (N)								KUN, FSN
Kulturupplevelser: Andel kulturaktörer som anser att Region Stockholms ekonomiska stöd bidrar till kulturupplevelser för länets invånare		70%	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	KUN
Kulturupplevelser: Andel kommuner som anser att Region Stockholms främjande verksamhet bidrar till kulturupplevelser för länets invånare	73,0%	70%	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	KUN
Möten med konstnärliga uttryck: Andel av fastighetsinvesteringar i hälso- och sjukvården som används för konstnärlig gestaltning	0,6%	0,7%	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	≥ 1,0 %	20	KUN, FSN
Bildning: Andel studieförbund och folkhögskolor som anser att Region Stockholm bidrar till folkbildningen i länet			≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	20	KUN
Delaktighet: Andel ungdomsorganisationer som anser att Region Stockholms ekonomiska stöd stödjer föreningslivet i Stockholmsregionen	100%	100%	≥ 85 %	≥ 85 %	≥ 85 %	≥ 85 %	20	KUN
Uppnå strukturerad styrning av Region Stockholms verksamheter (N)								RS
Andel av nämnder och bolag som har levererat resultat i enlighet med resultatkrav	100%	86%	100%	100%	100%	100%	100	(Mäts på koncernnivå)
Region Stockholm är tillgänglig för alla och bemötandet likvärdigt (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel av länets invånare som har ett stort förtroende för vården	69,0%	68%	≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 65 %	≥ 65 %	34	HSN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Andel nämnder och bolag som utifrån sitt uppdrag har genomfört aktiviteter i enlighet med Region Stockholms styrande dokument inom social hållbarhet och folkhälsa	73,0%	86%	≥ 70 %	≥ 85 %			33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel nämnder och bolag som arbetar med konsekvensanalyser inom folkhälsa och/eller social hållbarhet			≥ 50 %				33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Till år 2030 har Region Stockholms totala klimatpåverkan halverats jämfört med 2019 (V)								RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, MediCarrier AB, FTV
Klimatpåverkan från utsläpp av växthusgaser jämfört med 2019			-21				50	(Mäts på koncernnivå)
Andelen större trafikinvesteringar med mål i inriktningsfasen om att minska klimatpåverkan med minst 15 %			100%	100%			50	TN
Region Stockholms konsumtionsbaserade klimatpåverkan			Nollmätning					RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, MediCarrier AB, FTV
Region Stockholms måltider främjar hälsa och är hållbara (V)								SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Hållbarhetskrav ställs på måltider inom Region Stockholm	100%	100%	100%				50	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Matsvinn från patientmåltider			-5%				50	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Utformning av de fysiska miljöerna i Region Stockholms verksamheter är hållbara och hälsofrämjande								TN, Locum

Ekosystemtjänster utvecklas vid Region Stockholms fastigheter och anläggningar		Noll-mätning		TN, Locum
2035: Flöden i Region Stockholms verksamheter är cirkulära (V)				RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, Locum
Genomförda åtgärder för att öka produkters och materials livslängd		Noll-mätning		RS, HSN, TN, FSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, S:t Erik, STSAB, FTV, Locum

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Genomförda åtgärder för att öka materialåtervinning av produkt- och materialflöden				Noll-mätning				TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, Locum
2035: Region Stockholms verksamheter är resilienta (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Andel av utvalda säkerhetsåtgärder enligt Region Stockholms riktlinjer för informationssäkerhet som är implementerade	63,0%	70%	≥ 70 %	≥ 90 %	≥ 90 %	≥ 90 %	34	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Andel nämnder och bolag som har förmåga att hantera extraordinära händelser	80,0%	72%	100%	100%	100%		33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel vidtagna åtgärder av identifierade sårbarheter i risk och sårbarhetsanalysens åtgärdsplan			≥ 70 %	≥ 70 %	≥ 80 %		33	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Kärnverksamhet ska prioriteras (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB,

							Locum, Film Stockholm AB
Administrativa kostnader ska minska			Enligt budget	Enligt budget	Enligt budget	Enligt budget	50	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Andel lagakraftvunna domstolsavgöranden där Region Stockholm har vunnit	77,3%	97%	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	≥ 75 %	50	RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Hög innovations- och digitaliseringsgrad (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel av nämnder och bolag som har infört metoder och verktyg för arbete med innovationer på ett systematiskt sätt	76,0%	78%	≥ 35 %	≥ 40 %	≥ 60 %		34	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Innovationsgrad	2,5	2,7	≥ 4	≥ 3	≥ 3,5		33	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Grad av digital mognad		51%	≥ 52	≥ 55	≥ 56	≥ 57	33	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
En av Europas ledande forskningsregioner inom forskning som syftar till bättre hälsa (V)								RS
Antal etikprövningstillstånd där Region Stockholm är forskningshuvudman	1 248	1 089	≥ 795	≥ 805	≥ 815		20	RS
Antal publikationer i kollegialt fackgranskade tidskrifter av forskare verksamma inom medicin i Region Stockholm	4 445	4 741	≥ 4 300	≥ 4 400	≥ 4 500		20	RS
Forskningsaktivitet inom partnerskapen SU & KTH			≥ 60 %	≥ 65 %	≥ 70 %		20	RS

Andel ärenden om Datautlämning med stöd från Centrum för hälsodata där integritetssäkrad hälsodata lämnats ut inom 90 dagar från inkommen fullständig förfrågan			≥ 65 %	≥ 70 %	≥ 75 %	20	RS
Antalet pågående kliniska studier			Baslinje	Öka 2 procent	Öka 2 procent	20	RS
Regional utveckling för en attraktiv tillväxtregion (N)							KRN
Kommunala planers överensstämmelse med plankartan i RUFS	79%	79%	≥ 80 %	≥ 80 %	≥ 80 %	8	KRN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Tillkommande bebyggelse i Stockholmsregionens relativt sett mest tillgängliga lägen (RUFS)			≥ 82 %	≥ 84 %	≥ 86 %		8	KRN
Utsläpp av växthusgaser från Stockholmsregionen i ton CO2 per capita (RUFS)			≤ 2,4	≤ 2,3	≤ 2,2		7	KRN
Antal nystartade företag per 1000 invånare	15		≥ 15	≥ 15	≥ 16		7	KRN
Privata och offentliga investeringar i forskning och utveckling (FoU) som andel av BNP			≥ 3,7 %	≥ 3,8 %	≥ 3,9 %		7	KRN
Andelen sysselsatta inom kunskapsintensiva yrken (RUFS)			≥ 52 %	≥ 52 %	≥ 53 %		7	KRN
Tillgången till uppkoppling om 100 Mbit per sekund för arbetsställen (RUFS)	92,3%		≥ 92 %	≥ 93 %	≥ 94 %		7	KRN
Andel av samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att ta tillvara kompetensen och underlätta matchningen på arbetsmarknaden i Stockholmsregionen			≥ 80 %	≥ 80 %			7	KRN
Andel gymnasieelever som slutfört gymnasieutbildning med examen inom tre år (RUFS)		79%	≥ 75 %	≥ 76 %	≥ 76 %		7	KRN
Gap i andel förvärvsarbetande mellan inrikes och utrikes födda (RUFS)	14,8 procentenheter		≤ 17 procentenheter	≤ 16,5 procentenheter	≤ 16 procentenheter		7	KRN
Andel samarbetsaktörer som anser att Region Stockholm bidrar till att öka bostadsbyggandet och skapa attraktiva livsmiljöer i Stockholmsregionen			≥ 80 %	≥ 80 %			7	KRN
Antal årligen färdigställda bostäder (RUFS)	14 300		≥22 000	≥22 000	≥22		7	KRN

				000		
Andel invånare som anger att otryggheten påverkar livskvaliteten (RUFS)	8,6%	8,4%	≤ 8 %	≤ 8 %	≤ 8 %	7	KRN
Andel förnybara källor i Stockholms läns energiproduktion (RUFS)			≥ 80 %	≥ 83 %	≥ 86 %	7	KRN

EN HÅLLBAR REGIONAL UTVECKLING								
	Utfall		Mål				Vikt %	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025		
Bidra till ett transporteffektivt samhälle i Stockholmsregionen (V)								KRN
Andel resor inom länet som sker med gång, cykel eller kollektivtrafik (RUFS)	49%		Mäts var fjärde år (2023)	≥ 57 %	Mäts var fjärde år (2027)		100	KRN
Stockholmsregionen ska vara Europas mest attraktiva tillväxtregion (V)								KRN
Placering i jämförelsen av bruttoregionalprodukt i storstadsregioner i EU (RUFS)	22	26	≤ 5	≤ 5	≤ 5		34	KRN
Placering i jämförelsen av konkurrenskraft i storstadsregioner i EU (EU Regional Competitiveness Index)			≤ 3	≤ 3	≤ 3		33	KRN
Antal internationella gästnätter i Stockholmsregionen	6,9 miljoner		≥ 4,2 miljoner	≥ 5,5 miljoner	≥ 5,5 miljoner		33	KRN

Region Stockholm

GOD OCH HÅLLBAR ARBETSGIVARE								
	Utfall		Mål				Vikt	Nämnder och bolag
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	%	
Region Stockholm - attraktiv arbetsgivare (V)								RS, HSN, PVN, TN, KRN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, Tobiasregistret, MediCarrier AB, Locum, Film Stockholm AB
Motivation (Hållbart medarbetarengageman g, HME)	78	75	≥ 79	≥ 78	≥ 79	≥ 80	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Ledarskap (Hållbart medarbetarengageman g, HME)	77	74	≥ 77	≥ 77	≥ 78	≥ 79	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Styrning (Hållbart medarbetarengageman g, HME)	74	72	≥ 75	≥ 75	≥ 76	≥ 77	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andel av medarbetare som utsätts för hot och/eller våld i samband med sitt arbete		10%	≤ 9 %	≤ 8 %	≤ 8 %	≤ 8 %	14	TN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB
Andel av medarbetare som utsätts för kränkande särbehandling som har samband med arbetet		8%	≤ 7 %	≤ 6 %	≤ 6 %	≤ 6 %	14	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Andelen sjukfrånvaro i relation till ordinarie arbetstid	8,1%	6,8%	< 6,2 %	< 6,1 %	< 6,0 %	< 6,0 %	15	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum

Personalomsättning	11%	8%	≤ 8 %	≤ 7,9 %	≤ 7,8 %	≤ 7,8 %	15	RS, HSN, TN, FSN, KUN, PAN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, FTV, AISAB, MediCarrier AB, Locum
Systematisk kompetensförsörjning (V)								HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, AISAB
Antal helårsstudenter som vidareutbildar sig till specialistsjuksköterska eller barnmorska med bibehållen lön under studietiden				390	390	390	25	SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik, AISAB
Antalet startade AT-block per år	232	248	255	270	280	290	25	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB

GOD OCH HÅLLBAR ARBETSGIVARE								
	Utfall		**Mål**				**Vikt**	**Nämnder och bolag**
	2020	**2021**	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**%**	
Antalet ST-läkare	2 400	2 475	Öka i brist-speciali- teter	Öka i brist-special i- teter	Öka i brist-special i- teter	Öka i brist-speciali- teter	25	HSN, SLSO, Karolinska, SÖS, DSAB, STSAB, S:t Erik
Andel ST-utbildande enheter som har genomgått extern kvalitetsgranskning			≥ 30 %	≥ 60 %	≥ 75 %	≥ 85 %	25	HSN

Region Stockholm

Bilaga 3 Investeringsplan

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032

Region Stockholm

Mkr	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Totalt 2023-2032
Region Stockholm totalt	**11 025,5**	**17 917,1**	**19 038,7**	**18 084,2**	**15 642,3**	**12 927,0**	**11 288,0**	**9 653,0**	**10 271,8**	**11 549,4**	**9 438,8**	**9 369,4**	**127 262,6**
varav medfinansiering totalt [1]	*3 472,0*	*4 241,0*	*5 919,5*	*5 364,6*	*6 284,0*	*3 982,7*	*3 908,0*	*3 389,2*	*3 600,5*	*5 838,0*	*3 137,9*	*2 999,7*	*44 428,1*
Region Stockholm totalt exkl. medfinansiering	7 553,5	13 676,1	13 119,2	12 715,6	9 358,3	8 944,3	7 379,9	6 263,9	6 671,2	5 711,4	6 300,9	6 369,7	82 834,5
Hälso- och sjukvård totalt	**873,3**	**1 571,2**	**1 797,4**	**2 146,6**	**2 218,4**	**1 865,4**	**1 997,9**	**1 517,4**	**1 711,4**	**2 155,9**	**1 772,4**	**1 602,4**	**18 785,2**
Hälso- och sjukvårdsnämnden	1,1	9,0	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	54,0
Primärvårdsnämnden													
Patientnämnden													
Stockholms läns sjukvårdsområde	154,0	252,4	252,4	280,6	358,4	281,4	261,4	231,4	231,4	361,4	261,4	231,4	2 751,2
Karolinska Universitetssjukhuset	277,9	700,0	850,0	1 050,0	1 100,0	900,0	1 000,0	750,0	750,0	950,0	950,0	700,0	9 000,0
Södersjukhuset AB	149,3	218,3	298,0	256,0	237,0	327,0	312,0	149,0	337,0	429,0	181,0	290,0	2 816,0
Danderyds Sjukhus AB	107,4	181,5	229,0	315,0	330,0	185,0	185,0	215,0	170,0	195,0	195,0	195,0	2 214,0
Södertälje Sjukhus AB	64,4	65,0	30,0	107,0	57,0	35,0	100,0	30,0	80,0	80,0	47,0	47,0	613,0
S:t Eriks Ögonsjukhus AB	29,4	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	22,5	25,0	25,0	22,5	20,0	20,0	215,0
Folktandvården Stockholms Län AB	56,0	85,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0	700,0
Ambulanssjukvården i Storstockholm AB	29,1	28,0	29,0	29,0	29,0	30,0	30,0	30,0	31,0	31,0	31,0	32,0	302,0
Tobiasregistret													
Medicarrier AB	4,9	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	12,0	120,0
Kollektivtrafik totalt	**8 789,3**	**14 018,0**	**13 859,2**	**12 756,5**	**11 027,8**	**8 800,2**	**7 370,6**	**6 656,8**	**7 237,1**	**8 077,7**	**6 322,4**	**6 436,8**	**88 545,2**
varav medfinansiering [1]	*3 472,0*	*4 241,0*	*5 919,5*	*5 364,6*	*6 284,0*	*3 982,7*	*3 908,0*	*3 389,2*	*3 600,5*	*5 838,0*	*3 137,9*	*2 999,7*	*44 428,1*
Kollektivtrafik exkl. medfinansiering	5 317,3	9 777,0	7 939,7	7 387,9	4 743,8	4 817,6	3 462,6	3 267,6	3 636,6	2 239,7	3 184,5	3 437,1	44 117,1
Trafiknämnden	8 789,3	14 018,0	13 859,2	12 756,5	11 027,8	8 800,2	7 370,6	6 656,8	7 237,1	8 077,7	6 322,4	6 436,8	88 545,2
varav Trafikförvaltningen	4 932,4	7 805,3	6 779,6	6 487,4	5 443,2	4 075,4	3 711,3	3 165,7	3 918,2	4 530,5	4 392,6	4 192,4	46 696,3
varav medfinansiering [1]	*511,0*	*876,4*	*1 324,8*	*376,9*	*952,7*	*441,7*	*866,5*	*959,3*	*1 110,6*	*1 513,4*	*1 531,1*	*1 497,0*	*10 574,0*
varav Färdtjänstverksamheten	39,0	51,0	37,7	37,7	38,0	35,0	15,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	188,4
varav Förvaltning av utbyggd tunnelbana	3 817,9	6 161,7	7 041,9	6 231,5	5 546,6	4 689,9	3 644,3	3 486,1	3 313,9	3 542,2	1 924,8	2 239,4	41 660,5
varav medfinansiering [1]	*2 961,0*	*3 364,6*	*4 594,7*	*4 991,7*	*5 331,2*	*3 541,0*	*3 041,5*	*2 429,9*	*2 489,9*	*4 324,6*	*1 606,8*	*1 502,7*	*33 854,1*
Fastigheter och service totalt	**1 358,2**	**2 308,3**	**3 372,3**	**3 176,5**	**2 391,6**	**2 257,2**	**1 915,3**	**1 474,7**	**1 313,1**	**1 307,2**	**1 335,4**	**1 321,9**	**19 865,2**
Fastighets- och servicenämnden	1 355,9	2 303,8	3 367,8	3 172,0	2 387,1	2 252,7	1 910,8	1 470,2	1 308,6	1 302,7	1 330,9	1 317,4	19 820,2
varav Fastighetsförvaltningen	1 195,2	1 966,2	3 043,4	2 857,7	2 177,3	2 008,9	1 689,3	1 270,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	17 466,6
varav Serviceförvaltningen	160,7	337,6	324,4	314,3	209,8	243,8	221,5	200,2	203,6	197,7	225,9	212,4	2 353,6
Locum AB	2,3	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	45,0
Övriga verksamheter totalt	**4,8**	**19,7**	**9,8**	**4,5**	**4,5**	**4,2**	**4,2**	**4,2**	**10,2**	**8,6**	**8,6**	**8,2**	**67,0**
Regionstyrelsen	3,3	17,6	8,6	3,3	3,3	3,0	3,0	3,0	9,0	7,4	7,4	7,0	55,0
Klimat- och regionutvecklingsnämnden													
Kulturnämnden	1,5	1,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	10,0
Revisionskollegiet		0,2											

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, hälso- och sjukvård

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Hälso- och sjukvård																			
Summa investeringar hälso och sjukvård				**887,0**	**550,0**	**117,0**	**1 571,2**	**1 191,5**	**1 797,4**	**2 146,6**	**2 218,4**	**1 865,4**	**1 997,9**	**1 517,4**	**1 711,4**	**2 155,9**	**1 772,4**	**1 602,4**	
varav ombyggnader i externt hyrda lokaler							*36,0*	*36,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	*31,0*	
varav maskiner, inventarier och IT				*887,0*	*550,0*	*117,0*	*1 535,2*	*1 155,5*	*1 766,4*	*2 115,6*	*2 187,4*	*1 834,4*	*1 966,9*	*1 486,4*	*1 680,4*	*2 124,9*	*1 741,4*	*1 571,4*	
Beslutade investeringar hälso- och sjukvård																			
Planerade investeringar hälso- och sjukvård																			
Nyinvesteringar hälso- och sjukvård				550,0	550,0	5,0	120,0	144,5	273,0	422,0	613,0	184,0	203,0	183,0	184,0	184,0	184,0	184,0	
Ersättningsinvesteringar hälso- och sjukvård				337,0		112,0	1 451,2	1 047,0	1 524,4	1 724,6	1 605,4	1 681,4	1 794,9	1 334,4	1 527,4	1 971,9	1 588,4	1 418,4	
1.1 Hälso- o sjukvårdsnämnden																			
Summa investeringar Hälso- o sjukvårdsnämnden							**9,0**	**7,5**	**7,0**	**7,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsbjekt > 100 mkr																			
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				9,0	7,5	7,0	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.																
1.2 Stockholms läns sjukvårdsområde																			
Summa investeringar Stockholms läns sjukvårdsområde				**120,0**	**120,0**		**252,4**	**194,0**	**252,4**	**280,6**	**358,4**	**281,4**	**261,4**	**231,4**	**231,4**	**361,4**	**261,4**	**231,4**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.				15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
Utrustning till Helix etapp 2		Inriktning	Nyinvestering	120,0	120,0					30,0	90,0								
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				187,4	129,0	187,4	185,6	203,4	216,4	196,4	166,4	166,4	296,4	196,4	166,4	
1.3 Karolinska Universitetssjukhuset																			
Summa investeringar Karolinska Universitetssjukhuset				**337,0**		**112,0**	**700,0**	**500,0**	**850,0**	**1 050,0**	**1 100,0**	**900,0**	**1 000,0**	**750,0**	**750,0**	**950,0**	**950,0**	**700,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Utrustning till anpassning avdelningar, etapp 2		Genomförande	Ersättningsinv.	256,0		85,0	15,0		36,0	30,0	30,0	30,0	30,0	15,0					
Utrustning till ombyggnad mottagningar, etapp 2		Genomförande	Ersättningsinv.	81,0		27,0	5,0	9,0		10,0	10,0	10,0	10,0	5,0					
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				25,0	60,0	85,0	85,0	215,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				655,0	431,0	729,0	925,0	845,0	760,0	860,0	630,0	650,0	850,0	850,0	600,0	
1.4 Södersjukhuset AB																			
Summa investeringar Södersjukhuset AB				**100,0**	**100,0**		**218,3**	**183,0**	**298,0**	**256,0**	**237,0**	**327,0**	**312,0**	**149,0**	**337,0**	**429,0**	**181,0**	**290,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Utrustning till modernisering vårdplatser by 17/18		Planering	Nyinvestering	100,0	100,0		2,0	4,0	10,0	55,0	30,0	1,0							
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering						31,0		20,0		20,0						
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				216,3	179,0	257,0	201,0	187,0	326,0	292,0	149,0	337,0	429,0	181,0	290,0	
1.5 Danderyds Sjukhus AB																			
Summa investeringar Danderyds Sjukhus AB				**330,0**	**330,0**	**5,0**	**181,5**	**110,0**	**229,0**	**315,0**	**330,0**	**185,0**	**185,0**	**215,0**	**170,0**	**195,0**	**195,0**	**195,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Utrustning till ny vårdbyggnad, by 61	DS 2020-0143	Genomförande	Nyinvestering	330,0	330,0	5,0	10,0	6,0	49,0	95,0	175,0								
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				20,0	4,0	20,0	20,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				151,5	100,0	160,0	200,0	140,0	170,0	170,0	200,0	155,0	180,0	180,0	180,0	

Fortsättning hälso- och sjukvård

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1.6 Södertälje sjukhus AB																			
Summa investeringar Södertälje sjukhus AB							**65,0**	**67,0**	**30,0**	**107,0**	**57,0**	**35,0**	**100,0**	**30,0**	**80,0**	**80,0**	**47,0**	**47,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering						8,0	67,0									
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				65,0	67,0	22,0	40,0	57,0	35,0	100,0	30,0	80,0	80,0	47,0	47,0	
1.7 S:t Eriks ögonsjukhus AB																			
Summa investeringar S:t Eriks ögonsjukhus AB							**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**20,0**	**22,5**	**25,0**	**25,0**	**22,5**	**20,0**	**20,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering																
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	20,0	22,5	25,0	25,0	22,5	20,0	20,0	
1.8 Folktandvården Stockholms Län AB																			
Summa investeringar Folktandvården Stockholms Län AB							**85,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	**70,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.				20,0	20,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	15,0	
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering																
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				65,0	50,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	55,0	
1.9 Ambulanssjukvården i Storstockholm AB																			
Summa investeringar Ambulanssjukvården i Storstockholm AB							**28,0**	**28,0**	**29,0**	**29,0**	**29,0**	**30,0**	**30,0**	**30,0**	**31,0**	**31,0**	**31,0**	**32,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.				1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				23,0	23,0	24,0	24,0	24,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0	26,0	
1.10 Tobiasregistret																			
Summa investeringar Stockholm Care																			
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering																
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.																
1.11 Medicarrier AB																			
Summa investeringar Medicarrier AB							**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	**12,0**	
Ombyggnader i externt hyrda lokaler			Ersättningsinv.																
Investeringsobjekt > 100 mkr			Ersättningsinv.																
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering					9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	9,0	
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				12,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, trafiknämnden/trafikförvaltningen

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny-/ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																		
Summa investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				**79 594,2**	**77 860,1**	**34 361,8**	**7 805,3**	**6 387,6**	**6 779,6**	**6 487,4**	**5 443,2**	**4 075,4**	**3 711,3**	**3 165,7**	**3 918,2**	**4 530,5**	**4 392,6**	**4 192,4**	**6 625,3**
varav medfinansiering Sverigeförhandlingen Trafiknämnden[1]				*13 117,9*		*108,0*	*92,4*	*94,0*	*67,5*	*105,8*	*210,0*	*287,9*	*835,3*	*909,3*	*1 050,6*	*1 453,4*	*1 501,1*	*1 497,0*	*4 998,0*
varav medfinansiering stat och kommuner Trafinknämnden[1]				*6 278,3*		*2 652,0*	*784,0*	*977,3*	*1 257,3*	*271,0*	*742,7*	*153,8*	*31,2*	*50,0*	*60,0*	*60,0*	*30,0*		
Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				52 662,6	51 426,9	34 126,1	7 449,8	6 132,6	6 309,7	5 170,0	3 639,7	2 323,2	1 524,4	1 395,5	1 403,7	1 636,7	1 703,0	1 775,0	
varav medfinansiering[1]				*6 018,3*		*2 652,0*	*784,0*	*977,3*	*1 257,3*	*271,0*	*742,7*	*123,8*	*1,2*						
Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				26 931,5	26 433,1	235,7	355,4	255,0	469,9	1 317,4	1 803,5	1 752,2	2 186,9	1 770,2	2 514,6	2 893,8	2 689,6	2 417,4	6 625,3
varav medfinansiering[1]				*13 377,9*		*108,0*	*92,4*	*94,0*	*67,5*	*105,8*	*210,0*	*317,9*	*865,3*	*959,3*	*1 110,6*	*1 513,4*	*1 531,1*	*1 497,0*	*4 998,0*
Nyinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Nyinvestering	67 113,6	66 262,6	31 930,5	5 290,1	4 484,3	4 751,1	4 324,1	3 202,6	1 774,9	1 981,0	1 467,0	2 182,2	2 785,5	2 642,6	2 442,4	5 265,3
Ersättningsinvesteringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen			Ersättningsinv.	12 480,6	11 597,5	2 431,3	2 515,2	1 903,3	2 028,5	2 163,2	2 240,6	2 300,5	1 730,3	1 698,8	1 736,0	1 745,0	1 750,0	1 750,0	1 360,0
1.1. Beslutade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																			
1.1.1 Genomförandebeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***52 662,6***	***51 426,9***	***34 126,1***	***7 449,8***	***6 132,6***	***6 309,7***	***5 170,0***	***3 639,7***	***2 323,2***	***1 524,4***	***1 395,5***	***1 403,7***	***1 636,7***	***1 703,0***	***1 775,0***	
Program Röda linjens uppgradering	RS 2019-0885	Genomförande	Nyinvestering	10 710,0	10 710,0	6 690,0	1 178,3	927,7	1 107,9	1 115,7	808,5	55,2	5,0						
varav medfinansiering[1]				*513,9*		*235,6*		*278,3*											
Program Roslagsbanans utbyggnad	RS 2020-0722	Genomförande	Nyinvestering	10 445,8	10 450,0	8 586,6	758,2	645,8	586,9	505,3	113,7	7,5							
varav medfinansiering[1]				*427,2*		*350,4*	*39,0*	*58,1*	*18,7*										
Program Tvärbana Norr Kistagrenen	RS 2021-0842	Genomförande	Nyinvestering	6 522,2	6 521,6	2 930,6	1 649,9	1 291,4	1 347,8	796,0	156,4								
varav medfinansiering[1]				*2 288,3*		*437,0*	*329,0*	*240,3*	*906,0*	*189,4*	*515,7*								
Program Tvärbana Norr Solnagrenen	LS 0809-0803	Genomförande	Nyinvestering	5 584,5	5 580,7	5 533,8	30,9	43,2	7,4										
Program Bussdepåer	LS 1409-1055	Genomförande	Nyinvestering	4 010,0	4 010,0	3 327,6	186,2	54,5	144,1	241,1	242,6								
Bussterminal Slussen	RS 2020-0720	Genomförande	Nyinvestering	3 388,0	3 388,0	2 344,9	552,3	566,9	334,3	99,0	42,8								
varav medfinansiering[1]				*1 822,0*		*1 018,0*	*354,0*	*378,0*	*214,0*	*29,0*	*183,0*								
Program Saltsjöbanan	LS 2017-1587	Genomförande	Nyinvestering	1 834,8	1 834,9	1 393,6	209,6	49,9	210,2	30,3	16,7	126,2	8,0						
varav medfinansiering[1]				*766,0*		*611,0*	*62,0*	*2,0*	*62,0*	*17,0*		*74,0*							
Utbyte av hissar och rulltrappor	LS 1403-0399	Genomförande	Ersättningsinv.	1 494,1	1 494,1	753,1	194,9	125,4	288,7	163,9	107,7	55,2							
C20 - uppgradering	RS 2019-0896	Genomförande	Ersättningsinv.	1 453,1	1 453,1	641,1	312,4	324,6	321,4	166,0									
Saltsjöbanan och tunnelbaneentréer Slussen	SL 2013-1569	Genomförande	Ersättningsinv.	1 007,7	1 012,0	92,6	71,0	33,6	109,8	182,0	235,9	335,6	18,3						
varav medfinansiering[1]				*47,5*				*9,5*	*38,0*										
Utbyggnad av Älvsjö depå	LS 2018-0477	Genomförande	Ersättningsinv.	864,4	864,6	167,9	227,3	135,2	170,2	167,8	165,3	58,1							
Rissne Tunnelbanedepå	RS 2019-0936	Genomförande	Ersättningsinv.	631,9	631,9	92,4	133,3	118,9	145,8	145,6	129,2								
Lågfrekvent underhåll X60, X60A, X60	TN 2019-0604	Genomförande	Ersättningsinv.	626,2	626,2	66,5	113,7	88,7	118,4	42,5	38,7	271,3							
Manöversystem röd och blå linje	RS 2021-1027	Genomförande	Nyinvestering	540,7		7,1		18,1	72,5	146,0	174,8	49,9	67,3			5,1			
Program Slussen	LS 1403-0374	Genomförande	Nyinvestering	484,7	439,1	394,2	17,7	25,0	42,5	23,0									
Livstidsförlängning gröna linjen	RS 2020-0721	Genomförande	Nyinvestering	411,6	411,6	113,0	64,7	103,5	51,5	24,1	50,3	69,2							
Roslagsbanan ersättning X10p	TN 2020-0120	Genomförande	Ersättningsinv.	340,0	340,0		10,0		45,6	115,0	179,4								
Kamera- och monitorutrustning pendeltåg	TN 2021-0674	Genomförande	Nyinvestering	292,7		19,3		180,2	93,3										
Banåtgärder Söderströmsbron	SL 2017-0176	Genomförande	Ersättningsinv.	270,0		168,4		10,8	44,1	45,4	1,2								
Danviksbron	LS 2016-1030	Genomförande	Ersättningsinv.	248,2	225,0	20,4	19,4	20,8	27,2	30,9	76,7	66,8	5,3						
Bussterminal Slussen brukarspecifik inredning	LS 2018-1215	Genomförande	Nyinvestering	234,5	234,5	32,0	40,3	50,3	63,9	67,5	20,8								
varav medfinansiering[1]				*45,0*					*15,0*	*30,0*									
Roslagsbanan Lindholmen–Kårsta	SL 2016-0409	Genomförande	Ersättningsinv.	186,0	182,0	162,4	20,6	21,8	1,8										
Lilla Lidingöbron	SL 2018-0325	Genomförande	Ersättningsinv.	132,0	132,0	73,9	49,6	48,4	9,1		0,5								
Livstidssäkrade åtgärder X10p fordon	TN 2017-0010	Genomförande	Ersättningsinv.	126,8	150,0	10,0	52,8	32,3	44,4	35,6	4,5								
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				1 260,3	845,5	570,5	628,2	652,0	817,0	1 186,1	1 263,4	1 364,7	1 601,6	1 678,0	1 750,0	
varav medfinansiering[1]								*7,0*											
Nyinvesteringar < 100 mkr			Nyinvestering				262,7	269,3	334,3	387,9	333,9	311,5	231,9	132,0	39,0	30,0	25,0	25,0	
Bussterminal Barkarby	LS 2017-0545	Genomförande	Nyinvestering	230,3	212,2	12,6	3,2	9,0	7,2	11,3	88,1	99,6	2,5						
varav medfinansiering[1]				*108,4*				*4,1*	*3,6*	*5,6*	*44,1*	*49,8*	*1,2*						
Ombyggnad Märsta Busstvätthall	SL 2014-0353	Genomförande	Ersättningsinv.	100,7		75,3		16,7	8,8										
SL lås	LS 1312-1601	Genomförande	Nyinvestering	369,2	400,8	345,8	16,8	23,4											
Högvärdeskomponenter X60B	TN 2019-1037	Genomförande	Ersättningsinv.	122,6	122,7	71,0	14,0	51,5											

Fortsättning trafiknämnden/trafikförvaltningen

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1.2 Planerade investeringar Trafiknämnden/Trafikförvaltningen																			
1.2.1 Planeringsbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***2 738,2***	***2 674,9***	***51,7***	***167,3***	***127,2***	***145,4***	***680,6***	***686,0***	***375,4***	***175,0***	***141,9***	***143,6***	***110,0***	***101,5***		
Brandskyddsåtgärder tunnelbana	SL 2016-0911	Planering	Ersättningsinv.	851,3	851,3	24,8	14,4	15,2	54,8	246,3	237,7	237,7	34,9						
Upprustning Södra Götgatan	LS 2017-0541	Planering	Ersättningsinv.	558,3	338,9	8,9	*3,7*	6,2	12,8	61,2	64,3	62,8	64,7	66,6	68,6	70,1	72,0		
Bussterminal Nacka Centrum	LS 2016-0625	Planering	Nyinvestering	520,0	520,0	9,2	2,7	68,5	27,4	23,8	21,2	75,0	75,4	75,2	75,0	39,9	29,4		
varav medfinansiering[1]				*260,0*								*30,0*	*30,0*	*50,0*	*60,0*	*60,0*	*30,0*		
Nockebybanan ersättning till Akka 4	SL 2016-0091	Planering	Nyinvestering	376,6	376,6	2,7	*78,1*	9,3	16,6	140,0	208,0								
Effektiv trafikledning	TN 2021-0929	Planering	Nyinvestering	294,8		0,1		22,8	22,0	143,9	106,1								
Ny färjeterminal Skeppsbrokajen	SL 2013-1569	Planering	Nyinvestering	137,2		6,0		5,2	11,9	65,4	48,8								
Anpassning trafikstyrningssystem bef. Tunnelbana	RS 2020-0721	Planering	Nyinvestering		588,0		68,5												
1.2.2 Inriktningsbeslut Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***21 332,7***	***20 897,6***	***184,0***	***185,1***	***127,8***	***319,5***	***615,8***	***985,5***	***1 109,7***	***1 681,0***	***1 259,7***	***2 068,2***	***2 710,5***	***2 588,2***	***2 417,4***	***5 265,3***
Roslagsbanan till City	TN 2019-1098	Inriktning	Nyinvestering	9 680,2	9 682,0	76,6	67,0	43,0	120,0	145,0		111,0	339,0	346,0	534,0	1 102,0	1 164,0	1 055,0	4 644,6
varav medfinansiering[1]				*8 220,0*		51,0	*43,4*	*44,0*				*110,0*	*270,0*	*276,0*	*416,0*	*841,0*	*967,0*	*881,0*	*4 364,0*
Spårväg Syd	TN 2019-1098	Inriktning	Nyinvestering	5 391,7	5 393,6	93,7	67,0	46,8	91,0	106,0	215,0	219,0	620,0	695,0	695,0	768,0	619,0	752,0	471,2
varav medfinansiering[1]				*4 897,9*		57,0	*49,0*	*50,0*	*67,5*	*105,8*	*210,0*	*177,9*	*565,3*	*633,3*	*634,6*	*612,4*	*534,1*	*616,0*	*634,0*
Framtida trafikstyrningssystem	RS 2022-0723	Inriktning	Nyinvestering	2 258,0	2 258,0	6,1	11,0	5,0	10,3	17,0	10,9	11,3	23,2	102,7	633,6	458,7	530,4	448,9	
Spårväg Syd- fordon och depå	TN 2021-0474	Inriktning	Nyinvestering	1 600,0	1 600,0		5,2	7,0	17,9	74,3	195,1	115,9	55,6	17,9	190,6	367,4	261,0	147,8	149,5
Hässelbygrenen	TN 2019-0022	Inriktning	Ersättningsinv.	306,6	306,6	2,6	15,0	4,0	30,0	8,0	87,3	87,3	87,3						
Tonnage för Pendelbåt och Skärgårdstrafik	LS 1403-0399	Inriktning	Nyinvestering	291,0	291,0	1,6			1,0	5,8	115,8	33,8	113,6	19,4					
Bytespunkt Sundbyberg	SL 2014-1932	Inriktning	Nyinvestering	145,0		3,5		6,4	6,2	3,9	23,0	15,9	15,5	13,7	14,9	14,4	13,8	13,7	
Saltsjöbanan FUT	RS 2022-0214	Inriktning	Nyinvestering	1 360,0	1 360,0		20,0	12,0	23,0	152,0	210,0	474,0	424,0	65,0					
Framtida Radiokommunikation	RS 2022-0441	Inriktning	Ersättningsinv.	300,1				3,6	20,1	103,8	128,3	41,6	2,7						
Bussdepåförsörjning	TN 2019-0022	Inriktning	Ersättningsinv.		6,4														
Roslagsbanan fordon, depå, elkraft	RS 2022-0478	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå sydvästsektorn västra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå sydostsektorn södra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå sydostsektorn norra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå nordvästsektorn södra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå nordostsektorn nordöstra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå nordost södra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
Bussdepå innerstad/Lidingö västra	RS 2022-0544	Inriktning	Nyinvestering																
1.2.3 Objekt för kommande budgetperioder Trafiknämnden/Trafikförvaltningen				***2 860,6***	***2 860,6***		***3,0***		***5,0***	***21,0***	***132,0***	***267,0***	***331,0***	***368,7***	***302,7***	***73,3***			***1 360,0***
Stridbecksvalv stationer			Ersättningsinv.	1 760,0	1 760,0		3,0		5,0	21,0	32,0	167,0	172,0	3,0					1 360,0
Lågfrekvent underhåll PT 2027-2030	TN 2013-0643		Ersättningsinv.	900,6	900,6								159,0	365,7	302,7	73,3			
Livscykelåtgärder pendeltåg	TN 2022-0289		Ersättningsinv.	200,0	200,0						100,0	100,0							

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, trafiknämnden/förvaltning för utbyggd tunnelbana

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
2. Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Summa investeringar Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana				**60 673,2**	**58 866,4**	**10 266,0**	**6 161,7**	**5 624,6**	**7 041,9**	**6 231,5**	**5 546,6**	**4 689,9**	**3 644,3**	**3 486,1**	**3 313,9**	**3 542,2**	**1 924,8**	**2 239,4**	**3 122,1**
varav medfinansiering stat och kommuner Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana [1]				*49 449,5*	*46 128,2*	*7 886,7*	*3 364,6*	*4 007,6*	*4 594,7*	*4 991,7*	*5 331,2*	*3 541,0*	*3 041,5*	*2 429,9*	*2 489,9*	*4 324,6*	*1 606,8*	*1 502,7*	*3 701,1*
2.1. Beslutade regionfullmäktige Trafiknämnden/Förvaltning för utbyggd tunnelbana																			
Tunnelbana till Nacka och Söderort		Genomförande	Nyinvestering	22 849,2	22 466,7	4 927,0	2 947,6	2 802,7	3 851,7	2 676,1	2 638,1	1 844,7	1 376,0	735,7	828,9	1 139,6	28,7		
varav medfinansiering [1]				*22 301,0*	*21 095,4*	*4 619,2*	*1 824,1*	*2 711,1*	*2 985,8*	*2 912,0*	*2 361,8*	*1 672,2*	*1 349,8*	*777,8*	*667,8*	*1 546,8*			*696,8*
Tunnelbana till Arenastaden		Genomförande	Nyinvestering	6 046,2	5 951,2	1 698,0	480,8	707,4	801,9	791,8	700,3	479,6	621,1	246,1					
varav medfinansiering [1]				*6 184,9*	*5 753,2*	*1 043,6*	*508,3*	*188,8*	*544,7*	*734,7*	*1 825,7*	*502,8*	*189,8*	*95,4*		*503,1*			*556,3*
Station Södra Hagalund		Genomförande	Nyinvestering	1 332,1	1 296,1	262,0	106,6	31,4	99,4	119,2	319,0	328,4	150,9	21,8					
varav medfinansiering [1]				*981,2*	*957,3*	*240,0*	*106,0*	*106,2*		*40,8*	*239,2*	*238,1*	*103,5*	*13,5*					
Tunnelbana till Barkarby		Genomförande	Nyinvestering	5 459,6	5 405,9	2 146,0	1 053,7	885,0	929,4	878,9	410,6	206,9	2,8						
varav medfinansiering [1]				*5 349,6*	*4 947,0*	*1 913,0*	*721,9*	*786,2*	*747,6*	*892,7*	*340,9*	*19,9*				*308,3*			*340,9*
Depå Nya tunnelbanan	RS 2022-0643	Genomförande	Nyinvestering	5 884,2	5 359,7	1 145,0	1 369,4	1 095,5	1 126,6	1 270,3	852,3	362,6	31,9						
Fordon	FUT 2021-0930	Genomförande	Nyinvestering	1 736,7	1 587,9	13,0	3,6	1,6	1,5	1,5	41,4	201,4	1,3	571,0	571,0	333,0			
Tunnelbana till Älvsjö		Inriktning	Nyinvestering	14 333,9	13 857,7	75,0	198,2	97,5	209,1	480,5	572,2	1 238,3	1 394,8	1 809,6	1 820,9	1 723,8	1 570,5	1 669,8	1 672,0
varav medfinansiering [1]				*14 632,7*	*13 375,4*	*71,0*	*204,3*	*215,4*	*316,5*	*411,6*	*563,7*	*1 108,0*	*1 398,4*	*1 543,1*	*1 822,1*	*1 966,4*	*1 606,8*	*1 502,7*	*2 107,0*
Depå och fordon Älvsjö	RS 2022-0169, FL	Inriktning	Nyinvestering	3 031,2	2 941,3		1,8	3,5	22,3	13,3	12,6	28,0	65,4	101,9	93,1	345,9	325,6	569,6	1 450,2

Not 1. Erhållen medfinansiering redovisas som en skuld i balansräkningen tills dess att medlen förbrukas. Tidsmässiga skillnader mellan erhållna medel och årets investeringsutgifter gör att beloppen inte alltid är lika för ett enskilt år.

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, trafiknämnden/färdtjänstverksamheten

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
3. Trafiknämnden/Färdtjänstverksamheten																		
Summa investeringar Trafiknämnden/Färdtjänstverksamheten				**159,6**	**104,8**	**101,8**	**51,0**	**63,8**	**37,7**	**37,7**	**38,0**	**35,0**	**15,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	**5,0**	
Nytt systemstöd för Färdtjänstverksamheten	SL 2015:0529 och FTN 2020-0020		Ersättningsinv.	159,6	104,8	101,8		57,8											
Nyinvesteringar <100 mkr								3,0	3,0	3,0									
Ersättningsinvesteringar <100 mkr							51,0	3,0	34,7	34,7	38,0	35,0	15,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, fastighets- och servicenämnden/fastighetsförvaltningen

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																			
Summa investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				**9 806,2**	**9 283,1**	**2 620,8**	**1 966,2**	**1 540,8**	**3 043,4**	**2 857,7**	**2 177,3**	**2 008,9**	**1 689,3**	**1 270,0**	**1 105,0**	**1 105,0**	**1 105,0**	**1 105,0**	
varav fastighetsägarinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm				*872,0*	*711,0*	*5,5*	*692,5*	*616,1*	*1 226,7*	*1 182,7*	*1 210,7*	*1 045,3*	*870,0*	*950,0*	*950,0*	*950,0*	*950,0*	*950,0*	
varav hyrestgästinitierade investeringar Landstingsfastigheter Stockholm				*8 850,2*	*7 714,1*	*2 615,3*	*1 201,8*	*852,8*	*1 731,7*	*1 606,0*	*896,6*	*893,6*	*764,3*	*265,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	*100,0*	
varav NKS fastighetsinvesteringar				*84,0*	*858,0*		*71,9*	*71,9*	*85,0*	*69,0*	*70,0*	*70,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	*55,0*	
Beslutade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				5 766,3	6 609,6	2 593,7	1 677,7	1 465,6	2 429,4	1 930,4	1 475,3	1 163,9	1 005,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	1 105,0	
Planerade investeringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				4 039,9	2 673,5	27,1	288,5	75,1	614,0	927,3	702,1	845,0	684,3	165,0					
Nyinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				6 146,5	6 079,4	2 507,0	601,8	535,5	903,4	577,0	482,2	625,0	655,5	215,0	50,0	50,0	50,0	50,0	
Ersättningsinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				3 659,8	3 203,7	113,8	1 364,4	1 005,3	2 140,0	2 280,8	1 695,1	1 383,9	1 033,8	1 055,0	1 055,0	1 055,0	1 055,0	1 055,0	
1.1. Beslutade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																			
1.1.1 Genomförandebeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***5 766,3***	***6 609,6***	***2 593,7***	***1 677,7***	***1 465,6***	***2 429,4***	***1 930,4***	***1 475,3***	***1 163,9***	***1 005,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	***1 105,0***	
LFS St Göran vårdavdelningar och behandling inkl tekn uppr	RS 2019-0829	Genomförande	Nyinvestering	2 337,0	2 437,0	2 127,4	80,0	72,6	136,9										
LFS HS - Anpassning 1 avd/år Framtidens vårdavdelning, etapp 2	LS 2018-1076	Genomförande	Ersättningsinv.	236,0	236,0	33,5	82,3	12,6	83,5	71,8	1,0	33,6							
LFS HS-ombyggnad mottagning, 1 per år Framtidens vårdmottagning, etapp 2	LS 2018-1078	Genomförande	Ersättningsinv.	134,0	134,0	19,5	53,5	15,4	56,9	32,7	9,5								
LFS HS Ny- och ombyggnad av akutmottagning	FSN 2022-0154	Genomförande	Ersättningsinv.	295,0	180,2	7,4	104,0	26,5	126,0	91,0	44,2								
LFS DS - Ny vårdbyggnad, by 61	RS 2020-0267	Genomförande	Nyinvestering	1 854,4	1 854,4	369,6	382,8	389,4	606,0	335,0	154,5								
LFS Rosenlunds sjh - By 09 - Vertikalt stambyte	FSN 2020-0207	Genomförande	Ersättningsinv.	110,0	110,0	3,5	37,5	11,3	26,0	26,0	23,0	20,3							
LFS SÖS-Modernisering av vårdplatser etapp 1 och 2	RS 2021-1008	Genomförande	Ersättningsinv.	800,0	800,0	32,8	65,7	76,0	248,1	310,0	133,1								
LFS Hyresgästinitierade investeringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				200,0	200,0	100,0	100,0	100,0	75,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
LFS Fastighetsinitierade investeringar < 100 mkr			Ersättningsinv.				600,0	600,0	995,0	935,0	940,0	965,0	850,0	950,0	950,0	950,0	950,0	950,0	
NKS Hyresgästanpassningar <100 mkr		Genomförande	Nyinvestering		858,0		64,0	54,0	46,0	24,0	65,0	65,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	
NKS Ersättningsinvesteringar < 100 mkr		Genomförande	Ersättningsinv.				7,9	7,9	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	
1.2 Planerade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen																			
1.2.1 Planeringsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***1 822,8***	***1 642,5***	***17,9***	***164,9***	***66,9***	***294,8***	***357,6***	***311,4***	***435,0***	***339,3***						
LFS SÖS IVA platser	FSN 2020-0442	Planering	Ersättningsinv.	116,0	116,0	2,5	20,0	19,2	34,5	49,0	10,8								
LFS Helix etapp 2	RS 2021-1007	Planering	Nyinvestering	750,0	750,0	9,0	20,0	18,6	21,9	70,0	140,0	210,0	280,5						
LFS Södertälje sjukhus - By 20 - påbyggnad för geriatrisk vård	RS 2021-1006	Planering	Ersättningsinv.	350,0		1,8		12,7	162,0	163,0	10,6								
LFS Södertälje sjukhus - Anpassning lokaler enl AMV:s krav hus 18			Ersättningsinv.		200,0		55,0												
LFS Löwenströmska sjh, By 02 Ombyggnad, evakuering, teknisk upprustning	RS 2022-0355	Planering	Ersättningsinv.	485,0	460,0	2,6	50,0	2,0	21,0	25,6	150,0	225,0	58,8						
LFS KUL patologi och cytologi till NKS (fd "Anpassning Radiumhemmet")			Ersättningsinv.		116,5		19,9												
LFS Anpassning patologi och cytologi samt skyway till Bioclinicum (LFS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	37,8		2,1		4,4	21,3	10,0									
NKS Anpassning patologi och cytologi SHP (NKS del)	FSN 2020-0338	Planering	Ersättningsinv.	84,0				10,0	34,0	40,0									
1.2.2 Inriktningsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***932,1***	***930,0***	***9,2***	***113,6***	***6,3***	***266,7***	***441,2***	***208,7***								
LFS SÖS Ny reservkraft	RS 2019-1058	Inriktning	Ersättningsinv.	502,0	500,0	2,0	45,0	2,9	165,7	165,7	165,7								
LFS HS Upprustning av försörjningsbyggnad	LS 2018-1079	Inriktning	Ersättningsinv.	250,0	250,0	6,2	13,6	2,6	21,0	200,0	20,2								
LFS StG Ungdomshus Hus 04 och 05	FSN 2021-0172	Inriktning	Nyinvestering	180,0	180,0	1,0	55,0	0,8	80,0	75,5	22,8								
1.2.3 Objekt för kommande budgetperioder Fastighets- och servicenämnden/Fastighetsförvaltningen				***1 285,0***	***101,0***		***10,0***	***2,0***	***52,5***	***128,5***	***182,0***	***410,0***	***345,0***	***165,0***					
LFS Dalen-Tekn upprustning	-	-	Ersättningsinv.	100,0	101,0		10,0	2,0	30,0	36,0	32,0								
SÖS TDKA Förstärkt kyla	-	-	Ersättningsinv.	160,0					10,0	20,0	50,0	60,0	20,0						
Nya strålbyggnader (steg 1)	-	-	Nyinvestering	200,0								200,0							
NtS - Modernisering och utökning av vårdlokaler, prio 1	-	-	Nyinvestering	510,0					7,5	7,5	40,0	115,0	175,0	165,0					
DS-By 11 Utbyggnad platser bårhuset	-	-	Nyinvestering	115,0					5,0	60,0	50,0								
Solna - Ersättningslokaler bårhusverksamhet	-	-	Nyinvestering	200,0						5,0	10,0	35,0	150,0						

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, fastighets- och servicenämnden/serviceförvaltningen

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift: Förslag till ny total utgift	Total investeringsutgift: Fastställd total utgift enligt budget 2022	Total investeringsutgift: Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Investeringsutgifter: Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
2. Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen																			
Summa investeringar Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							**337,6**	**242,3**	**324,4**	**314,3**	**209,8**	**243,8**	**221,5**	**200,2**	**203,6**	**197,7**	**225,9**	**212,4**	
varav investeringar serviceförvaltningen (samlokalisering, Berga, övrigt)							*45,3*	*32,9*	*37,9*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	*3,0*	
varav it-investeringar serviceförvaltningen							*292,3*	*209,4*	*286,6*	*311,3*	*206,8*	*240,8*	*218,5*	*197,2*	*200,6*	*194,7*	*222,9*	*209,4*	
Beslutade investeringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							337,6	242,3	314,1	311,3	206,8	240,8	218,5	197,2	200,6	194,7	222,9	209,4	
Planerade investeringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen									10,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	
Nyinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							68,5	56,0	49,7	19,2	17,2	19,2	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	28,5	
Ersättningsinvesteringar fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							269,1	186,2	274,8	295,1	192,6	224,6	194,0	172,7	176,1	170,2	198,4	183,9	
2.1. Beslutade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen																			
2.1.1 Genomförandebeslut Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen							***337,6***	***242,3***	***314,1***	***311,3***	***206,8***	***240,8***	***218,5***	***197,2***	***200,6***	***194,7***	***222,9***	***209,4***	
SF Nyinvesteringar <100 mkr - IT		Genomförande	Nyinvestering				23,2	23,2	22,2	19,2	17,2	19,2	27,5	27,5	27,5	27,5	27,5	28,5	
SF Nyinvesteringar <100 mkr - Berga naturbruksgymnasium		Genomförande	Nyinvestering				1,0	2,1											
SF Nyinvesteringar <100 mkr - Samlokalisering		Genomförande	Nyinvestering				44,3	30,8	27,5										
SF Ersättningsinvesteringar <100 mkr - IT		Genomförande	Ersättningsinv.				269,1	186,2	264,4	292,1	189,6	221,6	191,0	169,7	173,1	167,2	195,4	180,9	
2.2 Planerade investeringar Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen																			
2.2.1 Planeringsbeslut Fastighets- och servicenämnden/Serviceförvaltningen									***10,4***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	***3,0***	
SF Ersättningsinvesteringar <100 mkr		Planering	Ersättningsinv.						10,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, Locum AB

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
3. Locum AB																		
Summa investeringar Locum AB							**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	**4,5**	
Investeringsobjekt > 100mkr																		
Nyinvesteringar < 100mkr																		
Ersättningsinvesteringar < 100mkr							4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	4,5	

Bilaga 3: Investeringsplan 2023-2032, övrig verksamhet

Region Stockholm

Mkr	Dnr	Status	Ny- /ersättnings-investering	Total investeringsutgift			Investeringsutgifter											
				Förslag till ny total utgift	Fastställd total utgift enligt budget 2022	Ackumulerad förbrukning tom 2021-12-31	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Plan 2032	Plan efter 2032
1. Övrig verksamhet																		
Summa investeringar övrig verksamhet							**19,7**	**11,1**	**9,8**	**4,5**	**4,5**	**4,2**	**4,2**	**4,2**	**10,2**	**8,6**	**8,6**	**8,2**	
Nyinvesteringar Övrig verksamhet							5,0		5,0										
Ersättningsinvesteringar Övrig verksamhet							14,7	11,1	4,8	4,5	4,5	4,2	4,2	4,2	10,2	8,6	8,6	8,2	
1.1 Regionstyrelsen																			
Summa investeringar Regionstyrelsen							**17,6**	**9,0**	**8,6**	**3,3**	**3,3**	**3,0**	**3,0**	**3,0**	**9,0**	**7,4**	**7,4**	**7,0**	
Investeringsobjekt > 100 mkr																			
Nyinvesteringar < 100 mkr							5,0		5,0										
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							12,6	9,0	3,6	3,3	3,3	3,0	3,0	3,0	9,0	7,4	7,4	7,0	
1.2 Kulturnämnden																			
Summa investeringar Kulturnämnden							**1,9**	**1,9**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	**1,0**	
Investeringsobjekt > 100 mkr																			
Nyinvesteringar < 100 mkr																			
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							1,9	1,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	
1.3 Revisionskollegiet																			
Summa investeringar Revisionskollegiet							**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	
Investeringsobjekt > 100 mkr																			
Nyinvesteringar < 100 mkr																			
Ersättningsinvesteringar < 100 mkr							0,2	0,2											

Bilaga: Taxor och avgifter

Förändrade avgifter

Nedan redogörs för förändringar av avgifter i denna budget jämfört med föregående års budget.

Befintliga avgiftsbefrielser formaliseras

Beslut: De avgiftsbefrielser som för närvarande tillämpas inom öppen vård för ambulanssjukvård och akutläkarbilar samt för sluten vård som ges inom ramen för avtalsområde vård för personer i hemlöshet, formaliseras och förs in Region Stockholms regelverk för patientavgifter.

Motivering: Patientavgift har historiskt inte debiterats inom dessa verksamheter. Avgiftsbefrielsen har dock inte nämnts i regelverket för patientavgifter och det tycks saknas formella beslut i dessa frågor. Beslutet är således enbart av formell karaktär och föreslås träda i kraft omgående.

Uteblivandeavgift införs inom barnhälsovården

Beslut: Tidigare undantag från uteblivandeavgift tas bort för vårdkontakter inom barnhälsovård, BVC. Uteblivandeavgift debiteras i dessa fall i enlighet med gällande regelverk för patientavgifter.

Motivering: Det skulle gynna både barnen och verksamheten om vårdgivaren får debitera uteblivandeavgift. Det finns en problematik med uteblivna besök på BVC:er inom Region Stockholm vilket leder till att kontroller försenas. På grund av detta minskar planerbarheten och resurser används inte effektivt.

Undantag från uteblivandeavgift för vård enligt smittskyddslagen revideras

Beslut: Nuvarande undantag från uteblivandeavgift som gäller för vårdkontakter som faller under smittskyddslagen revideras till att enbart omfatta vårdkontakter som avser vård och behandling av konstaterad hiv, hepatit B, hepatit C samt misstänkt tuberkulos.

Uteblivandeavgift för provtagning av hiv, hepatit B, hepatit C och tuberkulos ska däremot debiteras. För STI-sjukdomar (könssjukdomar) får uteblivandeavgift enbart debiteras personer som är 23 år eller äldre. Personer som är yngre än 23 år debiteras inte uteblivandeavgift i samband med dessa vårdkontakter.

Motivering: Det finns en problematik med uteblivna besök på många mottagningar inom Region Stockholm. Det leder till minskad planerbarhet och till att resurser inte används effektivt.

Undantag från uteblivandeavgift vid besök för preventivmedelsrådgivning revideras

Beslut: Nuvarande undantag från uteblivandeavgift för besök avseende preventivmedelsrådgivning tas bort för vårdkontakter. Undantag från uteblivandeavgift ska fortsatt gälla för preventivmedelsrådgivning för personer som är yngre än 23 år, oavsett mottagning.

Motivering: Vårdens resurser används mer effektivt om uteblivandeavgift kan debiteras. Det finns en problematik med uteblivna besök på mottagningar inom Region Stockholm. Det leder till minskad planerbarhet och till att resurser inte används effektivt.

Möjlighet till avgiftsbefrielse i samband med smittspårning

Beslut: Smittskyddsläkare ska vid behov kunna besluta om kostnadsfrihet för undersökning, vård och behandling (alternativt profylax) av personer som uppkommer i smittspårning av smittsamma/anmälningspliktiga sjukdomar som inte klassas som allmänfarliga och därför inte omfattas av gällande kostnadsfrihet enligt 7 kap. 1 och 2 § smittskyddslagen (2004:168).

Smittskyddsläkarens beslut om sådan kostnadsfrihet anpassas till det specifika tillfället och ska kunna omfatta såväl nödvändiga läkemedel som vårdkontakter inom öppen vård.

Motivering: Covid-19-pandemin har aktualiserat behovet av snabb och effektiv smittspårning vid utbrott av smittsamma sjukdomar. Smittskyddslagen innehåller bestämmelser om att undersökning, vård och behandling av allmänfarliga sjukdomar ska vara kostnadsfri för befolkningen. Motsvarande rätt till kostnadsfrihet för sjukdomar som enbart är anmälningspliktiga eller smittspårningspliktiga (men inte allmänfarliga) finns inte.

Exempel på sådana sjukdomar är meningokocker och mässling. De är mycket allvarliga men klassas enligt smittskyddslagen inte som allmänfarliga eftersom det inte är möjligt att ingripa mot överföring genom åtgärder som riktas till den smittade.

Personer som uppkommer i smittspårningar av dessa och andra anmälningspliktiga sjukdomar kommer att behöva uppsöka läkare för provtagning, behandling, profylax eller smittspårning. För att dessa personer inte ska tveka eller undvika att söka läkare, och då riskera att smitta vidare eller själva bli sjuka, bör smittskyddsläkaren vid behov kunna besluta om avgiftsbefrielse i samband med provtagning, vård och behandling som föranleds av anmälningspliktig sjukdom som inte omfattas av kostnadsfriheten enligt smittskyddslagen.

Prislistan för vuxentandvård höjs

Beslut: Folktandvårdens prislista för vuxentandvård höjs med 8,0 procent från och med den 15 januari 2023 och priserna för frisktandvård höjs med 8,0 procent i de frisktandvårdsavtal som tecknas från och med den 1 januari 2023. Folktandvården Stockholms län AB bemyndigas att genomföra förändringarna.

Motivering: Folktandvården Stockholms län AB har hemställt om att höja prislistan för vuxentandvård med 8,0 procent från och med den 15 januari 2023. För frisktandvårdsavtal som tecknas under 2023 höjs priset med 8,0 procent i förhållande till 2022 och priset bibehålls under avtalens giltighetstid (36 månader). Bolaget föreslår nivån mot bakgrund av förändringar i Tandvård- och läkemedelsförmånsverkets (TLV:s) referenspriser, den generella kostnadsutvecklingen samt bolagets konkurrenssituation.

Grunden för prissättningen anges i ägardirektivet för Folktandvården Stockholms län AB, se kapitel 6 i Budget 2023 för Region Stockholm. Behöver Folktandvården justera prisbilden ytterliggare medges detta.

Konduktörsbiljetten på spårvägslinje 7 tas bort

Beslut: Den så kallade konduktörsbiljetten på spårvägslinje 7 tas bort.

Motivering: Konduktörsbiljetten är den biljett som i dag säljs ombord på spårvägslinje 7 vilken trafikerar Stockholm city och Djurgården (T-centralen till/från Waldermarsudde). I anslutning till trafiken och ombord på fordonen sker idag försäljning av enkelbiljetter till ett förhöjt pris, vid sidan av biljetter sålda i digitala kanaler samt biljetter köpta med betalkortslösningen. Biljetter sålda ombord sker endera genom validering av reskassa, Res med betalkort, förköpta enkelbiljetter eller en enkelbiljett köpt ombord. Enkelbiljett köpt ombord säljs till en högre pris än övriga enkelbiljetter samt betalas med kontanter. Dessa sålda biljetter uppgår till ett mycket litet antal med en relativt omfattande administration, biljettypen tas bort för att undvika denna.

Region Stockholm

Taxor och avgifter år 2023

Hälso- och sjukvård

Nedan redovisas en sammanställning av taxor och avgifter för hälso- och sjukvård inom Region Stockholm. För fullständigt regelverk se Avgiftshandboken, Sjukresehandboken och Hjälpmedelsguiden i Vårdgivarguiden (vardgivarguiden.se). I Vårdgivarguiden återfinns även gällande regler och avgifter för intyg, vaccinationer och hälsoundersökningar som följer av tidigare fullmäktigebeslut.

Öppenvård

Enhetstaxa

	Avgift
Personer 18–84 år	
Vårdkontakt inom primärvård och specialistvård*	250 kr
*Inklusive förskrivning av inkontinenshjälpmedel, videomöte och KBT-behandling via internet	
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	400 kr
Barn och unga 0–17 år	
Vårdkontakt inom primärvård och specialistvård	0 kr
Besök på akutsjukhusens akutmottagningar	120 kr
Personer 85 år eller äldre	
Vårdkontakter inom öppenvård som ingår i högkostnadsskyddet för öppen hälso- och sjukvård	0 kr

Avgiftsbefriade vårdkontakter

Undantag som beslutas av regionfullmäktige

	Avgift
Abort (Gäller besök som enbart avser utelämnande av läkemedel som startar en medicinsk abort samt återbesök efter genomförd abort.)	
Akutläkarbil	0 kr
Ambulanssjukvård	0 kr
Barn under 18 år (Gäller ej besök på akutsjukhusens akutmottagningar.)	0 kr
Barnhälsovård	0 kr
Bukaortascreening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Direkthänvisning (Vuxna fr.o.m. 18 år: Avgiftsbefrielse gäller vid besök på närakut eller akutsjukhusens akutmottagning efter direkthänvisning från annan vårdgivare. Barn och unga 0–17 år: Avgiftsbefrielse gäller vid besök på närakut eller akutsjukhusens akutmottagning efter direkthänvisning från annan närakut eller akutmottagning.)	0 kr
Efterlevandesamtal vid dödsfall (Gäller de två första samtalen efter dödsfall av anhörig/närstående.)	0 kr
Forskningspatient/forskningsperson (Gäller vårdkontakter som utförs i samband med forskningsprojekt.)	0 kr
Habilitering/Habiliteringsmottagning (Gäller patient med livslång funktionsnedsättning.)	0 kr
Hemlösa (Gäller vårdkontakter hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet.)	0 kr
Hemrehabilitering (Gäller oavsett vilken yrkeskategori som patienten träffar.)	0 kr
Hemsjukvård (Gäller hembesök av vårdgivare med uppdrag inom basal hemsjukvård eller ASIH.)	0 kr
Hepatit C-smittade i vården med beslut från Landstingens gemensamma försäkringsbolag (LÖF)	0 kr

HIV-smittade i vården	0 kr
Hälsoundersökning enligt lag (2017:209) om hälsoundersökning av barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.	0 kr
Jourläkarbesök (s.k. jourläkarbil)	0 kr
Mottagning för våldtagna	0 kr
Mödrahälsovård	0 kr
Psykiatrisk tvångsvård (Gäller person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård.)	0 kr
Rättspsykiatrin i Huddinge (Gäller vårdkontakter vid Rättspsykiatriska öppenvårdsmottagningen Huddinge.)	0 kr
Skriftliga vårdkontakter (Gäller alla former av skriftliga vårdkontakter med undantag för KBT-behandling via internet.)	0 kr
Smittskyddsvård – anmälningspliktiga sjukdomar (Gäller efter beslut av smittskyddsläkare vid undersökning, vård och behandling alternativt profylax av personer som uppkommer i smittspårning av anmälningspliktiga sjukdomar som inte klassas som allmänfarliga.)	0 kr
Sprutbytesmottagning	0 kr
Strålskadade i vården (Gäller person som orsakats bestående kroppsskada genom hypofraktionering i samband med behandling av bröstcancer under perioden 1960–1989.)	
Särskilt boende (Gäller patient som beviljats särskilt boende vid hembesök av läkare eller distriktssköterska.)	0 kr
Telefonkontakt	0 kr
Ungdomsmottagning	0 kr
Viss psykiatri (Gäller patient med psykossjukdom eller annan svår psykiatrisk sjukdom med bristande sjukdomsinsikt efter beslut av namngiven specialistläkare.)	
Vårdkontakt med företrädare för patient då särskilda skäl för avgiftsbefrielse föreligger	0 kr
Återbesök på närakuter och akutsjukhusens akutmottagningar inom 24 timmar	0 kr

Undantag som följer av nationell lagstiftning

	Avgift
Abortrådgivning	0 kr
Anhållna, häktade, intagna på kriminalvårdsanstalt vid vårdkontakter inom öppen vård	0 kr
Avstämningsmöte med Försäkringskassan	0 kr
Gynekologisk screening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Mammografiscreening (riktad hälsokontroll)	0 kr
Personer 85 år eller äldre	0 kr
Preventivmedelsrådgivning	0 kr
Rehabiliteringskoordinator (Gäller koordineringsinsatser som utförs av rehabiliteringskoordinator enligt lag (2019:1297) om koordineringsinsatser för sjukskrivna patienter	0 kr
Rådgivning och stöd till personer som omfattas av LSS	0 kr
Smittskyddsvård – allmänfarliga sjukdomar (Gäller undersökning, vård och behandling av allmänfarlig sjukdom som behandlande läkare bedömer minska risken för smittspridning))	0 kr
Totalförsvarspliktig	0 kr
Vårdgarantin (Gäller vid förnyad bedömning enligt vårdgarantin)	0 kr

Kostnadsfri smittskyddsvård till personer från andra länder som inte omfattas av smittskyddslagen

Personer som tillfälligt vistas i Sverige och som inte omfattas av kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen (2004:168) 7 kap. 1 § (läkemedel) och 2 § (undersökning, vård och behandling) har rätt till

- kostnadsfria läkemedel samt kostnadsfri undersökning inklusive provtagning, vård och behandling som ges enligt 7:1 samt 7:2 smittskyddslagen gällande STI-sjukdomarna klamydia, gonorré, syfilis och tuberkulos
- kostnadsfri undersökning inklusive provtagning av hiv samt hepatit B och C.

Vård och behandling av hiv, hepatit B och C ska inte ges kostnadsfritt generellt efter positivt test. Behandlande läkare tar medicinsk ställning till kostnadsfri vård och behandling i det enskilda fallet.

Högkostnadsskydd för öppen vård

Högkostnadsskyddet för besök i öppen hälso- och sjukvård uppgår till det vid var tid gällande maxbelopp som framgår av 17 kap, 6§, hälso- och sjukvårdslagen.

Slutenvård

Avgiften för slutenvård för personer över 18 år följer den vid var tid högsta avgift som följer av 17 kap, 2§, hälso- och sjukvårdslagen.

	Avgift
Personer över 18 år	110 kr
Barn och ungdom under 18 år	0 kr
Hemlösa (Gäller sluten vård hos vårdgivare som bedriver vård för personer i hemlöshet	0 kr
Person som smittats med HIV i vården genom faktorkoncentrat eller blodtransfusion	0 kr
Person som vårdas enligt lag om psykiatrisk tvångsvård och lag om rättspsykiatrisk vård	0 kr
Person på permission från sluten vården	0 kr

Uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift tas ut när en patient uteblir från ett planerat besök i öppen vård eller en planerad operation i sluten vård utan att lämna återbud inom givna tidsgränser.

	Avgift
Planerade besök i öppen vård (tidsgräns för återbud 24 timmar)	400 kr
Planerade operationer i sluten vård (tidsgräns för återbud 72 timmar)	400 kr

Avgift tas ut även om besöket eller vårdtillfället hade varit kostnadsfritt för patienten, till exempel för barn och ungdomar under

Undantag från uteblivandeavgift

Uteblivandeavgift får inte tas ut om det föreligger giltigt skäl till att patienten uteblir eller avbokar för sent. Därutöver får uteblivandeavgift inte tas ut i följande verksamheter eller situationer:

- Barnhälsovård/BVC.
- Öppenvårdsmottagning för hemlösa
- Sprutbytesmottagning
- Vårdkontakt avseende abortrådgivning
- Vårdkontakt avseende preventivmedelsrådgivning
- Vårdkontakt för patienter som faller under smittskyddslagen (SmL)
- Vårdkontakt avseende vård och behandling av *konstaterad* hiv, hepatit B, hepatit C och tuberkulos
  undersökning, vård och behandling av STI-sjukdomar

- Besök hos rehabiliteringskoordinator
- Bokade undersökningar som sker inom ramen för Region Stockholms riktade screeningverksamhet (livmoderhalscancer, bröstcancer och bukaortaaneurysm)
- Hembesök
- Telefonkontakt
- Vårdkontakt som bokats in mindre än 24/72 timmar innan vårdkontakten/operationen skulle ha ägt rum
- Vårdkontakt som planerats in någon gång mellan två klockslag
- Om patienten blir försenad eller uteblir på grund av försenad eller icke genomförd sjuk- eller färdtjänstresa med taxi som bokats via Region Stockholms beställningscentral
- Om patienten inte har givits möjlighet att avboka ett planerat besök inom den givna tidsgränsen, till exempel på grund av att mottagningen har hållit stängt
- Om operationen ställs in av medicinska skäl (patientens hälsotillstånd).

Hjälpmedel

Avgift för hjälpmedel, även kallad egenavgift, tas ut för hjälpmedel och korttidsförskrivning samt vid egenvård/egenvårdsprodukter.

Avgifter vid korttidsförskrivning

Korttidsförskrivning tillämpas när behovet av hjälpmedel är temporärt, maximalt sex månader. Personer med varaktiga funktionsnedsättningar, men med tillfälligt behov av ett specifikt hjälpmedel, betalar ingen avgift.

	Avgift
Enkla bashjälpmedel	100 kr/hjälpmedel/3 mån
Arbetsstol gasreglerad luftomat	375 kr/mån
Arbetsstol ellyftomat	750 kr/mån
Badkarslyft batteridriven	750 kr/mån
Duschstol på hjul, standard	250 kr/mån
Duschstol på hjul, tiltbar	375 kr/mån
Duschvagn	1000 kr/mån
Gåbord manuellt	250 kr/mån
Gåbord hydrauliskt	375 kr/mån
Gåbord elektriskt	500 kr/mån
Mobil golvlyft	750 kr/mån
Rullstol standard, transportrullstol	375 kr/mån
Komfortrullstol	750 kr/mån
Ståstöd, typ spacemaker	500 kr/mån
Sängryggstöd, elektriskt	375 kr/mån
Sänglyft, elektriskt	375 kr/mån
Komplett el-reglerad säng med sänglyft	875 kr/mån

Egenavgifter för hjälpmedel

	Avgift
Ortopediska skor, vuxna	1 000 kr/par
Ortopediska skor, barn under 18 år	500 kr/par
Kontaktlinser och glasögon för afaki (Avgiftsbefrielse för barn under 8 år)	1000 kr/12-månadersperiod
Personer från 18 år betalar följande egenavgift*	
Hörapparater	600kr/förskrivningstillfälle
Hyresavgifter för TENS-hjälpmedel.	100 kr/månad i max 6 mån
Hyresavgift för CPAP/Bilevelutrustning	100 kr/månad
Kontaktlinser som förskrivs vid specialistklinik.	1000 kr/12-månadersperiod
Elrullstol	500 kr/år
Hyresavgift för arm- och benträngare	100 kr/månad
Prefabricerade skoinlägg. (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	150 kr/skoinlägg, 300 kr/par
Specialanpassade skoinlägg. (Avgiftsbefrielse för behandlande inlägg)	300 kr/skoinlägg, 600 kr/par

**Barn under 18 år är avgiftsbefriade.*

Egenavgifter för egenvårdsprodukter

Egenvård som utförs av brukare eller anhörig efter instruktion av sjukvårdspersonal vid förskrivning av förbrukningshjälpmedel

	Period	Avgift
Förband och sjukvårdsartiklar	3 mån	200 kr
Kompressionsbandage; Medicinska kompressionsstrumpor	6 mån	300 kr
Specialbandage; Lymfödem, brännskada, ärrbildning	3 mån	300 kr
Näringsprodukter		
Tillägg Förskriven näringsprodukt/er är ett tillägg till det normala dagliga kaloriintaget av föda	1 mån	300 kr
Halvnäring Förskriven näringsprodukt/er ersätter halva det normala dagliga kaloriintaget av föda	1 mån	850 kr
Helnäring Förskriven näringsprodukt/er ersätter hela det normala dagliga kaloriintaget av föda	1 mån	1 700 kr
Näringsprodukter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Glutenfria produkter. Barn 0–15 år	1 mån	120 kr för tre uttag
Modersmjölkersättning vid komjölksallergi.	1 mån	120 kr för tre uttag

Sjukresor

Färdsätt	Egenavgift
Taxi, rullstolstaxi (max. avgift)	140 kr
Egen bil	50 kr
Tåg/flyg	140 kr
Egen båt	50 kr
Anslutningsresa	50 kr

Högkostnadsskydd för sjukresor

Högkostnadsskyddet för sjukresor innebär att en patient inte ska betala mer än 1 400 kronor i egenavgifter för sjukresor under en tolvmånadersperiod.

Övriga avgifter

Administrativa avgifter

Påminnelse- och kravavgift tas ut i enlighet med förordning (1981:1057) om ersättning för inkassokostnader med mera. Avgift för journalkopior tas ut enligt samma principer som när någon begär en kopia av en offentlig handling i Region Stockholm.

Avgift för subventionerade preventivmedel

För ungdomar under 21 år är p-piller som omfattas av läkemedelsförmånerna samt hormonspiral, p-stav, p-spruta, p-plåster och p-ring kostnadsfria. För ungdomar från 21 år till dagen innan de fyller 26 år är egenavgiften för preventivmedel som omfattas av förmånen 100 kronor för tolv månaders förskrivning och 30 kronor för tre månaders förskrivning. För spiral och p-stav är egenavgiften 100 kr för tre eller fem år.
Invånare som har fyllt 26 år betalar hela kostnaden.
Akutpreventivmedel ges kostnadsfritt på länets barnmorske- och ungdomsmottagningar för alla

under 26 år. Förtydligande avseende preventivmedelssubventionen återfinns i Vårdgivargudien, vardgivarguiden.se.

Egenavgift för omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder

Omskärelse av pojkar på icke-medicinska grunder regleras i lag (2001:499) om omskärelse av pojkar och omfattas inte av bestämmelse om patientavgifter eller högkostnadsskydd. Region Stockholm subventionerar dock omskärelse på icke-medicinska grunder och för varje ingrepp betalar familjen 1 500 kronor i egenavgift.

Kollektivtrafik

AB Storstockholms Lokaltrafik, SL

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	990 kr	665 kr
Enkelbiljett köpt med reskassa inkl. kontaktlöst	40 kr	27 kr
Engångskort	55 kr	37 kr
Avgift SL Accesskort	20 kr	20 kr

Waxholms Ångfartygs AB

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
30-dagarsbiljett	990 kr	665 kr
Ö-kort (avgift per kort och år)	600 kr	600 kr

Färdtjänst

	Vuxna	Pensionär, ungdom, student
Färdtjänstresor med taxi och rullstolstaxi:		
Pris per resa (en resa = 30 km)	86 kr	86 kr
Minimiavgift - bil på gatan	62 kr	62 kr
Högkostnadsskydd per månad	990 kr	665 kr
Medresenärsavgift	40 kr	40 kr

Övrigt

Avgifter för kopia av allmän handling

Avgiftsreglerna ska tillämpas av Region Stockholms samtliga verksamheter. För bolag och de ekonomiska föreningar och stiftelser där Region Stockholm utövar ett rättsligt bestämmande inflytande ska styrelsen fatta beslut om avgiftsreglerna.

Avgifter för kopia på papper

Avgifterna gäller även utskrifter av digitala handlingar och mikrofilmade handlingar samt kopior som översänds via fax. En sökande ska betala avgift även om beställningen delas upp på två eller fler tillfällen. Dubbelsidig kopiering räknas som två sidor.

	Avgift
Sida 1–9	0 kr
Sida 10	50 kr
För varje sida från den 11:e kopian	2 kr per sida
Kopia av egen eller eget barns patientjournal	Maxavgift på 300 kr
Vidimering av papperskopia	0 kr

Avgifter för digital kopia

Verksamheten kan välja om kopian ska lämnas ut på papper eller digitalt. En digital handling behöver inte lämnas ut i annan form än utskrift. När det är lämpligt och praktiskt ska verksamheten lämna ut digitala handlingar i digital form.

	Avgift
Digitalisering av pappershandling	Samma avgift som kopia på papper
Digital kopia via e-post	0 kr
Digital kopia på databärare (t.ex. USB)	Avgift motsvarande myndighetens kostnad för databärare

Avgifter för kopia när extern part anlitas för kopiering Verksamheten kan välja om handlingar i större format eller med krav på viss kvalitet enbart ska lämnas ut på plats eller om extern part ska anlitas för kopiering.

	Avgift
Kopia av kartor, ritningar i större format och bilder	Avgift motsvarande extern parts priser

Avgift för rekommenderad post och postförskott

När verksamheten skickar kopior av patientjournaler och andra allmänna handlingar som omfattas av sekretess ska avgift för rekommenderad post och i förekommande fall postförskott tas ut.

Rekommenderad post och postförskott	Avgift motsvarande myndighetens kostnad för rekommenderad post och

Avgiftsfria kopior

Enligt lag har myndigheter utanför Region Stockholm och i vissa fall privatpersoner rätt att begära ut kopior utan avgift. Myndigheter och privatpersoner ska i de fallen hänvisa till aktuell lagstiftning.

Kopia av allmän handling lämnas även ut utan avgift

- mellan myndigheter inom Region Stockholm inklusive aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser, där regionen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande
- till övriga vårdgivare i Sverige i direkt anslutning till pågående vård av en patient
- till Landstingens ömsesidiga försäkringsbolag, Löf.

Verksamheten har möjlighet att besluta om undantag från avgiftsreglerna om det finns särskilda skäl i enskilda utlämningsärenden.